

CAERT-THRESOOR

REGISTER OP DE JAARGANGEN 1 - 20

(1982-2001)

Samengesteld door Jan Cramer (jaargangen 1982 tot en met 1991) aangevuld door J.W.F.Voogt (jaargangen 1992 tot en met 2001).

CAERT - THRESOOR
tijdschrift voor de geschiedenis van de kartografie in Nederland

Inhoud

Toelichting.....	3
Artikelen op auteursnaam.....	4
Artikelen op onderwerp.....	12
Analyse en beschrijving van kartografische documenten.....	12
Atlassen.....	12
Kaarten en stadsplattegronden.....	12
Globes.....	15
Overige kartografische documenten.....	16
Biografieën.....	16
Kartografen en landmeters.....	16
Kaarthistorici.....	17
Theorie en methodologie.....	17
Methoden en technieken.....	17
Facsimile's.....	18
Kunsthistorische aspecten.....	18
Projectie.....	19
Toepassing van kartografische documenten.....	19
Verzamelen en beheren.....	19
Collectieprofielen.....	19
Kaartbeheer.....	19
Restauratie.....	20
Meet- en productietechnieken.....	20
Landmeten.....	20
Driehoeksmeting.....	20
Druktechnieken.....	20
Inkleuring.....	20
Overige thema's.....	20
<i>Caert-Thresoor</i> tijdschrift.....	20
Andere thema's.....	21
Lijst van gerecenseerde werken.....	22
Index op personen, geografische namen en zaken.....	32

Toelichting

Algemeen

De vet gedrukte getallen verwijzen naar jaargangen, de cursief gedrukte getallen naar illustraties.

Artikelen op auteursnaam

Bijdragen van eenzelfde auteur zijn chronologisch geordend.

Artikelen op onderwerp

Enkele artikelen zijn onder meerdere rubrieken vermeld.

Index op personen, geografische namen en zaken

Geïndexeerd zijn artikelen (met inbegrip van voetnoten) en gemengde berichten. Buiten beschouwing zijn dus gebleven boekbesprekingen, tentoonstellingen en verslagen van bijeenkomsten.

Personen zijn zonder enige selectie opgenomen, tenzij ze vermeld zijn in schema's (bijvoorbeeld genealogieën) en met uitzondering van algemeen gestelde verwijzingen naar recente auteurs en moderne vindplaatsen.

Geografische namen zijn alleen opgenomen wanneer ze verwijzen naar kartografische (en topografische) objecten.

Afzonderlijke kaarten krijgen slechts dan een aparte ingang wanneer het anonieme werken betreft (en wel op het eerste naamwoord van de titel). Niet-anonieme kaarten moet men dus zoeken via de persoons- en/of geografische ingangen.

De zakeningenangen bestaan enerzijds uit een aantal concrete trefwoorden (bijvoorbeeld Verenigde Oostindische Compagnie, geschiedkundige kaarten), terwijl daarnaast naar bevind van zaken gekozen is voor een selectie van vrij gangbare termen uit het vakgebied van de historische kartografie.

Lijst van gerecenseerde werken

De naam van de recensent is steeds tussen haken toegevoegd.

Artikelen op auteursnaam

- Aardoom, L., Het Koninklijk Loo zo als hetzelve zich bevond in den jaare 1806 en op andere kaarten **7** 1-8
- Aardoom, L., De Beaufort, een Zeeuwse connectie tussen Hattinga en Oranje **9** 66-72
- Aardoom, L., Over de lotgevallen van het Hattinga-oeuvre, de atlassen in het bijzonder **13** 49-54
- Alkhoven, P., Bestudering en analyse van oude stadsplattegronden met behulp van de computer: De kaart van Heusden uit het stedenboek van Joan Blaeu **11** 87-93
- Asche, K., Een onbekend stadsprofiel van de stad Oldenburg door Pieter Bast **18** 9-13
- Augusteijn, Joost, De plattegronden van Nederlandse steden uitgegeven door Covens en Mortier **16** 11-17
- Augusteijn, Joost, Jacob van Deventer in het Gelders rivierengebied (Thresoortje) **18** 70-71
- Augusteijn, Joost, Drie zeldzame wereldkaarten van Dancker Danckerts, **20** 5-9
- Barend-van Haeften, M., Nicolaas de Graaff: chirurgijn, spion, teken-, wis- en meetkonstenaar **9** 8-13
- Berkhemer, A., De Spaanse *Atlas Mayor* van Blaeu: nieuwe gegevens **16** 71-76
- Blankenstein, E. van, en A. Koenheim, Een adreslijst van werkenden in het kartografisch bedrijf te Amsterdam voor 1800 **8** 40-45
- Boon, P., De kaarten van de Westfriese zeekeurende dijken uit 1638: een verkenning **7** 61-67
- Bosma, H., Het licht der zeevaart: de symbolische betekenis van licht in drie 17e eeuwse leerboeken over zeevaartkunde **3** 58-62
- Bracht, J. van, De 'Allegorie op de Schilderkunst' van Johannes Vermeer **9** 27-30
- Brichzin, H., Een schetskaart van de stad Groningen en omgeving (1505/1508) **10** 32-34
- Brink, P. van den, De kaartenverzameling van de Holland Land Company (1789-1869) **1** 54-56
- Brink, P. van den, Maria de Haan en Isaac Tirion: een bladzijde uit de geschiedenis van de waterstaatskartografie **6** 39-42
- Brink, P. van den, De kaart van de Merwede door Nicolaas Cruquius **11** 17-23
- Brink, P. van den, Terugblik op de vijftigste verjaardag van Günter Schilder **11** 50
- Broecke, M.P.R. van den, Variaties binnen edities van oude atlassen, geïllustreerd aan Ortelius' *Theatrum Orbis Terrarum* **13** 103-109
- Broecke, M.P.R. van den, Ortelius zag continenten al drijven **14** 9-10
- Brood, P. en M. Schroor, De rijke oogst van financiële nood: De provinciale atlas en de stadsatlas van Groningen 1722-1736 (Thresoortje) **18** 92-93
- Bruggen, R.H.A. van, De kaartenverzameling van de gemeente Heemstede **14** 6-8
- Brugman, C.J.M., De nauwkeurigheid van vier plattegronden van Amsterdam **12** 21-26
- Bruin, J. de, De gedrukte kaart van de polder Wogmeer en landmeter Gerrit Dirksz. Langedijck: De ontbrekende schakel gevonden? **11** 67-72
- Bruin, J., De 'pertinente generale caerte' van West-Friesland (1651-1654) en de landmeter Johannes Dou **19** 1-7
- Bruin, R. de, en M. Donkersloot-de Vrij, Militaire karteringen in Utrecht tijdens het patriotse bewind (1787) **6** 33-38
- Brunner, K., Technieken voor het maken van facsimilekaarten **8** 72-74
- Camerlynck, L.N.J., De taalgrens op Mercators kaart van Vlaanderen (1540) **13** 23-26
- Campbell, T., Kalendarium voor oude kaarten: het 'Cartochronology Project' **5** 72-74
- Cordshagen, Ch. De herkomst van de reuzenatlas in Rostock **18** 41-43
- Decruynaere, Leen en Frans Depuydt, De Vlaandere-kaarten van Mercator en Ortelius **20** 13-19
- Dekker, E., Het vermeende plagiaat van Frederick de Houtman: een episode uit de geschiedenis van de hemelkartografie **4** 70-76
- Depuydt, Frans en Leen Decruynaere, De Vlaanderen-kaarten van Mercator en Ortelius **20** 13-19

- Deys, H.P., L.A. Reuvs en zijn kaart van de Gelderse Waal- en Rijndijken van 1871 **5** 1-10
- Deys, H.P., De stadsplattegronden van Jacob van Deventer: resultaten van recent onderzoek te Madrid **8** 81-95
- Deys, H.P., De Provinciale Kaart van Zuid-Holland (1846 en 1867) **5** 26-32
- Dienst, E. van, en W.F.J. Mörzer Bruyns, De restauratie van zeekaarten op perkament **2** 24-26
- Dijk, R. van, Gorinchem gekarteerd door Jacob van Deventer en Pieter Sluyter **9** 42-44
- Dokter, B., (et al.), Op zoek naar kaarten van Amsterdam **12** 11-16
- Donkersloot-de Vrij, M., Een kaart van Justus van Broekhuysen van de ondergang gered **2** 30
- Donkersloot-de Vrij, M., Nogmaals Jollain **2** 40-41
- Donkersloot-de Vrij, M., De 19e eeuwse geologische reliëfkaart van J.P. Amersfoort in het Museum Schokland **2** 18-21
- Donkersloot-de Vrij, M., en R. de Bruin, Militaire karteringen in Utrecht tijdens het patriotse bewind (1787) **6** 33-38
- Donkersloot-de Vrij, M., 'Schat'kaart leidt tot ontdekkingskasteelfundament (Thresoortje) **18** 91-92
- Eerden-Vonk, M.A. van der, De 17e-eeuwse Edamse landmeter en kaartmaker Sijmon Willemszoon Boonacker **8** 95-101
- Egmond, Marco van, Talrijke nieuwe archivalia Covens & Mortier 'boven water' (Thresoortje) **19** 27-28
- Egmond, Marco van, Het gebruik van boekhandelscatalogi in het historisch-kartografisch onderzoek **19** 65-74
- Egmond, Marco van, 'We waren toen toch een soort rebellenclubje': Een interview met de oprichters van *Caert-Thresoor* **20** 83-91
- Egmond, Marco van, Twintig jaar *Caert-Thresoor* in cijfers: Portret van een jubilerend tijdschrift **20** 92-97
- Egmond, Marco van, Een kijkje achter de schermen van *Caert-Thresoor* **20** 99-102
- Engelen, F.G.H., Gerard Mercator en Gangelt **15** 97
- Engelse, L. den, M. Hameleers en P. Schotsman, Vier kaarten van de Noord-Hollandse polders Noordermeer en Sapmeer **18** 83-88
- Franssen, Mathieu en Karel Kinds, 'Carte Belgica Arnout petite': Een nieuwe kijk op een vroege kaart van de Nederlanden **20** 57-62
- Gent, R.H. van, De nieuwe sterren van 1572, 1600 en 1604 op de hemelglobes van Willem Jansz. Blaeu **12** 40-46
- Gent, R.H. van, De hemelatlas van Andreas Cellarius: Het meesterwerk van een vergeten Hollandse kosmograaf **19** 9-25
- Gerard Mercator 1594;1994 **13** 1
- Gestel, Paula van, Zoeken naar kaarten in boeken **14** 11-12
- Gestel, Paula van, Nederlandse historische kartofilatelie **20** 29-40
- Gittenberger, F., Kaarten, platen en staten: C.J. Visschers Comitatus Flandria met randgezichten thuisgebracht **15** 9-12
- Glas, E., Een Oostenrijker op Borneo (Leven en werk van H.A. Henrici, 1783-1838) **1** 18-20
- Goedings, T., Het verlichterij-boekje van de landmeter Jan Dirksz. Zoutman (1613/14-1679) **9** 1-7
- Goedings, T., De gekleurde manuscriptkaarten van Jan Dirksz. Zoutman voor de Atlas Blaeu-van der Hem **9** 57-63
- Groothuis, W., De kaartencollectie van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Groningen **9** 37-41
- Guleij, R.T.M., Kaarten en bescheiden van het archief van de Dienst Hydrografie **12** 33-39
- Ham, W.A. van, De landmeters uit de familie Adan en hun betekenis voor de kartografie van westelijk Noord-Brabant **6** 23-26
- Ham, W.A. van, Een late overzichtkaart van het Markiezaat van Bergen op Zoom **2** 34-35
- Hameleers, M., Rijksuniversiteit Utrecht krijgt twaalf-delige Blaeu-atlas **7** 9
- Hameleers, M., Afbeeldingen van steden: een poging tot plaatsbepaling tussen kunst en wetenschap

8 22-32

- Hameleers, M., Het vervaardigen van bladwijzers van oude atlassen **3** 45-49
- Hameleers, M., De Aslake- en de Duchy of Cornwall-wereldkaarten: twee recent teruggevonden fragmenten van middeleeuwse wereldkaarten **6** 54-60
- Hameleers, M., 'Recente oude kaarten' van het Hoogheemraadschap van Schieland **4** 30-35
- Hameleers, M., en E. Nijhoff Asser, De restauratie van Kaartboek-B uit het Archief van het Amsterdamse Burgerweeshuis: het eerste in een reeks van zeventien **10** 21-31
- Hameleers, M., Kaarten in facsimile: Mogen er eisen aan gesteld worden? **11** 11-16
- Hameleers, M., Vier eeuwen Amsterdamse buurten in kaart. Grootschalige kartografie bewaard in het Gemeentearchief Amsterdam **12** 1-9
- Hameleers, M., Een Amsterdamse Burgerwijkkaart op de omslag **12** 10
- Hameleers, M., Adriaen van de Velde ontwierp decoraties voor Frederik de Wit's kaart van Amsterdam **13** 77-79
- Hameleers, M., De muurkaart op het huis van 'de bakker op de hoek' met de weg naar het Amsterdamse kledingmagazijn Oostmeijer **16** 61-65
- Hameleers, M., L. den Engelse en P. Schotsman, Vier kaarten van de Noord-Hollandse polders Noordeindermeer en Sapmeer **16** 83-88
- Harms, H., Postkaarten uit de Nederlanden **7** 41-46
- Hart, G. 't, De kaart van Rijnland van 1647 **4** 12-15
- Haubourdin, R.M., De kaart van Staats-Vlaanderen uit 1745 van dokter W.T. Hattinga: uit liefhebberij of diplomatie? **4** 2-9
- Haubourdin, R.M., '...het Skelet van de nieuwe Caart der Republiek...' de kostbare voorgeschiedenis van de Krayenhoff-kaart **15** 38-45
- Heere, Elger en Martijn Storms, @ la Carte **19** 117; **20** 21; **20** 49; **20** 69
- Heijden, H.A.M. van der, Een onbekende atlas uit Amsterdam ca. 1700 (?) **9** 63-66
- Heijden, H.A.M. van der, De oudste kaart van de Verenigde Nederlanden **11** 48-49
- Heijden, H.A.M. van der, Atlas Iprensis, 1570-1639 **14** 25-34
- Heijden, H.A.M. van der, Kaart als kunst **14** 77-84
- Heijden, H.A.M. van der, De minuutkaart van Middelburg in Vlaanderen van Jacob van Deventer teruggevonden **15** 107-108
- Heijden, H.A.M. van der, Een Spaans lesje in Nederlandse historische kartografie **16** 42-43
- Heijden, H.A.M. van der, Het oudste kaartje van het Hertogdom Brabant? **16** 67-69
- Heijden, H.A.M. van der, Nogmaals: de Fossa Eugeniana **17** 25-31
- Heijden, H.A.M. van der, Wie was Arnaldo di Arnoldi? **18** 37-40
- Heijden, H.A.M. van der, Een onbekende kaart van Gelder door Ortelius **18** 65-68
- Heijden, H.A.M. van der, De wandkaart van de Nederlanden in het Stadhuis te Veurne (Thresoortje) **19** 28-29
- Heijden, H.A.M. van der, Antonius van Leest, een 16de-eeuws Antwerps kaartmaker **20** 10-12
- Heinemeijer, W.F., Woord vooraf [bij] themanummer 13de Internationale Conferentie voor de Geschiedenis van de Kartografie **8** 21
- Herten, B. van der, De connectie tussen Jacob van Deventer en Viglius van Aytta in de jaren 1530-1540: Een hypothese **14** 59-61
- Hesslink-Duursma, C.W., De kaartencollectie in het Streekarchief Hollands Midden te Gouda **15** 99-104
- Heuvel, Ch. van den, Een atlas voor Gilles de Berlaymont, baron van Hierges: Belegeringsscenes, stadsplattegronden en fortificatie-ontwerpen voor een 'soldat-gentilhomme', 1570-1578 **15** 57-69
- Hoek, C., De datering van de 'Kaart van de drie Schieën' **3** 50-53
- Hofman-Allema, A.C., Veelwaard en Van Baarsel **8** 12-14
- Hoftijzer, P.G., De Leidse boekverkoper Pieter van der Aa (1659-1733) en zijn kartografische

- uitgaven **12** 53-58
- Huussen jr., A.H., De datering van oude kaarten ten behoeve van architectuurgeschiedenis **3** 10-13
- Ingen-Housz, H., en H. Voogt, Henripolis Kaarten bij een ontwikkelingsproject in de 17de eeuw **11** 31-37
- Jacobs, E., en T. Vermeulen, 'Omnium rerum vicissitudo est', ofwel de Engelbrechtcollectie **2** 60-62
- Jongsma, T., Kaart van de provincie Drenthe uit 1840 door Werneke en Brauns **5** 21-25
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld I **1** 34-40
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld II: het kaartbeeld in de vroege Middeleeuwen **2** 6-12
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld III: reizen en reiskaarten in de Middeleeuwen tot 1300 **2** 54-59
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld IV: reizen naar Azië **3** 38-44
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld V: de kartografische renaissance **4** 22-29
- Karstkarel, P., J.H. Knoop, een verlichte encyclopedist, vervaardigde een fraaie stadsplattegrond van Leeuwarden **2** 50-53
- Karstkarel, P., Topografische kartering van Noordoost-Nederland 1820-1824 **2** 12-13
- Keulen, E. van, Johannes van Keulen: het begin van twee eeuwen zeekaarten maken aan de Nieuwe Brug te Amsterdam **8** 33-39
- Keyser, M., De laatste kleurders: Kleurinrichtingen in Nederland in de tweede helft van de 19de eeuw **11** 81-85
- Kinds, Karel en Mathieu Franssen, 'Carte Belgica Arnout petite': Een nieuwe kijk op een vroege kaart van de Nederlanden **20** 57-62
- Klein, J.W.E., De onstaansgeschiedenis van het Goudse exemplaar van Joan Blaeu's Grooten Atlas **11** 41-47
- Knoop, O., en P. Mekenkamp, Nauwkeurigheds-analyse van oude kaarten met behulp van de computer **5** 45-52
- Koeman, C., 17e eeuwse Hollandse bijdragen in de kartering van de Amerikaanse kusten **1** 50-53
- Koeman, C., Oude kaarten als bron voor de geschiedwetenschap: een classificatie op grond van bewijskracht **3** 18-24
- Koeman, C., Een stadsplattegrond met ingebouwd kompas **9** 25-26
- Koeman, C., Symbolen op een tweetal produktenkaarten in een Nederlands aardrijkskundeleerboek uit 1801 **2** 22-23
- Koeman, C., Een Nederlandse verkiezingskaart uit 1888 **2** 46
- Koeman, C., Günter 50 jaar **11** 1
- Koeman, C., Eila Campbell (1915-1994) en Helen Wallis (1924-1995) **14** 13-14
- Koenders, M., Het kaartbeeld van de Friese Waddeneilanden, ca. 1540-1860: de ontwikkeling van de nauwkeurigheid **5** 65-71
- Koenheim, A., en E. van Blankenstein, Een adreslijst van werkenden in het kartografisch bedrijf te Amsterdam voor 1800 **8** 40-45
- Kok, M., Johan Christoph Heneman: kartograaf van Suriname en Guyana van 1780-1806 **1** 4-12
- Krogt, Peter van der, De maankaart van Michael Florent van Langren (1645) **2** 36-39
- Krogt, Peter van der, Plattegrond van Delft na de brand van 1536 **6** 17-18
- Krogt, Peter van der, Nederlandse editie van Crome's produktenkaart van Europa uit 1783 **3** 25-26
- Krogt, Peter van der, Een schetskaart van Europa door Erycius Puteanus met komeetwaarnemingen (1633) **10** 35-36
- Krogt, Peter van der, Een globe als zonnewijzer **2** 13-14
- Krogt, Peter van der, De zakglobe van Abraham van Ceulen (ca. 1697) **11** 7-10
- Krogt, Peter van der, Een Blaeu-Hondius en een Hondius-Blaeu atlas **12** 59-61
- Krogt, Peter van der, en G. Schilder, De catalogus van de bibliotheek van Gerard Mercator **13** 10-

- Krogt, Peter van der, De foliokaart van de Nederlanden door Filips Galle uit 1579 **14** 63-67
- Krogt, Peter van der, De Mercatorjaren 1994 en 1995: een terugblik **15** 89-97
- Krogt, Peter van der, Twintig jaar *Caert-Thresoor* **20** 81
- Krogt, Peter van der, De oudste Noord-Nederlandse wereldatlas **20** 103 (Thresoortje)
- Kuyer, I., De beeldbank van de Brabant-Collectie op Internet *19* 77-81
- Lang, M.H. de, De godsdienstige opvattingen van Gerard Mercator **13** 18-21
- Le Calloc'h, B., F.J. Ormeling sr naar, De reizen van Samuel van de Putte **17** 11-15
- Leth, P.C., Andries en Hendrik de Leth **18** 29-35
- Lierz, W., Van fiets tot auto: Een eeuw wegenkaarten voor fietsers **11** 61-66
- Ligtendag, W., Het nut van oude kaarten voor historisch-geografen: de bevindingen tijdens een onderzoek **14** 1-5
- Loches Rambonnet, D. de, De watercirculatie in het 18de-eeuwse Amsterdam **12** 17-19
- Margry, P.J., Drie proceskaarten (Geertruidenberg versus Standhazen) uit 1448 **3** 27-33
- Marsman-Slot, H., Berkelvaart in kaart: de kaarten van Gerrit Ravenschot c.s. (1763): de tweede Berkelcompagnie in oprichting **8** 8-11
- Meer, Sjoerd de, Jodocus' wereldkaart in twee halfronden met de reizen van Drake en Cavendish **20** 1-3
- Meijer, R., 'Eene goede Lytographische Drukkery by het Topographisch Bureau' *19* 93-104
- Mekenkamp, P., en O. Knoop, Nauwkeurigheds-analyse van oude kaarten met behulp van de computer **5** 45-52
- Mekenkamp, P., De wassende breedten van Mercator **13** 12-17
- Meurer, Peter H., De kaart van de Nederlanden van Matthias Zündt (1568) **7** 52-55
- Meurer, Peter H., Een onlangs ontdekte kaart van 'Germania' door Petrus Kaerius (Amsterdam 1610) **4** 36-37
- Meurer, Peter H., De kaart van Westfalen van Mercator's Erven uit 1599 **6** 11-14
- Meurer, Peter H., De Covens & Mortier-uitgave van Allard's Atlas Minor **7** 31-34
- Meurer, Peter H., Gerhard Stempel, Georg Braun en het 'Itinerarium Belgicum' (Keulen 1587) **3** 3-8
- Meurer, Peter H., De verboden eerste uitgave van de Henegouwen-kaart door Jacques de Surhon uit het jaar 1572 **13** 81-86
- Meurer, Peter H., De verkoop van de koperplaten van Mercator naar Amsterdam in 1604 **17** 61-66
- Meurer, Peter H., De oudste Nederlandstalige kaart van de XVII Provinciën? (Thresoortje) *19* 114-115 (Thresoortje)
- Meurer, Peter H., De jonge Nicolaes van Geelkercken **20** 41-47
- Mol, J.A. en P. Noomen, De *Prekadastrale atlas fan Fryslan* **17** 33-37
- Mörzer Bruyns, W.F.J., De kartografie in de vaste expositie van het Scheepvaart Museum **1** 41-42
- Mörzer Bruyns, W.F.J., en E. van Dienst, De restauratie van zeekaarten op perkament **2** 24-26
- Mörzer Bruyns, W.F.J., Vier kaarten de gehele wereld omvattend: De wereld door Johannes Vingboons omstreeks 1650 op perkament getekend **12** 73-80
- Mörzer Bruyns, W.F.J., De kartografische verzameling van het Nederlandse Scheepvaartmuseum Amsterdam **18** 1-6
- Nalis, H.J., Cresfeldts kaart van de 'Iselstroom' uit het midden van de 16de eeuw **15** 1-7
- Nelemans, Bert, Eenvoudig 20ste-eeuws onderzoek van oude kaarten van Texel en van Hongarije **20** 63-68
- Niël, M., De perspectivische ruimteweergave van het *Gezicht in vogelvlucht op Amsterdam* van Cornelis Anthonisz. *19* 107-113. Zie ook opmerkingen H.C. Pouls **20** 52
- Noomen, P. en J.A. Mol, De *Prekadastrale fan Fryslan* **17** 33-37
- Okhuizen, E., Nederlandse kartografen in dienst van de Russische overheid rond het jaar 1700 **8**

- Okhuizen, E., De (on)mogelijkheid van een Noordoost Passage in het Europese kaartbeeld van de 15de en eerste helft 16de eeuw **11** 24-30
- Okhuizen, E., De kaart van de noordpool in Mercators Atlas van 1595 **13** 5-10
- Oldenburger, C.S., De L.A. Springer-collectie in de Centrale Bibliotheek der Landbouwhogeschool **1** 2-4
- Ormeling [jr], F.J., De invloed van Harley op de moderne kartografie **11** 2-6
- Ormeling sr naar B. Le Calloc'h, F.J., De reizen van Samuel van de Putte **17** 11-14
- Ormeling sr, F.J., Het nieuwe gezicht van *Caert-Thresoor* **18** 53-56
- Ormeling sr, F.J., De Residentiekaarten va Java en Madoera **19** 45-49
- Otten, J., Kaarttekenaars en kaartafzetteren in de dagboeken van Pieter de Graeff (1638-1707) **14** 53-58
- Pasch, H.J. van der, De actualiteit van Mercator aan de Nijmeegse universiteit **13** 2-4
- Penning, W.E., Balthasar Florisz. van Berckenrode en de plattegrondjes in het *Theatrum* van Boxhorn **16** 85-87
- Persman, J.R., De voorgeschiedenis van de uitgave in 1853 van de 'Kaart van de provincie Noord-Holland' **5** 33-39
- Peters, P., Restauratie van twee Mercatorglobes uit het bezit van de K.O.K.W. te Sint Niklaas **14** 37-43
- Pijzel-Domisse, J., Wie herkent de kaarten uit de miniatuur boekjes van een 17de-eeuws poppenhuis? **16** 97-98
- Pouls, H.C., De driehoeksmeting of triangulatie **8** 61-71
- Raa, F. te, Kaarten in het Rijksarchief in Noord-Brabant **14** 87-92
- Ratsma, P., Atlassen in het Gemeentearchief van Rotterdam. Vragen naar aanleiding van een inventarisatie **1** 21-24
- Ratsma, P., De kaartbeheerder: wat moet hij weten en kunnen? **9** 21-24
- Rentenaar, R., Zeekaarten en plaatsnamen: Hollandse kartografen en de toponymie van de Skandinavische kustgebieden in de zestiende en zeventiende eeuw **7** 68-75
- Resida, W., De werkzaamheden van landmeter J. Ruijsch Adriaansz. in Gelderland in 1576-1578 **18** 77-80
- Ruitinga, A.H., De Atlas van de Erven Ratelband uit 1735 **4** 42-44
- Ruitinga, L., De uitgave van kadastrale atlassen van Nederland **10** 47-51
- Ruitinga, L., en J. Werner, Nico Israel: 'Ik heb altijd gedaan waar ik zelf plezier in had' **13** 93-101
- Ruitinga, L., Renswoude 1832: recent voorbeeld uit de reeks kadastrale atlassen van Nederland **16** 19-22
- Ruitinga, L., Een bijzondere hemelglobe uit de collectie van de kaartenverzameling van de Bibliotheek van de Vrije Universiteit te Amsterdam **16** 89-91
- Runia, E., Achttiende-eeuwse Nederlandse kaarten van het Turkse Rijk, een terreinverkenning **4** 62-69
- Schaftenaar, H., De Krijgsspelkaart van Amersfoort en omgeving **15** 71-72
- Schilder, G., Een onbekende 'Leo Belgicus' van Jodocus Hondius, 1590 [1593] **10** 12-15
- Schilder, G., Een merkwaardige 16e-eeuwse kaart van Midden-Nederland in twee bladen uitgegeven door de familie Galle **6** 49-53
- Schilder, G., In memoriam Marcel Destombes **3** 2
- Schilder, G., In memoriam J.T.W. van Bracht **6** 43
- Schilder, G., en P. van der Krogt, De catalogus van de bibliotheek van Gerard Mercator **13** 10-11
- Schliesser, E., Van Nierops paskaart van Europa in een rapport van Christiaan Huygens **16** 93-95
- Schliesser, E., Een kaart van Visscher en de grote globe van Blaeu in de bewijsvoering van een proef met slingeruurwerken van Huygens **19** 51-55
- Scholte, M., Vier kaarten van de Kaap de Goede Hoop I **5** 75-85

- Scholte, M., Vier kaarten van de Kaap de Goede Hoop II **6** 19-22
- Scholte, M., Vier kaarten van de Kaap de Goede Hoop III **7** 10-17
- Schotsman, P., L. den Engelse en M. Hameleers, Vier kaarten van de Noord-Hollandse polders Noordeindermeer en Sapmeer **18** 83-88
- Schroor, M., 'De Dresdener Atlas': een verzameling zestiende-eeuwse plattegronden **15** 15-17
- Schroor, M., en P. Brood, De rijke oogst van financiële nood: De provinciale atlas en de stadsatlas van Groningen 1722-1736 (Thresoortje) **18** 92-93
- Schrijver, J.C.N. en L.A.M. Verbeek, De kaartencollectie van de Oudheidkamer Twente in Enschede **17** 53-66
- Schuckman, C., Kaarten, gezichten en historiestreken van Claes Jansz. Visscher en zijn zonen in de Hollstein-reeks **10** 61-65
- Shirley, R., De Nederlandse bijdrage aan de decoratieve kartografische titelpagina **15** 29-35
- Sluiter, R., Johannes Dou (1615-1682), landmeter van Rijnland **16** 1-9
- Stehouwer, J., De werkzaamheden van de landmeter en zijn werktuigen bij de kadastrale opmeting van ons land **13** 69-75
- Sterken, J.R., De restauratie van de 'Caart der Limitten van de Hoog en Vrije Heerlijckhydt van het Loo' **9** 45-49
- Stokman, J., Hendrik Verhees **5** 12-17
- Storms, Martin en Elger Heere, @ la Carte **19** 117; **20** 21; **20** 49; **20** 69
- Temminck Groll, C. en J. Werner, Cornelius Groll (1781-1869), Ingenieur-Verificateur bij het Kadaster van Noord-Holland, een biografische schets **16** 45-50
- Veen, W.K. van der, De stad Groningen en Het Bildt in 1505/1508 **10** 66-71
- Veltman, Lenny, Eenatlas in pocketformaat: *Den Nederlandtschen Landtspiegel van Zacharias Heyns* **17** 5-8
- Verbeek, L.A.M. en J.C.N. Schrijver, De kaartencollectie van de Oudheidkamer Twente in Enschede **17** 53-66
- Vermeij, R., Nederlandse wereldkaarten en het stelsel van Copernicus in de 17de eeuw **16** 33-40
- Vermeulen, T., en E. Jacobs, 'Omnium rerum vicissitudo est', ofwel de Engelbrechtcollectie **2** 60-62
- Vink, T., 'Afstammelingen van Amsterdamsche cartographen' **10** 53
- Vinkenoog, J.H., De 'pertinentie' van twee Rijnlandse kaarten **18** 59-62
- Visser, J.C., Jacob van Deventer alias Van Campen? **12** 63-67
- Vliet-Mak, E. van, De kaartenverzameling in het gemeentearchief te Alkmaar **7** 47-51
- Voogt, H., en H. Ingen-Housz, Henripolis Kaarten bij een ontwikkelingsproject in de 17de eeuw **11** 31-37
- Voskuil, R.P.G.A., Begin 19de-eeuwse zeekaarten van Oost-Indië als produkt van zeevaartkundig onderwijs **8** 53-57
- Vries, B. de, De kaartenverzameling van het Rijksarchief Friesland **10** 72-76
- Vries, D. de, Een Franse wandkaart van Nederland uit 1748: La Hollande en 12 feuilles par Le Rouge **1** 24-29
- Vries, D. de, Eerste 'staten' van B. van Doetecum's Artesia en Hannonia **4** 45
- Vries, D. de, Een bijzonder kaartblad van Mercator **3** 49
- Vries, D. de, *De Nieuwe Hand-atlas der Aarde (1855)* door Hendrik Frijlink: een Nederlandse Stieler in statu nascendi **19** 37-44
- Vrie, D. de, Twee nieuwe toeschrijvingen aan Daniel van Breen: kaarten van de Egmonder- en Bergermeer (1629) **17** 77-82
- Waal, H. van de, In memoriam Wouter Hofman (1934-1993) **12** 47-48
- Wallis, H., 19de eeuwse thematische kartografie **8** 46-52
- Wennekes, A.F., De Hattinga-kist van het Rijksarchief in Zeeland **1** 14-15
- Werner, J., Caert-Thresoor in woord en beeld **1** 61-62
- Werner, J., Universiteitsbibliotheek van Amsterdam ontvangt een Spaanse Janssonius (Amsterdam

- 1653) **4** 10-11
- Werner, J., Haarlemmermeer, plankaarten van vroeg-17e-eeuwse droogmakingsvoorstellen **10**
1-12
- Werner, J. en L. Ruitinga, Nico Israel: 'Ik heb altijd gedaan waar ik zelf plezier in had' **13** 93-101
- Werner, J., Vier eeuwen terug in de tijd: een terugblik op het jaar 1598 **17** 1-3
- Werner, J. en C. Temminck Groll, Cornelius Groll (1781-1869), Ingenieur-Verificateur bij het
Kadaster van Noord-Holland, een biografische schets **16** 45-50
- Werner, J., Een brug te vroeg (Thresoortje) **18** 69-70
- Westra, F., Een onbekende kaart van het beleg van Groningen (1594) **3** 66- 71
- Westra, F., Bunderneuland: de kaart van Johan Sems (1628) beschouwd in kartografische en
historische samenhang **5** 53-58
- Westra, F., De landmeter-ingenieur Johan Sems en de kaarten van Leeuwarden (1600/1603) en
Franeker (1598) **2** 2-5
- Westra, F., Bestaan er getekende militair-topografische kaarten of vestingplannen van Simon
Stevin? **12** 82-86
- Westra, F., Jan Pietersz. Dou (1573-1635), invloedrijk landmeter van Rijnland **13** 37-48
- Wildeman, D., De 'Atlas Van Loon' in het Scheepvaartmuseum **15** 75-76
- Wolf, A., Nieuws over de Ebstorfer Wereldkaart: datering - herkomst - auteur **7** 21-30
- Woodward, D., Bespreking van Monumenta Cartographica Neerlandica I-IV **13** 55-59
- Wyck, H.W.M. van der, Vogelvluchten van buitenplaatsen **1** 43-44
- Zandvliet, K., Een ouderwetse kaart van Nieuw Nederland door Cornelis Doetsz. en Willem Jansz.
Blauw **1** 57-60
- Zandvliet, K., Het voorwerp als historische bron: een beschouwing **2** 27-28
- Zandvliet, K., Overzeese militaire kartografie na het echeq van 1780-1782: De Oost **6** 1-10
- Zandvliet, K., Overzeese militaire kartografie na het echeq van 1780-'82: de West en de Kust van
Guinee **4** 46-53
- Zandvliet, K., Meneer Jollain maakt een grapje **2** 28-29
- Zeeuw, A. de, Een zeldzame kaart van de provincie Zeeland uit het laatste kwart van de 16de eeuw
10 41-46
- Zeeuw, A. de, Kaarten met randversiering als voorlopers van 17e eeuwse atlaskaarten: enkele
voorbeelden **2** 42-45
- Zeeuw, A. de, Een zeldzame kaart van Gelderland met decoratieve randen, uitgegeven door
Johannes Jansonius en Jodocus Hondius **17** 85-92
-

Artikelen op onderwerp

Analyse en beschrijving van kartografische documenten

Atlassen

- Aardoom, L., Over de lotgevallen van het Hattinga-oeuvre, de atlassen in het bijzonder **13** 49-54
- Berkhemer, A., De Spaanse *Atlas Mayor* van Blaeu: nieuwe gegevens **16** 71-76
- Broecke, M.P.R. van den, Variaties binnen edities van oude atlassen, geïllustreerd aan Ortelius' *Theatrum Orbis Terrarum* **13** 103-109
- Cordshagen, Ch., De herkomst van de reuzenatlas in Rostock **18** 41-43
- Gent, R.H. van, De hemelatlas van Andreas Cellarius: Het meesterwerk van een vergeten Hollandse kosmograaf **19** 9-25
- Hameleers, M., Rijksuniversiteit Utrecht krijgt twaalf-delige Blaeu-atlas **7** 9
- Heijden, H.A.M. van der, Een onbekende atlas uit Amsterdam ca. 1700 (?) **9** 63-66
- Heijden, H.A.M. van der, Atlas Iprensis, 1570-1639 **14** 25-34
- Heuvel, Ch. van den, Een atlas voor Gilles de Berlaymont, baron van Hierges: Belegeringsscenes, stadsplattegronden en fortificatie-ontwerpen voor een 'soldat-gentilhomme', 1570-1778 **15** 57-69
- Klein, J.W.E., De ontstaansgeschiedenis van het Goudse exemplaar van Joan Blaeu's Grooten Atlas **11** 41-47
- Krogt, P. van der, Een Blaeu-Hondius en een Hondius-Blaeu atlas **12** 59-61
- Krogt, P. van der, De oudste Noord-Nederlandse wereldatlas **20** 103
- Meurer, P.H., Gerhard Stempel, Georg Braun en het 'Itinerarium Belgicum' (Keulen 1587) **3** 3-8
- Meurer, P.H., De Covens & Mortier-uitgave van Allard's *Atlas Minor* **7** 31-34
- Meurer, P.H., De verkoop van de koperplaten van Mercator naar Amsterdam in 1604 **17** 61-66
- Mol, J.A. en P. Noomen, De *Prekadastrale atlas fan Fryslân* **17** 33-37
- Ruitinga, A.H., De Atlas van de Erven Ratelband uit 1735 **4** 42-44
- Ruitinga, A.H., De uitgave van kadastrale atlassen van Nederland **10** 47-51
- Ruitinga, A.H., Renswoude 1832: recent voorbeeld uit de reeks kadastrale atlassen van Nederland **16** 19-21
- Schroor, M., 'De Dresdener Atlas': een verzameling zestiende-eeuwse plattegronden **15** 15-17
- Veltman, L. Een atlas in pocketformaat: *Den Nederlandtschen Landtspiegel* van Zacharias Heyns **17** 5-8
- Vries, D. de, De *Nieuwe Hand-atlas der Aarde* (1855) door Hendrik Frijlink: een Nederlandse Stieler in statu nascendi **19** 37-44
- Werner, J., *Caert-Thresoor* in woord en beeld **1** 61-62
- Werner, J., Universiteitsbibliotheek van Amsterdam ontvangt een Spaanse Janssonius (Amsterdam 1653) **4** 10-11
- Wildeman, D., De 'Atlas Van Loon' in het Scheepvaartmuseum **15** 75-76

Kaarten en stadsplattegronden

- Augusteijn, Joost, De plattegronden van Nederlandse steden uitgegeven door Covens en Mortier **16** 11-17
- Augusteijn, J., Drie zeldzame wereldkaarten van Dancker Danckerts **20** 5-9

- Boon, P., De kaarten van de Westfrieze zeekerende dijken uit 1638: een verkenning **7** 61-67
- Brichzin, H., Een schetskaart van de stad Groningen en omgeving (1505/1508) **10** 32-34
- Brink, P. van den, De kaart van de Merwede door Nicolaas Cruquius **11** 17-23
- Brood, P., en M. Schroor, De rijke oogst van financiële nood: De provinciale atlas en de stadsatlas van Groningen 1722-1736 **18** 92-93
- Bruin, R. de, en M. Donkersloot-de Vrij, Militaire karteringen in Utrecht tijdens het patriotse bewind (1787) **6** 33-38
- Bruin, J. de, De gedrukte kaart van de polder Wogmeer en landmeter Gerrit Dirksz. Langedijk: De ontbrekende schakel gevonden? **11** 67-72
- Bruin, J. de, De 'pertinente generale caerte' van West-Friesland (1651-1654) en de landmeter Johannes Dou **19** 1-7
- Camerlynck, L.N.J., De taalgrens op Mercators kaart van Vlaanderen (1540) **13** 23-26
- Deys, H.P., L.A. Reuvens en zijn kaart van de Gelderse Waal- en Rijndijken van 1871 **5** 1-10
- Deys, H.P., De Provinciale Kaart van Zuid-Holland (1846 en 1867) **5** 26-32
- Deys, H.P., De stadsplattegronden van Jacob van Deventer: resultaten van recent onderzoek te Madrid **8** 81-95
- Dijk, R. van, Gorinchem gekarteerd door Jacob van Deventer en Pieter Sluyter **9** 42-44
- Dokter, B., (et al.), Op zoek naar kaarten van Amsterdam **12** 11-16
- Donkersloot-de Vrij, M., De 19e eeuwse geologische reliëfkaart van J.P. Amersfoort in het Museum Schokland **2** 18-21
- Donkersloot-de Vrij, M., Een kaart van Justus van Broekhuysen van de ondergang gered **2** 30
- Donkersloot-de Vrij, M., Nogmaals Jollain [New York/Lissabon] **2** 40-41
- Donkersloot-de Vrij, M., en R. de Bruin, Militaire karteringen in Utrecht tijdens het patriotse bewind (1787) **6** 33-38
- Donkersloot-de Vrij, M., 'Schat'kaart leidt tot ontdekking kasteelfundament **18** 91-92
- Engelse, L. den, M. Hameleers en Pieter Schotsman, Vier kaarten van de Noord-Hollandse polders Nooreindermeer en Sapmeer **18** 83-88
- Gittenberger, F., Kaarten, platen en staten: C.J. Visschers *Comitatus Flandria* met randgezichten thuisgebracht **15** 9-12
- Ham, W.A. van, Een late overzichtkaart van het Markiezaat van Bergen op Zoom **2** 34-35
- Hameleers, M., 'Recente oude kaarten' van het Hoogheemraadschap van Schieland **4** 30-35
- Hameleers, M., De Aslake- en de Duchy of Cornwall-wereldkaarten: twee recent teruggevonden fragmenten van middeleeuwse wereldkaarten **6** 54-60
- Hameleers, M., Vier eeuwen Amsterdamse buurten in kaart. Grootschalige kartografie bewaard in het Gemeentearchief Amsterdam **12** 1-9
- Hameleers, M., Een Amsterdamse Burgerwijkkaart op de omslag **12** 10
- Harms, H., Postkaarten uit de Nederlanden **7** 41-46
- Hart, G. 't, De kaart van Rijnland van 1647 **4** 12-15
- Haubourdin, R.M., De kaart van Staats-Vlaanderen uit 1745 van dokter W.T. Hattinga: uit liefhebberij of diplomatie? **4** 2-9
- Haubourdin, R.M., '...het Skelet van de nieuwe Caart der Republiek...' de kostbare voorgeschiedenis van de Krayenhoff-kaart **15** 38-45
- Heere, E., en M. Storms, @ la Carte **19** 117; **20** 21; **20** 49; **20** 69
- Heijden, H.A.M. van der, De oudste kaart van de Verenigde Nederlanden **11** 48-49
- Heijden, H.A.M. van der, De minuutkaart van Middelburg in Vlaanderen van Jacob van Deventer **15** 107-108
- Heijden, H.A.M. van der, Een Spaans lesje in Nederlandse historische kartografie **16** 42-43
- Heijden, H.A.M. van der, Het oudste kaartje van het Hertogdom Brabant? **16** 67-69
- Heijden, H.A.M. van der, Nogmaals de Fossa Eugeniana **17** 25-31
- Heijden, H.A.M. van der, Een onbekende kaart van Gelder door Ortelius **18** 65-68

- Heijden, H.A.M. van der, De wandkaart van de Nederlanden in het Stadhuis te Veurne **19** 28-29
- Hoek, C., De datering van de 'Kaart van de drie Schieën' **3** 50-53
- Jongsma, T., Kaart van de provincie Drenthe uit 1840 door Werneke en Brauns **5** 21-25
- Karstkarel, P., Topografische kartering van Noordoost-Nederland 1820-1824 **2** 12-13
- Karstkarel, P., J.H. Knoop, een verlichte encyclopedist, vervaardigde een fraaie stadsplattegrond van Leeuwarden **2** 50-53
- Kinds, K., en M. Franssen, 'Carte Belgica Arnout petite': Een nieuwe kijk op een vroege kaart van de Nederlanden **20** 57-62
- Koeman, C., 17e eeuwse Hollandse bijdragen in de kartering van de Amerikaanse kusten **1** 50-53
- Koeman, C., Een Nederlandse verkiezingskaart uit 1888 **2** 46
- Koeman, C., Symbolen op een tweetal produktenkaarten in een Nederlands aardrijkskundeleerboek uit 1801 **2** 22-23
- Koeman, C., Een stadsplattegrond met ingebouwd kompas **9** 25-26
- Koenders, M., Het kaartbeeld van de Friese Waddeneilanden, ca. 1540-1860: de ontwikkeling van de nauwkeurigheid **5** 65-71
- Krogt, P. van der, De maankaart van Michael Florent van Langren (1645) **2** 36-39
- Krogt, P. van der, Plattegrond van Delft na de brand van 1536 **6** 17-18
- Krogt, P. van der, Nederlandse editie van Crome's produktenkaart van Europa uit 1783 **3** 25-26
- Krogt, P. van der, Een schetskaart van Europa door Erycius Puteanus met komeetwaarnemingen (1633) **10** 35-36
- Krogt, P. van der, De foliokaart van de Nederlanden door Filips Galle uit 1579 **14** 63-67
- Lierz, W., Van fiets tot auto: Een eeuw wegenkaarten voor fietsers **11** 61-66
- Loches Rambonnet, D. de, De watercirculatie in het 18e eeuwse Amsterdam **12** 17-19
- Margry, P.J., Drie proceskaarten (Geertruidenberg versus Standhazen) uit 1448 **3** 27-33
- Marsman-Slot, H., Berkelvaart in kaart: de kaarten van Gerrit Ravenschot c.s. (1763): de tweede Berkelcompagnie in oprichting **8** 8-11
- Meer, S. de, Jodocus Hondius' wereldkaart in twee halfronden met de reizen van Drake en Cavendish **20** 1-3
- Meurer, P.H., Een onlangs ontdekte kaart van 'Germania' door Petrus Kaerius (Amsterdam 1610) **4** 36-37
- Meurer, P.H., De kaart van Westfalen van Mercator's Erven uit 1599 **6** 11-14
- Meurer, P.H., De kaart van de Nederlanden van Matthias Zündt (1568) **7** 52-55
- Meurer, P.H., De verboden eerste uitgave van de Henegouwen-kaart door Jacques de Surhon uit het jaar 1572 **13** 81-86
- Meurer, P.H., De oudste Nederlandstalige kaart van de XVII Provinciën? **19** 114-115
- Mörzer Bruyns, W.F.J., Vier kaarten de gehele wereld omvattend: De wereld door Johannes Vingboons omstreeks 1650 op perkament getekend **12** 73-80
- Nalis, H.J., Crefeldts kaart van de 'Iselstroom' uit het midden van de 16de eeuw **15** 1-7
- Niël, Maikel, De perspectivische ruimteweergave van het *Gezicht in vogelvlucht op Amsterdam* van Cornelis Anthonisz. **19** 107-113
- Okhuizen, E., De kaart van de noordpool in Mercators Atlas van 1595 **13** 5-10
- Ormeling sr., F.J., Het nieuwe gezicht van *Caert-Thresoor* [Kraton op Sumatra] **18** 53-56
- Ormeling sr., F.J., De Residentiekaarten van Java en Madoera **19** 45-49
- Penning, W.E., Balthasar Florisz. van Berckenrode en de plattegrondjes in het *Theatrum* van Boxborn **16** 85-87
- Persman, J.R., De voorgeschiedenis van de uitgave in 1853 van de 'Kaart van de provincie Noord-Holland' **5** 33-39
- Runia, E., Achttiende-eeuwse Nederlandse kaarten van het Turkse Rijk, een terreinverkenning **4** 62-69
- Schaftenaar, H., De Krijgsspelkaart van Amersfoort en omgeving **15** 71-72

- Schilder, G., Een onbekende 'Leo Belgicus' van Jodocus Hondius, 1590 [1593] **10** 12-15
- Schilder, G., Een merkwaardige 16e-eeuwse kaart van Midden-Nederland in twee bladen uitgegeven door de familie Galle **6** 49-53
- Schliesser, E., Van Nierops paskaart van Europa in een rapport van Christiaan Huygens **16** 93-95
- Scholte, M., Vier kaarten van de Kaap de Goede Hoop I **5** 75-85
- Scholte, M., Vier kaarten van de Kaap de Goede Hoop II **6** 19-22
- Scholte, M., Vier kaarten van de Kaap de Goede Hoop III **7** 10-17
- Schroor, M., 'De Dresdener Atlas': een verzameling zestiende-eeuwse plattegronden **15** 15-17
- Veen, W.K. van der, De stad Groningen en Het Bildt in 1505/1508 **10** 66-71
- Vermeij, R., Nederlandse wereldkaarten en het stelsel van Copernicus in 17de eeuw **16** 33-40
- Vinkenoog, J. H., De 'pertinentie' van twee Rijnlandse kaarten **18** 59-62
- Voogt, H., en H. Ingen-Housz, Henripolis. Kaarten bij een ontwikkelingsproject in de 17de eeuw **11** 31-37
- Voskuil, R.P.G.A., Begin 19de-eeuwse zeekaarten van Oost-Indië als produkt van zeevaartkundig onderwijs **8** 53-57
- Vries, D. de, Een bijzonder kaartblad van Mercator **3** 49
- Vries, D. de, Eerste 'staten' van B. van Doetecum's Artesia en Hannonia **4** 45
- Vries, D. de, Een Franse wandkaart van Nederland uit 1748: *La Hollande en 12 feuilles par Le Rouge* **1** 24-29
- Wallis, H., 19de eeuwse thematische kartografie **8** 46-52
- Wennekes, A.F., De Hattinga-kist van het Rijksarchief in Zeeland **1** 14-15
- Werner, J., Haarlemmermeer, plankaarten van vroeg-17e-eeuwse droogmakingsvoorstellen **8** 1-12
- Werner, J., Een brug te vroeg **18** 69-70
- Westra, F., De landmeter-ingenieur Johan Sems en de kaarten van Leeuwarden (1600/1603) en Franeker (1598) **2** 2-5
- Westra, F., Een onbekende kaart van het beleg van Groningen (1594) **3** 66-71
- Westra, F., Bunderneuland: de kaart van Johan Sems (1628) beschouwd in kartografische en historische samenhang **5** 53-58
- Westra, F., Bestaan er getekende militair-topografische kaarten of vestingplannen van Simon Stevin? **12** 82-86
- Wolf, A., Nieuws over de Ebstorfer Wereldkaart: datering - herkomst - auteur **7** 21-30
- Zandvliet, K., Een ouderwetse kaart van Nieuw Nederland door Cornelis Doetsz. en Willem Jansz. Blaeu **1** 57-60
- Zandvliet, K., Meneer Jollain maakt een grapje [New York/Lissabon] **2** 28-29
- Zandvliet, K., Overzeese militaire kartografie na het echec van 1780-'82: de West en de Kust van Guinee **4** 46-53
- Zandvliet, K., Overzeese militaire kartografie na het echec van 1780-1782: de Oost **6** 1-10
- Zeeuw, A. de, Een zeldzame kaart van de provincie Zeeland uit het laatste kwart van de 16de eeuw **10** 41-46
- Zeeuw, A. de, Een zeldzame kaart van Gelderland met decoratieve randen, uitgegeven door Johannes Janssonius en Jodocus Hondius **17** 85-92

Globes

- Dekker, E., Het vermeende plagiaat van Frederick de Houtman: een episode uit de geschiedenis van de hemelkartografie **4** 70-76
- Gent, R.H. van, De nieuwe sterren van 1572, 1600 en 1604 op de hemelglobes van Willem Jansz. Blaeu **12** 40-46
- Krogt, P. van der, Een globe als zonnwijzer **2** 13-14

- Krogt, P. van der, De zakglobe van Abraham van Ceulen (ca. 1697) **11** 7-10
 Peters, P., Restauratie van twee Mercatorglobes uit het bezit van de K.O.K.W. [Koninklijke Oudheidkundige Kring van het land Waas] te Sint Niklaas **14** 37-43
 Ruitinga, L., Een bijzondere hemelglobe uit de collectie van de kaartenverzameling van de Bibliotheek van de Vrije Universiteit te Amsterdam **16** 89-91

Overige kartografische documenten

- Asche, K., Een onbekend stadsprofiel van de stad Oldenburg door Pieter Bast **18** 9-13
 Gestel-van het Schip, P. van, Nederlandse historische kartofilatelie **20** 29-40
 Hameleers, M., De muurkrant op het huis van 'de bakker op de hoek' met de weg naar het Amsterdamse kledingmagazijn Oostmeijer **16** 61-65
 Pijzel-Domisse, J., Wie herkent de kaarten uit de miniatuur-boekjes van een 17de-eeuws poppenhuis? **16** 97-98
 Schuckman, C., Kaarten, gezichten en historieprenten van Claes Jansz. Visscher en zijn zonen in de Hollstein-reeks **10** 61-65
 Wyck, H.W.M. van der, Vogelvluchten van buitenplaatsen **1** 43-44

Biografieën

Kartografen en landmeters

- Aardoom, L., De Beaufort, een Zeeuwse connectie tussen Hattinga en Oranje **9** 66-72
 Augusteijn, J., Jacob van Deventer in het Gelders rivierengebied **18** 70-71
 Barend-van Haeften, M., Nicolaas de Graaff: chirurgijn, spion, teken-, wis- en meetkonstenaar **9** 8-13
 Blankenstein, E. van, en A. Koenheim, Een adreslijst van werkenden in het kartografisch bedrijf te Amsterdam voor 1800 **8** 40-45
 Brink, P. van den, Maria de Haan en Isaac Tirion: een bladzijde uit de geschiedenis van de waterstaatskartografie **6** 39-42
 Deys, H.P., L.A. Reuvs en zijn kaart van de Gelderse Waal- en Rijndijken van 1871 **5** 1-10
 Eerden-Vonk, M.A. van der, De 17e-eeuwse Edamse landmeter en kaartmaker Sijmon Willemszoon Boonacker **8** 95-101
 Egmond, M. van, Talrijke nieuwe archivalia Covens & Mortier 'boven water' **19** 27-28
 Engelen, F.G.H., Gerard Mercator en Gangelt **15** 97
 Gerard Mercator 1594; 1994 **13** 1
 Glas, E., Een Oostenrijker op Borneo (Leven en werk van H.A. Henrici, 1783-1838) **1** 18-20
 Groll, C. Temminck en J. Werner, Cornelis Groll (1781-1869), Ingenieur-Verificateur bij het Kadaster van Noord-Holland, een biografische schets **16** 45-50
 Ham, W.A. van, De landmeters uit de familie Adan en hun betekenis voor de kartografie van westelijk Noord-Brabant **6** 23-26
 Heijden, H.A.M. van der, Wie was Arnaldo di Arnoldi? **18** 37-40
 Heijden, H.A.M. van der, Antonius van Leest, een 16de-eeuws Antwerps kaartmaker **20** 10-12
 Herten, B. van der, De connectie tussen Jacob van Deventer en Viglius van Aytta in de jaren 1530-1540: Een hypothese **14** 59-61
 Hofman-Allema, A.C., Veelwaard en Van Baarsel **8** 12-14
 Hoftijzer, P.G., De Leidse boekverkoper Pieter van der Aa (1659-1733) en zijn kartografische

- uitgaven **12** 53-58
- Keulen, E. van, Johannes van Keulen: het begin van twee eeuwen zeekaarten maken aan de Nieuwe Brug te Amsterdam **8** 33-39
- Kok, M., Johan Christoph Heneman: kartograaf van Suriname en Guyana van 1780-1806 **1** 4-12
- Krogt, P. van der, en G. Schilder, De catalogus van de bibliotheek van Gerard Mercator **13** 10-11
- Krogt, P. van der, De Mercatorjaren 1994 en 1995: een terugblik **15** 89-97
- Lang, M.H. de, De godsdienstige opvattingen van Gerard Mercator **13** 18-21
- Leth, Peter C. de, Andries en Hendrik de Leth **18** 29-35
- Meurer, P.H., Gerhard Stempel, Georg Braun en het 'Itinerarium Belgicum' (Keulen 1587) **3** 3-8
- Meurer, P.H., De jonge Nicolaes van Geelkercken **20** 41-47
- Okhuizen, E., Nederlandse kartografen in dienst van de Russische overheid rond het jaar 1700 **8** 1-7
- Ormeling Sr., F.J., De reizen van Samuel van de Putte **17** 11-14
- Otten, J., Kaarttekenaars en kaartafzetteren in de dagboeken van Pieter de Graeff (1638-1707) **14** 53-58
- Resida, W., De werkzaamheden van landmeter J. Ruijsch Adriaansz. in Gelderland in 1576-1578 **18** 77-80
- Sluijter, R., Johannes Dou (1615-1682), landmeter van Rijnland **16** 1-9
- Stokman, J., Hendrik Verhees **5** 12-17
- Visser, J.C., Jacob van Deventer alias Van Campen? **12** 63-67
- Vries, D. de, Twee nieuwe toeschrijvingen aan Daniel van Breen: kaarten van de Egmonder- en Bergermeer (1629) **17** 77-82
- Westra, F., De landmeter-ingenieur Johan Sems en de kaarten van Leeuwarden (1600/1603) en Franeker (1598) **2** 2-5
- Westra, F., Jan Pietersz. Dou (1573-1635), invloedrijk landmeter van Rijnland **13** 37-48

Kaarthistorici

- Koeman, C., Günter [Schilder] 50 jaar **11** 1
- Koeman, C., Eila Campbell (1915-1994) en Helen Wallis (1924-1995) **14** 13-14
- Ruitinga, L., en J. Werner, Nico Israel: 'Ik heb altijd gedaan waar ik zelf plezier in had' **13** 93-101
- Schilder, G., In memoriam Marcel Destombes **3** 2
- Schilder, G., In memoriam J.T.W. van Bracht **6** 43
- Vink, T., 'Afstammelingen van Amsterdamsche cartographen' [Covens, Hondius, van Keulen, Ottens] **10** 53
- Waal, H. van de, In memoriam Wouter Hofman (1934-1993) **12** 47-48

Theorie en methodologie

Methoden en technieken

- Alkhoven, P., Bestudering en analyse van oude stadsplattegronden met behulp van de computer: De kaart van Heusden uit het stedenboek van Joan Blaeu **11** 87-93
- Brugman, C.J.M., De nauwkeurigheid van vier plattegronden van Amsterdam **12** 21-26
- Campbell, T., Kalendarium voor oude kaarten: het 'Cartochronology Project' **5** 72-74
- Depuydt, F., en L. Decruynaere, De Vlaanderen-kaarten van Mecator en Ortelius: In welke mate

- zijn ze metrisch nauwkeurig? **20** 13-19
- Egmond, M. van, Het gebruik van boekhandelscatalogi in het historisch-kartografisch onderzoek **19** 65-74
- Gestel, P. van, Zoeken naar kaarten in boeken **14** 11-12
- Hameleers, M., Het vervaardigen van bladwijzers van oude atlanten **3** 45-49
- Huussen jr., A.H., De datering van oude kaarten ten behoeve van architectuurgeschiedenis **3** 10-13
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld **1** 34-40
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld II: het kaartbeeld in de vroege Middeleeuwen **2** 6-12
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld III: reizen en reiskaarten in de Middeleeuwen tot 1300 **2** 54-59
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld IV: reizen naar Azië **3** 38-44
- Kalkwiek, K., Het middeleeuwse wereldbeeld V: de kartografische renaissance **4** 22-29
- Koeman, C., Oude kaarten als bron voor de geschiedwetenschap: een classificatie op grond van bewijskracht **3** 18-24
- Koenders, M., Het kaartbeeld van de Friese Waddeneilanden, ca. 1540-1860: de ontwikkeling van de nauwkeurigheid **5** 65-71
- Mekenkamp, P., en O. Koop, Nauwkeurigheds-analyse van oude kaarten met behulp van de computer **5** 45-52
- Mekenkamp, P., De wassende breedten van Mercator **13** 12-17
- Nelemans, Bert, Eenvoudig 20ste-eeuws onderzoek [methode] van oude kaarten van Texel **20** 63-67
- Ormeling, F., De invloed van Harley op de moderne kartografie **11** 2-6
- Rentenaar, R., Zeekaarten en plaatsnamen: Hollandse kartografen en de toponymie van de Skandinavische kustgebieden in de zestiende en zeventiende eeuw **7** 68-75
- Zandvliet, K., Het voorwerp als historische bron: een beschouwing **2** 27-28

Facsimile's

- Brunner, K., Technieken voor het maken van facsimilekaarten **8** 72-74
- Hameleers, M., Kaarten in facsimile: Mogen er eisen aan gesteld worden? **11** 11-16

Kunsthistorische aspecten

- Bosma, H., Het licht der zeevaart: de symbolische betekenis van licht in drie 17e eeuwse leerboeken over zeevaartkunde **3** 58-62
- Bracht, J. van, De 'Allegorie op de Schilderkunst' van Johannes Vermeer 27-30
- Hameleers, M., Afbeeldingen van steden: een poging tot plaatsbepaling tussen kunst en wetenschap **8** 22-32
- Hameleers, M., Adriaen van de Velde ontwierp decoraties voor Frederik de Wit's kaart van Amsterdam **13** 77-79
- Heijden, H.A.M. van der, Kaart als kunst **14** 77-84
- Shirley, R., De Nederlandse bijdrage aan de decoratieve kartografische titelpagina **15** 29-35
- Zeeuw, A. de, Kaarten met randversiering als voorlopers van 17e eeuwse atlaskaarten: enkele voorbeelden **2** 42-45
- Zeeuw, A. de, Een zeldzame kaart van Gelderland met decoratieve randen, uitgegeven door Johannes Janssonius en Jodocus Hondius **17** 85-92

Projectie

Mekenkamp, P., De wassende breedten van Mercator **13** 12-17

Toepassing van kartografische documenten

Aardoom, L., Het Koninklijk Loo zo als hetzelfde zich bevond in den jaare 1806 en op andere kaarten **7** 1-8

Guleij, R.T.M., Kaarten en bescheiden van het archief van de Dienst Hydrografie **12** 33-39

Ligtendag, W., Het nut van oude kaarten voor historisch-geografen: de bevindingen tijdens een onderzoek **14** 1-5

Mörzer Bruyns, W.F.J., De kartografie in de vaste expositie van het Scheepvaart Museum **1** 41-42

Okhuizen, E., De (on)mogelijkheid van een Noordoost Passage in het Europese kaartbeeld van de 15de en eerste helft 16de eeuw **11** 24-30

Schliesser, E., Een kaart van Visscher en de grote globe van Blaeu in de bewijsvoering van een proef met slingeruurwerken van Huygens **19** 51-55

Verzamelen en beheren

Collectieprofielen

Brink, P. van den, De kaartenverzameling van de Holland Land Company (1789-1869) **1** 54-56

Bruggen, R.H.A. van, De kaartenverzameling van de gemeente Heemstede **14** 6-8

Groothuis, W., De kaartencollectie van de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Groningen **9** 37-41

Guleij, R.T.M., Kaarten en bescheiden van het archief van de Dienst Hydrografie **12** 33-39

Hesselink-Duursma, C.W., De kaartencollectie in het Streekarchief Hollands Midden te Gouda **15** 99-104

Jacobs, E., en T. Vermeulen, 'Omnium rerum vicissitudo est', ofwel de Engelbrechtcollectie **2** 60-62

Kuyer, I., De beeldbank van de Brabant-Collectie op internet **19** 77-81

Mörzer Bruyns, W.F.J., De kartografische verzameling van het Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam **18** 1-7

Oldenburger, C.S., De L.A. Springer-collectie in de Centrale Bibliotheek der Landbouwhogeschool **1** 2-4

Raa, F. te, Kaarten in het Rijksarchief in Noord-Brabant **14** 87-92

Ratsma, P., Atlassen in het Gemeentearchief van Rotterdam. Vragen naar aanleiding van een inventarisatie **1** 21-24

Schrijver, J.C.N., en L.A.M. Verbeek, De kaartencollectie van de Oudheidkamer Twente in Enschede **17** 53-58

Vliet-Mak, E. van, De kaartenverzameling in het gemeentearchief te Alkmaar **7** 47-51

Vries, B. de, De kaartenverzameling van het Rijksarchief Friesland **10** 72-76

Kaartbeheer

Ratsma, P., De kaartbeheerder: wat moet hij weten en kunnen? **9** 21-24

Restauratie

- Hameleers, M., en E. Nijhoff Asser, De restauratie van Kaartboek-B uit het Archief van het Amsterdamse Burgerweeshuis: het eerste in een reeks van zeventien **10** 21-31
- Mörzer Bruyns, W.F.J., en E. van Dienst, De restauratie van zeekaarten op perkament **2** 24-26
- Peters, P., Restauratie van twee Mercatorglobes uit het bezit van de K.O.K.W. [Koninklijke Oudheidkundige Kring van het land Waas] te Sint Niklaas **14** 37-43
- Sterken, J.R., De restauratie van de 'Caart der Limitten van de Hoog en Vrije Heerlijckhydt van het Loo' **9** 45-49

Meet- en productietechnieken

Landmeten

- Stehouwer, J., De werkzaamheden van de landmeter en zijn werktuigen bij de kadastrale opmeting van ons land **13** 69-75

Driehoeksmeting

- Pouls, H.C., de driehoeksmeting of triangulatie **8** 61-71

Druktechnieken

- Brunner, K., Technieken voor het maken van facsimilekaarten **8** 72-74
- Meijer, Rob, Eene goede Lytographische Drukkery by het Topographisch Bureau **19** 93-104

Inkleuring

- Goedings, T., Het verlichterij-boekje van de landmeter Jan Dirksz. Zoutman (1613/14-1679). **9** 1-7
- Goedings, T., De gekleurde manuscriptkaarten van Jan Dirksz. Zoutman voor de Atlas Blaeu-van der Hem. **9** 57-63
- Keyser, M., De laatste kleurders: Kleurinrichtingen in Nederland in de tweede helft van de 19de eeuw **11** 81-85

Overige thema's

Caert-Thresoor tijdschrift

- Egmond, M. van, Twintig jaar *Caert-Thresoor* in cijfers: Portret van een jubilerend tijdschrift **20** 92-97
- Egmond, M. van, Een kijkje achter de schermen van *Caert-Thresoor* **20** 99-102

Egmond, M. van, 'We waren toen toch een soort rebellenclubje': Een interview met de oprichters van *Caert-Thresoor* **20** 83-91
Krogt, P. van der, Twintig jaar *Caert-Thresoor*, redactioneel **20** 81

Andere thema's

Broecke, M.P.R., van den, Ortelius zag continenten al drijven **14** 9-10
Heinemeijer, W.F., Woord vooraf [bij] themanummer 13de Internationale Conferentie voor de Geschiedenis van de Kartografie **8** 21
Pasch, H.J. van der, De actualiteit van Mercator aan de Nijmeegse universiteit **13** 2-4
Werner, J., Vier eeuwen terug in de tijd: een terugblik op het jaar 1598 **17** 1-3
Woodward, D., Bespreking van Monumenta Cartographica Neerlandica I-IV **13** 55-59

Lijst van gerecenseerde werken

- Aardoom, L. Caart der limitten van de hooge en vrije heerlijkheid van Het Loo. Een 18e eeuwse kartering van de gemeente Apeldoorn. Alphen a/d Rijn 1989. (F.W.J. Scholten) **10** 36
- Aardoom, L. Generaale land-kaarte van den Loopickerwaard, gemeeten Anno 1771 door David Willem Carel Hattinga. Alphen aan den Rijn 1993. (M. Donkersloot-de Vrij) **15** 23
- Abraham Ortelius (1527-1598): Cartograaf en humanist. Turnhout 1998. (Bob Karrow) **19** 120, 121
- Allen, Ph. Atlas der Atlassen: De kaartenmakers en hun wereldbeeld. Turnhout 1993. (M. Hameleers) **13** 116
- Augusteijn, J. Gelderland: Het Rivierengebied. Alphen aan den Rijn 1999. (Sil van Doornmalen) **20** 76, 77
- Augusteijn, J. De steden van de Vekuwe: Arnhem, Elburg, Harderwijk, Hattem, Wageningen, alsmede Nijkerk en Staverden. Lisse 1997. (L. Aardoom) **18** 24
- Aymans, G., P. Burggraaff en W. Jansen. De regio Gennep aan de ketting. Gennep 1988. (T. Stol) **9** 18
- Bagrow, L. History of cartography. Revised and enlarged by R.A. Skelton. Chicago 1985. (C. Koeman) **5** 59
- Bakker, F.J., E.A.J. Boiten en W.K. van der Veen. Stad in kaart. Voordrachten gehouden op het congres 'De historische stadsplattegrond - spiegel van wens en werkelijkheid' in Groningen, 18-19 november 1983. Alphen a/d Rijn 1984. (M. Kok) **4** 39
- Beenakker, J.J.J.M. Historische geografie: landschap en nederzetting. Zutphen 1989. (M. Hameleers) **10** 18
- Beenakker, J.J.J.M. De steden van Hollands Noorderkwartier: Alkmaar, Beverwijk, Edam, Enkhuizen, Grootebroek, Hoorn, Medemblik, Monnickendam, Purmerend. Alphen aan den Rijn 1991. (L. Ruitinga) **12** 51
- Blonk-van der Wijst, Dirk en Johanna. Hollandia Comitatus: Een kartobibliografie van Holland. 't Goy - Houten 2000. (Marijke Donkersloot-de Vrij) **20** 75
- Boiten, L., en J. van den Broek (red.). De kaart van Egbert Haubois. Spiegel van wens en werkelijkheid. Alphen a/d Rijn 1983. (P. Ratsma) **3** 14
- Bos-Rops, J.A.M.Y., en M. Bruggeman. Archiefwijzer. Handleiding voor het gebruik van archieven in Nederland. Muiderberg 1987. (R. Braam) **6** 61
- Bracht, J. van. Atlas van kaarten en aanzichten van de VOC en WIC, genoemd Vingboons-Atlas in het Rijksarchief te 's-Gravenhage. Bussum 1981. (M. Bos-Rietdijk) **1** 62
- Braun, G., en F. Hogenberg. Civitates orbis terrarum = Steden van de wereld. Alphen a/d Rijn 1990. (L. Ruitinga) **10** 37
- Brink, P. van den, en J. Werner. Gesneden en gedrukt in de Kalverstraat. De kaarten- en atlassendrukkerij in Amsterdam tot in de 19e eeuw. Utrecht 1989. (L. Ruitinga) **9** 31
- Brink, P. van den. Almanak verzamelingen topografisch beeldmateriaal: een overzicht van kaartenverzamelingen en topografisch-historische atlassen in Nederland. 's Gravenhage 1995. (P. Ratsma) **15** 112
- Brink, P. van den. 'In een opslag van het oog': de Hollandse rivierkartografie en waterstaatszorg in opkomst, 1725-1754. Alphen aan den Rijn 1998. (Hans Renes) **19** 89,90
- British Library Map Catalogue on CD-ROM, The. Reading, Herts 1999. (Peter van der Krogt) **19** 62
- Broecke, M.P.R. van den. Ortelius atlas maps: an illustrated guide. 't Goy - Houten 1996. (Marc Hameleers) **16** 105, 106. Zie ook **17** 75
- Broecke, M.P.R. van den, Peter van der Krogt en Peter Meurer. Abraham Ortelius and the First Atlas: Essays Commemorating the Quadricentennial of His Death, 1598-1998. (Bob

- Karrow) **19** 120, 121
- Brommer, B. Historische plattegronden van Nederlandse steden: deel 4 Batavia. Lisse 1992. (K. Zandvliet) **13** 116
- Brugge, Jeroen P. ter. Historische Atlas Vlaardingen: een cartografisch overzicht van Vlaardingen van ca. 1540 tot 1821. Vlaardingen 1998. (Sjoerd de Meer) **19** 61, 62
- Büttner, M. Neue Wege in der Mercator-Forschung: Mercator als Universal-wissenschaftler. Bochum 1992. (M.H. de Lang) **13** 30
- Campbell, T. Hoogtepunten uit de wereld van de cartografie. Oude kaarten en hun makers. Amsterdam 1981. (P.C.J. van der Krogt) **1** 29
- Campbell, T. The earliest printed maps: 1472-1500. London 1987. (D. Woodward) **8** 58
- Cartografia dels Païses Baixos, La. Barcelona 1994. (M. Donkersloot de Vrij) **15** 51
- Clement-van Alkemade, M.H.G., B.M.J. Speet en A.G. van der Steur. Haarlem. Lisse 1993. (Elwin A. Koster) **16** 80
- Cossee-de Wijs, F., L.J. Moerland, H. Uil. Gebundelde inventarissen van de archieven van het Waterschap Schouwen-Duiveland. Zierikzee 1984-85. (M. Hameleers) **4** 78
- Danckaert, L. Brussel. Vijf eeuwen cartografie. Tielt 1989. (M. Donkersloot-de Vrij) **10** 38
- Davids, C.A. Zeewezen en wetenschap. De wetenschap en de ontwikkeling van de navigatietechniek in Nederland tussen 1585 en 1815. Amsterdam 1985. (K. Zandvliet) **7** 39
- Dekker, Elly. Globes at Gennwich: A Catalogue of the Globes and Armillary Spheres in the National Maritime Museum, Greenwich. Oxford 1999. (E. Bos-Riretdijk) **20** 23, 24
- Delano-Smith, C. en E.M. Ingram Maps in Bibles 1500-1600: An Illustrated Catalogue. Genève 1991. (P.C.J. van der Krogt) **11** 57
- Depuydt, Joost. Mapas antiguos de Mexico = Early Maps of Mexico = Mexico in oude kaarten. Antwerpen 2000. (Ferjan Ormeling) **20** 75, 76
- DDestombes, M. Contributions sélectionnées à l'histoire de la cartographie et des instruments scientifiques. Selected contributions to the history of cartography and scientific instruments. Utrecht [etc.] 1987. (C.A. Davids) **8** 18
- De wereld volgens de Bosatlas: 1877-heden. Groningen 1992. (L.Ruitinga) **13** 32
- Deys, H.P. De Gelderse Vallei. Geschiedenis in oude kaarten. Utrecht 1988. (F.W.J. Scholten) **9** 14
- Dingemans, Peter, Régis de la Hay en Wim Hupperetz. Limburgse steden in kaart en prent. Maastricht 1998. CD-ROM. (Peter van der Krogt) **17** 48, 49
- Donkersloot-de Vrij, M. Kaarten van Utrecht. Topografische en thematische kartografie van de stad Utrecht uit vijf eeuwen. Utrecht 1989. (P. Ratsma) **10** 18
- Donkersloot-de Vrij, M. De plattegrond van Utrecht verschenen bij N. van der Monde, 1839. Utrecht [etc.] 1983. (E. Muller) **3** 15
- Donkersloot-de Vrij, M. Topografische kaarten van Nederland voor 1750. Handgetekende en gedrukte kaarten, aanwezig in de Nederlandse rijksarchieven. Groningen 1981. (W.K. van der Veen) **1** 30
- Donkersloot-de Vrij, M. De Vechtstreek. Oude kaarten en de geschiedenis van het landschap. Weesp 1985. (C.C.S. Wilmer) **5** 59
- Donkersloot-de Vrij, M. Drie generaties Blaeu: Amsterdamse cartografie en boekdrukkunst in de zeventiende eeuw. Zutphen 1992 (M.P.R. van den Broecke) **13** 31
- Donkersloot- de Vrij, M. Topografische kaarten uit de 16de tot en met de 19de eeuw: een typologische toelichting ten behoeve van het gebruik van oude kaarten bij landschapsonderzoek. Alphen aan den Rijn 1995. (M. Hameleers) **15** 86
- Dörflinger Johannes, Ingrid Kretshmer und F. Wawrik. Lexikon zur Geschichte der Kartographie. Von den Anfängen bis zum Ersten Weltkrieg. Wien 1986. (M. Donkersloot-de Vrij) **7** 18
- Dörflinger Johannes und Ingrid Kretschmer, Atlantes Austriaci: zur Geschichte der Kartographie. Von den Anfängen bis zum Ersten Weltkrieg. Wien 1986. (M. Donkersloot-de Vrij) **7** 18

- kommentierter Katalog der Österreichische Atlanten von 1561 bis 1994. Wenen 1995. (Adriaan Polak) **17** 98, 99
- Dreyer-Eimbcke, O. Die Entdeckung der Erde. Geschichte und Geschichten des kartographischen Abenteurers. Frankfurt am Main 1988. (P. van der Krogt) **8** 19
- Dreyer-Eimbcke, O. Island, Grönland und das nördliche Eismeer im Bild der Kartographie seit dem 10. Jahrhundert. Wiesbaden 1987. (L. Hacquebord) **10** 19
- Duncker, R., en H. Weiss. Het Hertogdom Brabant in kaart en prent. Tielt [etc.] 1983. (C.A.M. Kuyer) **3** 53
- Elerie, J.N.H. Dollardzylvest gepeild en aangekaart: een kartografische kijk op de geschiedenis van land en water in het oosten van Groningen en Drenthe. (W.M. Groothuis) **11** 97
- Elkhadem, H. (red.). Inventaire raisonné des collections cartographiques Vandermaelen conservées à la Bibliothèque Royale de Belgique. Brussel 1994. (P.C.J. van der Krogt) **14** 70
- Ermen, E. van (et al.). Limburg in kaart en prent. Historisch cartografisch overzicht van Belgisch en Nederlands Limburg. Tielt 1985. (Régis de la Haye) **6** 27. Zie ook **7** 15, 16 en **7** 103, 104
- Eycken, Michel van der (et al.). Limburg in kaart en prent. Historsch cartografisch overzicht van Belgisch en Nederlands Limburg. Tielt 1985. (Régis de la Hay) **6** 27, 28. Zie ook **7** 15, 16 en **7** 103, 104
- Gelder, R. en J. van der Waals Een wereldreiziger op papier. De atlas van Laurens van der Hem (1621-1678). Amsterdam 1991. (M. Donkersloot-de Vrij) **12** 70
- Gittenberger, F., en H. Weiss. Zeeland in oude kaarten. Tielt [etc.] 1983. (P.W. Sijnke) **3** 34
- Goed gezien. Tien eeuwen wetenschap in handschrift en druk. Leiden 1987. (M.H.G. Clement-van Alkemade) **8** 74
- Gordijn, A., en P. Ratsma. Catalogus van de kaartenverzameling van de Gemeentelijke Archiefdienst Rotterdam. Stadsplattegronden van Rotterdam tot 1940. Rotterdam 1984. (L.C.Nix) **4** 56
- Goss, John. Blaeu: De Grote Atlas van de wereld in de 17de eeuw. Lisse 1991. (P.C.J. van der Krogt) **11** 39
- Goss, John. Braun & Hogenberg: Stadskaarten van Europa. Een selectie van 16de eeuwse stadsplattegronden en afbeeldingen. Lisse 1991. (P.C.J. van der Krogt) **11** 39
- Goss, John. De Geschiedenis van de Cartografie: De kunst van de kaartenmakers. Lisse 1994. (P.C.J. van der Krogt) **14** 50
- GGraatsma, B.G. Limburg 1802-1807: Landschap en vegetatie in kaart gebracht: de Tranchotkaart als historische informatiebron. Maastricht 1993. (L. Ruitinga) **13** 65
- Groenveld, S., R.C.J. van Maanen en W.E. Penning. Leiden. Lisse 1997. (Marc Hameleers) **16** 79,80
- Groothuis, W.M. J.A. Colom. 'De Vyerige Colom Verthonende de 17 Nederlandsche Provintien. Groningen 1987. (M. Donkersloot-de Vrij) **6** 47
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000. Groningen 1990 (A. Ras) **10** 37
- Guiso, M.A., en N. Muratore. Ad usum navigantium: carte nautiche Manoscritte di Gerard van Keulen 1709-1713. Rome 1992. (D. de Vries) **15** 23
- Haegen, Herman van der, en Ernest Persoon. Het kaartboek van de abdij van Park 1665. Brussel 2000. (Joost Depuydt) **20** 109
- Ham, W.A. van Bergen op Zoom in kaart gebracht. Bergen op Zoom 1981. (M. Donkersloot-de Vrij) **1** 13
- Ham, W.A. van De generale domeinkaarten van het Markiezaat van Bergen op Zoom. Alphen a/d Rijn 1987. (I. Kuyer) **8** 75
- Hameleers, M. West-Friesland in oude kaarten. Wormerveer 1987. (C. Koeman) **6** 46
- Hameleers, M. Vier eeuwen Amsterdamse buurten in kaart: tentoonstellingscatalogus. Amsterdam 1993. (J. Werner) **12** 90
- Hannema, Kiki, en Nel Klaversma. Jan en Caspe Luyken te boek gesteld: Catalogus van de

- boekencollectie van Eeghen in het Amsterdams Historisch Museum. Hilversum 1999. (Sjoerd de Meer) **19** 31
- Hannon, A., P. Ratsma en C. Zevenbergen. Catalogus van atlassen en kaartboeken. Met een overzicht van literatuur over kartografie aanwezig in de bibliotheek en de topografisch historische atlas van de Gemeentelijke Archiefdienst Rotterdam. Rotterdam 1981. (R. Braam) **1** 46
- Harley, J.B., and D. Woodward (ed.). The history of cartography. Cartography in Prehistoric, Ancient, and Medieval Europe and the Mediterranean. Chicago [etc.] 1987. (M. Hamelers) **9** 33
- Harley, J.B., and D. Woodward (ed.). Cartography in the traditional Islamic and South Asian societies. Chicago [etc] 1993. (R. Fontaine) **14** 71
- Haubourdin, R.M. Inventaris van kaarten, tekeningen en modellen van de waterbouwkundige ingenieurs J. Blanken Jz. (1755-1838), A. Blanken Jz. (1767-1824) en J. van Lakerveld Blanken (1793-1885), 1784-1838. 's-Gravenhage 1984. (P. Ratsma) **4** 58
- Haubourdin, R.M. Catalogus van een verzameling atlassen, kaarten, prenten en foto's van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs (KIVI) - opgericht in 1847 - uit de periode 1606-1975 aangekocht door het Algemeen Rijksarchief in 1976-1977. 'sGravenhage 1990. (M. Hamelers) **12** 89
- Hay, Régis de la, Peter Dingemans en Wim Hupperetz. Limburgse steden in kaart en prent. Maastricht 1998. CD-ROM. (Peter van der Krogt) **17** 48, 49
- Heijbroek, J.F., en M. Schapelhouman (eindred.). Kunst in kaart. Decoratieve aspecten van de cartografie. Utrecht 1989. (A.W. Gerlagh) **9** 32
- Heijden, H.A.M. van der. The oldest maps of the Netherlands. An illustrated and annotated cartobibliography of the 16th century maps of the XVII Provinces. Utrecht 1987. (A.H. Huussen jr.) **6** 31
- Heijden, H.A.M. van der. De oudste gedrukte kaarten van Europa. Alphen aan den Rijn 1992. (M. Donkersloot-de Vrij) **13** 117
- Heijden, H.A.M. van der. Leo Belgicus. Alphen aan den Rijn 1990. (B.Gerlagh) **11** 77
- Heijden, H.A.M. van der, en J. Roegiers. Eenheid op Papier: de Nederlanden in kaart van Keizer Karel tot Willem I (catalogus). Leuven 1994 (F. Wieringa) **15** 85
- Heijden, H.A.M. van der. Oude Kaarten der Nederlanden 1548-1794: historische beschouwing, kaartbeschrijving, afbeelding, commentaar = Old maps of the Netherlands, 1548-1794: an annotated and illustrated cartobibliography. Alphen aan den Rijn 1998. (D. Blonk) **18** 95, 96
- Heinemeijer, W.F. (et al.). Amsterdam in kaarten. Verandering van de stad in vier eeuwen cartografie. Ede 1987. (J. Werner) **10** 19
- Heslinga, M.W. (et al.). Nederland in kaarten. Verandering van stad en land in vier eeuwen cartografie. Ede/Wageningen 1985. (J. Werner) **5** 87
- Heuvel, Ch. van den. 'Papiere Bolwercken': De introductie van de Italiaanse stede- en vestingbouw in de Nederlanden (1540-1609) en het gebruik van tekeningen. Alphen aan den Rijn 1991. (F.W.J. Scholten) **11** 97
- Historische Gemeente Atlas van Nederland [van J. Kuijper, facsimile]. Z.pl. 1996, CD-ROM. (Peter van der Krogt) **17** 48
- Historische stedenatlas van Nederland. Alf. 5: Schoonhoven en Nieuwpoort. Delft 1990. (H. Schmal) **10** 57
- Hoftijzer, P.G., Pieter van der Aa (1659-1733): Leids drukker en boekverkoper. Hilversum 1999. (Marco van Egmond) **19** 31
- Holzer, G. Sammlung Woldan: Bestandskatalog: Abteilung A, Cartographica, Teil I: Gesamt Erde und Aussereuropa. Wenen 1995. (M. Hamelers) **15** 83
- Hoogendoorn-Beks, W.J.M., en J.C.M. Hattinga Verschure. De Hattinga's en hun topografische

- atlassen. Utrecht [etc.] 1977-1983. (F.W.J. Scholten) **2** 31
- Horn, W., en E. Klemp. Kartenkunst vergangener Zeiten. Gotha 1985. (M.Hameleers) **5** 87
- Houtzager, H.L., G.C. Klapwijk. H.W. van Leeuwen, M.A. Verschuyf en W.F. Weve. De kaart figuratief van Delft. Rijswijk 1997. (Peter van der Krogt) **17** 99
- Huisken, J.E., en F. Lammertse. Het kunstbedrijf van de familie Vingboons: schilders, architecten en kaartmakers in de Gouden Eeuw. Maarssen [etc.] 1989. (M. Donkersloot-de Vrij) **9** 14
- Hupperetz, Wim, Peter Dingemans en Régis de la Hay. Limburgse steden in kaart en prent. Maastricht 1998. CD-ROM. (Peter van der Krogt) **17** 48, 49
- Iterson, R.A. van. Tussentijdse catalogus van kaarten en tekeningen in het Oud-Archief van het Hoogheemraadschap van Rijnland. 1598-1857. Leiden 1993. (M. Hameleers) **14** 72
- Jacob, Chr. L'Empire des cartes: approche théorique de la cartographie à travers l'histoire. Paris 1992. (M.Predley) **13** 65
- Jappe Alberts, W., en A.G. van der Steur. Handleiding voor de beoefening van lokale en regionale geschiedenis. Weesp 1984. (P.J. Margry) **3** 74
- Karrow Jr, R.W. Mapmakers of the Sixteenth Century and their Maps. Chicago 1993. (H.A.M.van der Heijden) **13** 89
- Keulen, E.O. van, W.F.J. Mörzer Bruyns en E.K. Spits. 'In de Gekroonde Lootsman'. Het kaarten-, boekuitgevers- en instrumentenmakershuis Van Keulen 1680-1885. Utrecht 1989. (L.M. Akveld) **9** 32
- Keyes, G. Pieter Bast. Alphen a/d Rijn 1981. (A.H. Sijmons) **1** 12
- King, Geoffrey L. Miniature Antique Maps: An Illustrated Guide for the Collector. Tring, Herts. 1996. (Peter van der Krogt) **22**
- Klapwijk, G.C., H.J. Houtzager, H.W. van Leeuwen. M.A. Verschuyf en W.F. Weve. De kaart figuratief van Delft. Rijswijk 1997. (Peter van der Krogt) **17** 99
- Klapwijk, G.C., C.G.D. de Wilt, J.D. van Tuyl en A.C. Ruseler. Delflands kaarten belicht. Hilversum 2000. (Marco van Egmond) **20** 24,25
- Klaversma, Nel, en Kiki Hannema. Jan en Casper Luyken te boek gesteld: Catalogus van de boekencollectie van Eeghen in het Amsterdams Historisch Museum. Hilversum 1999. (Sjoerd de Meer) **19** 31
- Koeman, C. Langs papieren wegen. Momenten uit de geschiedenis van de wegenkaarten van Nederland. Utrecht 1982. (C.H. de Voogd) **3** 16
- Koeman, C. Geschiedenis van de kartografie van Nederland. Zes eeuwen land- en zeekaarten en stadsplattegronden. Alphen a/d Rijn 1983. (A.H. Sijmons) **2** 62
- Koeman, C. Miscellanea cartographica. Contributions to the history of cartography. Utrecht 1988. (M. Kok) **9** 53
- Koeman, C., en H.J.A. Homan. Atlantes Neerlandici. Vol. VI: a supplement to the volumes I-V and a bibliography of geographical, celestial and thematic atlases published in the Netherlands between 1880 and 1940. Alphen a/d Rijn 1985. (H.J. Oude Luttikhuis) **5** 41
- Koeman, C., en J.C. Visser. De stadsplattegronden van Jacob van Deventer: Map I Nederland Zuid-Holland. Weesp 1992. (H. Schmal) **14** 96
- Koeman, C. Gewestkaarten van de Nederlanden door Jacob van Deventer, 1536-1545. Met een picturale weergave van alle kerken en kloosters. Alphen aan den Rijn 1994. (L. Aardoom) **15** 24
- Kok, M. Kaartboek van het Baljuwschap van Naaldwijk. Kaartboek van de landerijen gelegen in de heerlijkheden Naaldwijk, Honselersdijk en het Honderdland, omstreeks 1620 door Floris Jacobsz vervaardigd. Naaldwijk [etc.] 1985. (P.C.J. van der Krogt) **4** 39
- Kordan, B.S. Land of the Cossacks. Antiquarian maps of Ukraine. Winnipeg 1987. (P. van der Krogt) **6** 61
- Kretschmer, Ingrid, Johannes Dörflinger und F. Wawrik. Lexikon zur Geschichte der Kartographie. Von den Anfängen bis zum Ersten Weltkrieg. Wien 1986. (M. Donkersloot-de Vrij) **7** 18

- Kretschmer, Ingrid und Johannes Dörflinger, *Atlantes Austriaci: kommentierter Katalog der Österreichische Atlanten von 1561 bis 1994*. Wenen 1995. (Adriaan Polak) **17** 98, 99
- Krogt, P.C.J. van der. *Advertenties voor kaarten, atlanten, globes e.d. in Amsterdamse kranten 1621-1811*. Utrecht 1985. (I.H. van Eeghen) **4** 79
- Krogt, P.C.J. van der. *Globi Neerlandici. De globenproductie in de Nederlanden*. Utrecht 1989. (C.A. Davids) **9** 16
- Krogt, P.C.J. van der. *Old globes in the Netherlands. A catalogue of terrestrial and celestial globes made prior to 1850 and preserved in Dutch collections*. Utrecht 1984. (F. Wawrik) **4** 57
- Krogt, P.C.J. van der (et al.). *Bibliografie van de geschiedenis van de kartografie van de Nederlanden = Bibliography of the history of cartography of the Netherlands*. Utrecht 1993. (P. Ratsma) **14** 69
- Krogt, P.C.J. van der. *Covens & Mortier, Stock Catalogues of Maps and Atlas-tes. The 'Catlogus van verscheide koopere platen' of the heirs of Pieter Mortier's widow (1721) and the 'Catalogue nouveau des cartes geographiques' of Covens & Mortier (1763)*. Utrecht 1992. (M. Donkersloot de Vrij) **13** 31
- Krogt, P.C.J. van der. *Globi Neerlandici: The production of globes in the Low Countries*. Utrecht 1993. (E. Dekker) **14** 19
- Krogt, P.C.J. van der. *Koeman's Atlantes Neerlandici. New edition. Volume I: The folio atlases published by Gerard Mercator, Jodocus Hondius, Henricus Hondius, Johannes Janssonius and their successors*. 't Goy - Houten 1997. (Johannes Dörflinger) **17** 74, 75
- Krogt, P.C.J. van der, Marcel van den Broecke en Peter Meurer. *Abraham Ortelius and the First Atlas: Essays Commemorating the Quadricentennial of His Death, 1598-1998*. (Bob Karrow) **19** 120, 121
- Krogt, P.C.J. van der, *De stadsplattegronden van Jacob van Deventer: Nederland, Gelderland. Alphen aan den Rijn* 1998. (L. Aardoom) **18** 24, 25
- Kuyer, Chr.A.M. *Brabantia Illustrata II: Inventaris van Topografische Afbeeldingen aanwezig in de Brabant-Collectie van de Katholieke Universiteit Brabant*. Tilburg 1992. (F. ten Raa) **12** 89
- Laurent, R. *De havens aan de kust en aan het Zwin (doorheen oude plannen en luchtfoto's)*. Brussel 1986. (P. van der Krogt) **6** 47
- Lauwen, T. *Nederland als kunstwerk: vijf eeuwen bouwen door ingenieurs*. Rotterdam 1995. (J. Werner) *16* 55-56
- Leeuwen, H.W. van, H.L. Houtzager, G.C. Klapwijk, M.A. Verschuyf en W.F. Weve. *De kaart figuratief van Delft. Rijswijk* 1997. (Peter van der Krogt) **17** 99
- Leppink, G.B. *Van Geelkerckens Kaartboek van de landerijen van het Sint Catharinae Gasthuis in Arnhem (1635), vergeleken met de oudste kadastrale kaarten (1832)*. Arnhem 1988. (M. Kok) **9** 17
- Lievaart, W.L., J. Meijer en P. Ratsma. *Tentoonstellingscatalogus 'Kaarten en kaartmakers van Rotterdam'*. Rotterdam 1984. (L.C.Nix) **4** 56
- Loon (et al.), Arjan van. *Beeldig Geertruidenberg. Een stad in de kaart gekeken*. Geertruidenberg 1999. (Han Voogt) **19** 90
- Lowenthal, Mary Alice. *Who's who in the history of cartography: the international guide to the subject (D8)*. Tring, Herts. 1995. (J.Smits) **15** 83
- Lowenthal, Mary Alice. *Who's Who in the History of Cartography: The International Guide to the Subject (D9)*. Herts 1998. (Marco van Egmond) **18** 23, 24
- Maanen, R.C.J. van, S. Groenveld en W.E. Penning. *Leiden*. Lisse 1997. (Marc Hameleers) **16** 79, 80
- Margry, P.J. *Kaartmateriaal als historische bron*, in: *Skript, historisch tijdschrift*, 5 (1983), p. 267-280. (K. Zandvliet) **3** 15
- Margry, P.J., P. Ratsma, B.M.J. Speet. *Stadsplattegronden. Werken met kaartmateriaal bij stadshistorisch onderzoek*. Hilversum [etc.] 1987. (E.R.M. Taverne) **7** 19

- Mercator a Blaeu: Espana y la edad de oro de la cartografia en las Diecisiete Provincias de los Países Bajos, De. Madrid [1995]. (A.M. Berkhemer) **15** 113
- Meurer, P.H. *Mappae Germaniae*. Die schönsten und bedeutendsten Deutschlandkarten von 1482 bis 1803. Bad Neustadt a.d. Saale 1984. (J. Werner) **5** 42
- Meurer, P.H. *Atlantes Colonienses*. Die Kölner Schule der Atlaskartographie 1570-1610. Bad Neustadt a.d. Saale 1988. (F. Hellwig) **10** 57
- Meurer, P.H. *Fontes Cartographici Ortellani: Das 'Theatrum Orbis Terrarum' von Abraham Ortelius und seine Kartenquellen*. Weinheim 1991. (M.P.R. van den Broecke) **11** 77
- Meurer, Peter, Marcel van den Broecke en Peter van der Krogt. *Abraham Ortelius and the First Atlas: Essays Commemorating the Quadricentennial of His Death, 1598-1998*. (Bob Karrow) **19** 120, 121
- Meurer, Peter. *Nova et accurata totius Germaniae tabula* (Amsterdam 1612). Alphen aan den Rijn 1995. (J. Neumann) **18** 21-23
- Mingroot, Erik van (et al.). *Limburg in kaart en prent. Historisch cartografisch overzicht van Belgisch en Nederlands Limburg*, Tielt, 1985. (Régis de la Haye) **6** 27, 28. Zie ook **7** 15, 16 en **7** 103, 104
- Minnen, Bart (et al.). *Limburg in kaart en prent. Historisch cartografisch overzicht van Belgisch en Nederlands Limburg*, Tielt, 1985. (Régis de la Haye) **6** 27, 28. Zie ook **7** 15, 16 en **7** 103, 104
- Muller, E., en K. Zandvliet (red.). *Admissies als landmeter in Nederland voor 1811. Bronnen voor de geschiedenis van de landmeetkunde en haar toepassing in administratie, architectuur, kartografie en vesting- en waterbouwkunde*. Alphen a/d Rijn 1987. (P. Mekenkamp) **7** 76
- Nave, F. de. *De wereld in kaart: Abraham Ortelius (1527-1598) en de eerste atlas*. Antwerpen 1998. (Bob Karrow) **19** 120, 121
- Neumann, H. *Facsimilé's van oude kaarten van Jülich*. Jülich-Broich 1982. (K. Zandvliet) **1** 63
- Noord-Holland 1849-1859*. Groningen 1992. (J. Smits) **12** 29
- Otsen, Jack. *Jan Switser, gezworen landmeter van de Beenster (1739-1791)*. Purmerend 1997. (Lida Ruitinga) **18** 96
- Overdiep, C. *De plattegrond van de stad Groningen door Jacob van Deventer uit omstreeks 1565. Vorming en vernietiging van een kaartbeeld*. Alphen a/d Rijn 1984. (C. Koeman) **4** 18
- Parlevliet, D. *Historische Atlas van Katwijk en Valkenburg 1825*. Katwijk aan den Rijn 1990. (L. Ruitinga) **11** 79
- Pastoureau, M. *Les atlas français, XVIe-XVIIe siècles. Répertoire bibliographique et étude*. Paris 1984. (C. Koeman) **4** 56
- Pedley, Mary. *The Map Trade in the Late Eighteenth Century: Letters to the London Map Sellers*. Jefferys & Faden. Oxford 2000. (Marco van Egmond) **20** 77
- Penning, W.E., S. Groenveld en R.C.J. van Maanen. Leiden. Lisse 1997. (Marc Hameleers) **16** 79, 80
- Persoons, Ernest, en Herman van der Haegen. *Het kaartboek van de abdij van Park 1665*. Brussel 2000. (Joost Depuydt) **20** 109
- Pollak, M.D. *Military Architecture, Cartography & the Representation of the Early Modern European City*. Chicago 1991. (Ch. van der Heuvel) **11** 78
- Poortman, W.C., en J. Augustejjn. *Kaarten in Bijbels (16e-18e eeuw)*. Zoetermeer 1995. (H. Voogt) **15** 84
- Postema, J. *Johan van den Corput 1542-1611, Kaartmaker, Vestingbouwer, Krijgman*. Alphen aan den Rijn 1993. (Ch. van der Heuvel) **13** 115
- Pouls, H.C. *De landmeter: Inleiding in de geschiedenis van de Nederlandse landmeetkunde van de Romeinse tot de Franse tijd*. Alphen aan den Rijn 1997. (Marc Hameleers) **20** 25
- Proceedings of the seminar on teaching the history of cartography held at the University Library, Uppsala, June 13, 1991*. Utrecht 1991. (F. Depuydt) **12** 70

- Prospect Of London by Frederik de Wit: a facimile. Leiden 1994. (Johan de Zoete) **16** 106
- Putman, R. Oude scheepskarten en hun makers. Hoogtepunten uit vijf eeuwen cartografie. Amsterdam 1983. (F.W.J. Scholten) **3** 53
- Ratsma, P. Historische plattegronden van Nederlandse steden. Deel 2: Rotterdam. Alphen a/d Rijn 1984. (L.C.Nix) **4** 56
- Ratsma, P., en C. Zevenbergen. Tentoonstelling atlassen uit het Rotterdamse Gemeentearchief. Rotterdam 1981. (R. Braam) **1** 46
- Ratsma, P., en C.C.S. Wilmer (red.). Handleiding voor het beheer van een topografisch-historische atlas. Hilversum 1988. (E. Fleurbaay) **8** 18
- Ratsma, P. Prospecten van Rotterda: gezichten op de stad, 1500-2000. Rotterdam 1997. (Lida Ruitinga) **17** 47,48
- Raurala, N.E. (red.). The northeast passage: from the Vikings to Nordenskiöld. Helsinki 1992. (J. Braat) **14** 70
- Robas Facsimile-Fonds. 16 delen (M. Hameleers) *16* 28-30
- Roegiers, J., en B. van der Hertten. Eenheid op Papier: de Nederlanden in kaart van Keizer Karel tot Willem I. Leuven 1994. (F. Wieringa) **15** 85
- Ruseler, A.C., C.G.D. de Wilt, G.J. Klapwijk en J.D. van Tuyl. Delflands kaarten belicht. Hilversum 2000. (Marco van Egmond) **20** 24, 25
- Saaltink, H.W. Hoorn in kaart. Vier eeuwen Hoornse stadsplattegronden. Hoorn 1981. (M. Donkersloot-de Vrij) **2** 15
- Sanders, J.G.M. Van meters en schatters: Bronnengids voor grondbelasting en kadaster in Noord-Brabant. 's-Hertogenbosch 1998. (Piet Ratsma) **20** 109, 110
- Schilder, G. The Southland explored. The voyage by Willem Hesselsz. de Vlamingh in 1696-97, with the coastal profiles and a chart of Western Australia in full-size colour reproduction. Alphen a/d Rijn 1984. (J.P. Sigmond) **4** 18
- Schilder, G. Monumenta Cartographica Neerlandica, I. Alphen a/d Rijn 1986. (A.H. Sijmons) **6** 30
- Schilder, G. Monumenta Cartographica Neerlandica, I-IV. Alphen aan den Rijn 1986-1993. (D. Woodward) **13** 55
- Schilder, G. Monumenta Cartographica Neerlandica, V. Alphen aan den Rijn 1996. (D. Woodward) **17** 39-41
- ~Schilder, G. Monumenta Cartographica Neerlandica, VI. Alphen aan den Rijn 2000. (Henk van der Heijden) **19** 90,91
- Scholten, F.W.J. Militaire topografische kaarten en stadsplattegronden van Nederland 1579-1795. Alphen a/d Rijn 1989. (R. Braam) **9** 15
- Schoorl, H. Kust en kaart. Artikelen over het kaartbeeld van het Noordhollands kustgebied. Schoorl 1990. (M. Hameleers) **9** 55
- Schoor, M. De atlas der provincielanden van Groningen (1722-1736). Groningen 1996. (W. Ligtenag) *16* 28
- Shirley, R.W. Printed maps of the British Isles 1650-1750. Tring [etc.] 1988. (W. Löwenhardt) **9** 15
- Sigmond, J.P. Nederlandse zeehavens tussen 1500 en 1800. Amsterdam 1989. (H.P. Deys) **10** 58
- Sijmons, A.H., en I.H. van Eeghen. Jacob Aertsz. Colom's kaart van Holland 1681. Alphen aan den Rijn 1990. (J. Werner) **11** 57
- Speculum Orbis. Zeitschrift für alte Kartographie und Vedutenkunde. Bad Neustadt a.d. Saale (1985-87). (M. Hameleers) **8** 19
- Speet, B.M.J., en T. Rothfus. Historische stedenatlas van Nederland. Afl. 4: Kampen. Delft 1986. (C. van Heel) **6** 29
- Speet, B.M.J., M.H.G. Clement-van Alkemade en A.G. van der Steur. Haarlem. Lisse 1993. (Elwin A. Koster) **16** 80
- Spiegel der Seefahrt. Facsimile. Varel 1998. (Sjoerd de Meer) **20** 110

- Spies Marijke. Bij Noorden om: Olivier Brunel en de doorvaart naar China en Cathay in de zestiende eeuw. Amsterdam 1994. (Edwin Okhuizen) **17** 21, 22
- Spoelder, J. Leeskabinet. Grepen uit de geschiedenis en de boekerij van het Rotterdamsch Leeskabinet 1859-1984. Leiden 1984. (M. Donkersloot-de Vrij) **7** 77
- Stal, Kees. Den Haag in kaart gebracht: 750 jaar groei in plattegronden uit het Gemeentearchief. Den Haag 1998. (Piet Ratsma) **19** 121
- Steur, A.G. van der. Chaerte van de Vrye Heerlickheydt Warmond. Een pre-kadastrale kaart uit 1667 vervaardigd door Johan Dou(w). Alphen a/d Rijn 1985. (J.C. Kort) **5** 43
- Steur, A.G., M.H.G. Clement-van Alkemade en B.M.J. Speet. Haarlem. Lisse 1993. (Elwin A. Koster) **16** 80
- Stone, J.C. The Pont Manuscript Maps of Scotland: Sixteenth century origins of a Blaeu atlas. Tring (Herts) 1989. (C. Koeman) **14** 19
- Stott, C. Historische kaarten van het heelal: oude kaarten van de sterrenhemel. Lisse 1995. (C. Dekker) **15** 84
- Stuart, P. De Tabula Peutingeriana. Nijmegen 1991. (M. Hameleers) **11** 39
- Teeling, P.S. Landmeters van de kadastrering van Nederland. Apeldoorn 1984. (E. Muller) **3** 73
- Teeling, P.S. Repertorium van Oud-Nederlandse landmeters, 14e tot 18e eeuw. Apeldoorn 1981. (M. Donkersloot-de Vrij) **1** 44
- Tuyl, J.D. van, C.G.D. de Wilt, G.J. Klapwijk en A.C. Rusler. Delflands kaarten belicht. Hilversum 2000. (Marco van Egmond) **20** 24,25
- Valerio, V. L'Italia nei manoscritti dell'Officina Topografica conservati nella Biblioteca Nazionale di Napoli. Napoli 1985. (C. Koeman) **5** 59
- Veen, W.K. van der. Egbert Haubois. Bijdrage tot de kennis van leven en bedrijf van een zeventiende-eeuwse ingenieur en kaartmaker in Groningerland. Alphen a/d Rijn 1982. (M. Donkersloot-de Vrij) **3** 14
- Verhees, E.H.A. Gids voor Topografisch-Historische Atlassen in Nederland. 's-Gravenhage [etc.] 1882. (M. Donkersloot-de Vrij) **2** 46
- Verschuyt M.A., H.L. Houtzager, G.C. Klapwijk, H.W. van Leeuwen en W.J.F. Weve. De kaart figuratief van Delft. Rijswijk 1997. (Peter van der Krogt) **17** 99
- Visser, C. (et al.). Kaartboek van Maasland van Jan Potter. Maasland 1991. (M. Donkersloot-de Vrij) **11** 79
- Vliet, Adri P. van, (red.), c.s. Kaartboek van de domeinen in het Westland door landmeter Floris Jacobszoon in de jaren 1615-1634. Naaldwijk 1999. (E. Heere en M. Storms) **19** 61
- Vries, D. de Nieuwe Caert van Friesland, 1739. Alphen a/d Rijn 1983. (B.H. de Vries) **3** 34
- Vries, D. de Kaarten met geschiedenis 1550-1800. Een selectie van oude getekende kaarten van Nederland uit de Collectie Bodel Nijenhuis. Utrecht 1989. (H.P. Deys) **9** 31
- Vries, D. de Beemsterlants Caerten. Een beredeneerde lijst van oude gedrukte kaarten. Alphen a/d Rijn 1983. (C. Koeman) **3** 35
- Waals, J. en R. van Gelder. Een wereldreiziger op papier. De atlas van Laurens van der Hem (1621-1678). Amsterdam 1991. (M. Donkersloot-de Vrij) **12** 70
- Wallis, H.M., and A.H. Robinson. Cartographical innovations. An international handbook of mapping terms to 1900. Tring Herts. 1982. (P. van der Krogt) **7** 57
- Watelet, M. Cartografie en politiek in het België van de 19e eeuw. Brussel 1987. (M. Donkersloot-de Vrij) **7** 75
- Watelet, M. Luxembourg en cartes et plans. Cartographie historique de l'espace luxembourgeois XVe-XIXe siècle. Tiel 1989. (H.P. Deys) **9** 75
- Watelet, M. (red.). Gerardi Mercatoris Atlas Europae. Antwerpen 1994. (M. Hameleers) **14** 95
- Wawrik, F. Berühmte Atlanten. Kartographische Kunst aus fünf Jahrhunderten. Dortmund 1982. (J. Werner) **2** 15
- Wennekes, A.F. Het Schillemans-Visscher panorama van Middelburg. Middelburg 1985. (M.P. de

- Bruin) **5** 41
- Werner, J. Inde Witte Pascaert: Kaarten en atlassen van Frederick de Wit, uitgever te Amsterdam (ca. 1630-1706). Amsterdam 1994. (M. Hameleers) **14** 20
- Werner, J. Abraham Ortelius (1527-1598): Aartsvader van onze atlas. Amsterdam 1998. (Peter H. Meurer) **18** 21
- Westra, F. Nederlandse ingenieurs en de fortificatiewerken in het eerste tijdperk van de Tachtigjarige Oorlog. 1573-1604. Alphen aan den Rijn 1992. (Ch. van den Heuvel) **13** 115
- Weve, W.F., H.L. Houtzager, G.C. Klapwijk, H.W. van Leeuwen en M.A. Verschuyf. De kaart figuratief avn Delft. Rijswijk 1997. (Peter van der Krogt) **17** 99
- Whitfield, P. The Mapping of the heavens. Londen 1995. (E. Dekker) **15** 84
- Wientjes, R.C.M. i.s.m. A.I.M. ten Hoedt. Een heerlijkheid in de bocht. Kaartboek van de polder Meinerswijk bij Arnhem. Zwolle 1995. (M. Donkersloot-de Vrij) **15** 113-114
- Wieringa, F. (red.). De wereld volgens Blaeu. Blaeu's wereldkaart op groot formaat uit 1646. (P.Ratsma) **6** 28
- Wieringa, F. (red.). Perfect gemeten: Landmeters in Hollands Noorderkwartier ca. 1550-1700. Wormerveer 1994. (J. Beenakker) **15** 51
- Wijk, W. van. met medewerking van J. Alleblas Dordt in de kaart gekeken. Zwolle 1995. (H.P. Deys) **15** 114
- Wildenberg, I.W. Catalogus van de oude drukken van het Rotterdamsch Leeskabinet. Rotterdam 1988. (M. Donkersloot-de Vrij) **7** 77
- Wilt, C.G.D. de, G.J. Klapwijk, J.D. van Tuyl en A.C. Ruseler. Delflands kaarten belicht. Hilversum 2000. (Marco van Egmond) **20** 24, 25
- Wladimiroff, I. De kaart van Rusland door Nederlanders getekend. De rol van Vlaamse en Hollandse kartografen, kaartenmakers, graveurs, drukkers en uitgevers bij de kartografie van Rusland van de zestiende tot de negentiende eeuw. Alphen a/d Rijn 1989. (E. Okhuizen) **9** 53
- Wolter, J.A. A portulan atlas of the Mediterranean Sea and Western European waters (with a world map). Attributed to Juan Oliva. Washington 1987. (M. Hameleers) **7** 39
- Woodward, D. (ed.) Art and cartography. Six historical essays. London 1987. (M. Hameleers) **6** 62
- Wyck, H.W.M. van der. Vogelvlucht Rosendael. Zuylesteyn. Middachten. Vogelvlucht Slot Zeist. Alphen a/d Rijn 1981-82. (K. Zandvliet) **1** 45
- Wyck, H.W.M. van der, en J. Enklaar-Lagendijk. Overijsselse buitenplaatsen. Alphen a/d Rijn 1983. (C. Koeman) **3** 73
- Zandvliet, K. De groote waereld in 't kleen geschildert. Nederlandse kartografie tussen de middeleeuwen en de industriële revolutie. Alphen a/d Rijn 1985. (M. Donkersloot-de Vrij) **5** 19
- Zandvliet, K. Topografische kaart van de Veluwe en Veluwe-zoom door M.J. de Man, 1802-1812. Alphen a/d Rijn 1984. (F.W.J. Scholten) **5** 43
- Zandvliet, K. (red.) Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied door Floris Balthasar en zijn zoon Balthasar Florisz. van Berckenrode in 1614 getekend. Alphen a/d Rijn 1989. (M. Donkersloot-de Vrij) **9** 54
- Zandvliet, K. Mapping for Money. Maps, plans and topographic paintings and their role in Dutch overseas expansion during the 16th and 17th centuries. Amsterdam 1998. (Ferjan Ormeling) **17** 97, 98
- Zeeuw, A. de. De Vereenighde Nederlanden in Caert Gebraght. Zutphen 1990. (H.A.M. van der Heijden) **10** 56

Index op personen, geografische namen en zaken

A,

- Aa, Petronella van, **11** 71
Aa, Pieter van der, **4** 65; **5** 75, 79-82; **6** 21;
7 10-17, *11, *12; **11** 55; **12** 53-58; **16**
13-16; **19** 65, 74
Aäron, **3** 58
Aalsmeer, **10** 9; **16** 6
Aalsmeer-Westeinde, **18** *60
Aalst, **8** 84, 90
Aalst, Coecke van, **14** 83
Aardenburg, **1** *47; **8** 90, 91
Aardoom, L., **13** 28, 29, 49
Abano, P. d', **3** 39
Abbenes, **16** 6, 7
Abbestee, Dirck Pietersz., **9** 1, 60; **19** 7
Abd al-Ghaffar, **18** 56
Abeel, **1** 56
Abraham, aartsvader, **13** 103
Abraham-kaart, **13** *104, *105
Acapulco, **1** 52
Accama, B., **9** *68
Acker Stratingh, G., **2** 21; **9** 40, 41
Ackermans, P.J., **19** 98
Adam van Bremen, **4** 24, 29
Adamnanus, **2** 55
Adan, fam., **2** 34; **4** 55; **6** 23-26; **14** 91, 92
Adan, Henri, **4** 55; **6** 23-26; **14** 91
Adan, Henricus, **4** 55; **6** 23; **14** 91
Adan, J.F., **6** 23
Adan, Jean Baptist, **2** 34, *35; **4** 55; **6** 23-
26, *23, *25; **13** 54; **14** 91
Adan, L., **6** 23, 25
Adan, Petrus Josephus, **4** 6, 54-55, *55; **6**
23-25; **14** 91
Adgerus, C., **3** 3
Adolfs, Josijntje, **14** 57
Adriaansz, A. (Adriaan), zie: Metius, A
(Adriaan)
Adriaansz, A. (Anthonie), zie: Metius, A.
(Anthonius)
Adriaensz, C., **10** 30
Adrichem, Christiaan van, **18** 37, 39, 40
Adrichomij, Christiani, zie Adrichem,
Christiaan van
Adrichomius, C., **3** 3
Afferden, van, **16** 71
Afrika, **1** 33, 51, 52; **6** 13, 21; **7** 13, 33; **9**
63; **12** 73, 76; **13** *13; *78, *105; **19**
*52, *53
Afzetter, **11** 81-85; **14** 53-57
Agarge, Gasparus de l', **15** 66, 67
Agnes van de Palts, **7** 22
Agrippa, **1** 38; **2** 57
Ailly, A.E.d', **12** 1, 2, 8, 11-18; **13** 79
Ailly, P. d', **4** 29
Aire, **8** 89
Aitzing, M. von, **3** 6, 8; **10** 13-14
@ la carte, **19** 117; **20** 21, 49
Albert (Albrecht) van Oostenrijk
(aartshertog), **2** 45; **6** 50; **14** 30, 66; **15**
11, 62; **17** 25; **19** 29
Albert van Saksen-Coburg, **8** 48
Alberti, Leon Battista, **19** 108, 112
Albertina Agnes, **2** 50
Albinus, B.S., **10** 77
Albrecht van Orlamünde, **7** 21
Albrecht van Saksen-Meissen, **10** 32-33, 67,
69
Albrizzi, G., **7** 15, 35
Alderwereldt, P., **8** 41
Aleksej (kroonprins), **8** 3
Alexander de Grote, **1** 34, 36
Alexander Farnese, hertog van Parma, **14** 63;
15 15
Alexander III (paus), **7** 28
Alexander-Nevski klooster, **8** 6
Alfonso el Sabio (de Wijze), koning van
Castilië, **19** 12
Algemeen Rijksarchief (ARA), **12** 14, 33, 36;
13 52
Alkemade, Ambacht, **16** *2
Alkemade, C. van, **9** 2
Alkmaar, **16** 9
Alkmaar, **7** 47, 49, *49, 80; **8** 85, 90, 91; **9**
62
Alkmaarder Hout, **7** 50; **9** *60, 61
Alland, wed. H. van, **1** 9
Allard, Abraham, **7** 32; **8** 41; **12** 58
Allard, Carel, **5** 18, 40; **7** 31-34, *31; **8** 41;
10 30; **12** 55, 58; **15** 33; **16** 15
Allard, fam., **4** 65; **19** 66, 68, 73; **20** 39
Allard, Hugo, **1** 51; **4** 77; **8** 41, 59; **16** 36,
*37, *38, 39, 42

Allard, J., **8** 41
 Allegheny River, **1** 54, *54
 Allemagne Litteraire (kaart), **13** 113
 Alloo, straat, **12** 34, *34
 Almagia, Roberto, **18** 40
 Almelo, **8** 91, 85
 Alor-eilanden, **12** 35, *35
 Alpen, **2** 19, 21
 Alpers, Svetlana, **14** 78
 Alphen, **16** 7
 Alting, W.A., **6** 2, 6, 7, 9
 Alva, Fernando Alvarez de Toledo, Hertog van, **5** 67; **8** 82; **9** 51; **11** 51; **13** 21, 83; **15** 59, 64, 66; **16** 73
 Amalia van Solms, **9** 29
 ambachtLandrecies, **8** 85, 89, 90
 Ambon, **6** *4, 8
 Ameland, **5** *66, 68-70
 Amerika, **1** 33, 50-53; **2** 31; **6** 13; **7** 33; **9** 58; **10** 12; **12** 73, *73; **13** *78
 Amersfoort, J.P., **2** 18-21, *18; **13** 37, 41
 Amersfoort, **8** *84, 85, 86, 91
 Amstelland, **4** 35
 Amsterdam, **1** 2, *2, 43; **2** 44, 45; **7** 48; **8** 24, *24, *25, *27, *29, 85, 90, 91; **10** 62; **12** 1-26 *2-7, *17-19, **21, *23-25; **13** *77; **16** 6, 7; **19** 107-113, *108
 Anckringa, P., **10** 74
 André, Johann, **19** 94
 Andreas van Longjumeau, **3** 43
 Andreaasz., Annetje, **18** 30
 Andries, J.A., **15** 107
 Andriessen, S., **9** 5-6
 Andriesz, Karsten, **18** 34
 Anhalt, **7** 33
 Anhaltin, C.M., **8** 41
 Anna van Hannover, **2** 50; **7** 2; **9** 70
 Ansé, L. van, **8** 41
 Anthonisz. van Alkmaar, Adriaen, **7** 47, 49-50, *49, 80; **12** 40; **14** 4; **15** 5, 58; **17** 78; **18** 80
 Anthonisz., Cornelis, **1** 43; **5** 66; **7** 68-70; **8** *23, 24, *25, *29, 41; **12** 1, 2, 8, 11, 13; **19** 107-113
 Antwerpen (markiezaat), **6** 52
 Antwerpen (stad), **2** 45; **4** *7, 44; **5** 16
 Anville, J.B. Bourguignon d', **1** 25
 ANWB, **11** 63-65
 Apianus, Petrus, **8** 63, 65; **14** 59; **20** 10
 Appelaer, B., **8** 41
 Appelman, J., **11** 68
 Appingedam, **8** 82, 91, 93
 Arago, F., **8** 46
 Archief in Noord-Brabant, Rijks, **14** 87-92
 Archipelagische eilanden, **8** 36
 Archivos de Simancas, **16** 71-74
 Arculfus, **2** 55
 Arenberg, graaf en gravin van, **15** 100
 Arend (schip), **1** 42
 Arentsz, C., **8** 96
 Aristagoras, **1** 36
 Aristarchos van Samos, **16** 38
 Aristoteles, **1** 36; **4** 22, 23; **12** 40, 44; **16** 33
 Armentiers, **8** 84, 90
 Arnaud Gerkensby, J.C.d', **13** 49
 Arnemuiden, **8** 85, 91, 92
 Arnhem, **8** 85, 86, 91; **15** *59
 Arnoldi, Arnaldo di, **18** 37-40; **20** 41-43
 Arras, **2** 44; **8** 84, 89, 90
 Arrenberg, Reinier, **18** 34
 Arrowsmith, A., **8** 56; **19** 37
 Artois, **3** 5; **4** 45, *45; **6** 52
 Ascensión, Antonio de, **12** 75
 Asher & Co. B.V., A., **15** 57
 Ashley, A., **10** 12
 Aslake world map, **6** 54-60, *58, *59
 Aslake, W., **6** 55-56
 Asperen, **8** 85, 90, 91, 92
 Asse, Nicolaas van, **20** 10
 Assendelft, J. van, **7** 12
 Astrolabia, **8** 63; **9** 25-26
 Ath, **8** 89, 90
 Atjeh-rivier, **18** 53
 Atlantische Oceaan, **1** 50-53, *50, 58, 62; **8** 46; **11** *24, *26, 26, 27; **18** *1
 Atlas Blaeu-van der Hem, **18** 84, 85, 88; **20** 31, 39
 Atlas Mayor, **16** 71-76
 Atlas Mayor, **16** 71-76
 Atlas Nuevo, **16** 72-75
 Atlas van Loon, **15** *75
 Atlas, Reuzen, **18** 41-42
 Atlassen, **13** 84, 95, 96, 103-109; **14** 25; **15** 15-17; **15** 57-69, 75, 89-90; **16** 19, 20, 21, 52, 71-76, 102, 104; **17** 33, 61, 63, 64, 80, 86, 89, 91; **18** 3, 4, 18, 33, 41-43, 69, 70, 92; **19** 9-25, 37-43, 66-75; **20** 2
 Atlassen factice, **1** 21; **4** 65; **6** 52; **7** 31, 35
 Aubrenn, A.C.J.G., graaf, **19** 94, 98, 103

Audebert, D., **8** 41
 Augier, J.F., **5** 27-29, 31
 August de Streke van Saksen, **17** 26
 Augustejjn, J., **16** 36
 Augustinus, **2** 8-10
 Augustus (keizer), **11** 5
 Aurangzib (grootmogol), **9** 8
 Australië, **7** 79
 Austria, Juan de, bastaard van Philips IV, **16** 73, 75
 Austrias, **16** 71
 Autrechy, A., **1** *54
 Aveelen, Joh van de, **1** 44; **16** 15
 Averdonk, H., **12** 61
 Averdunk & Müller-Reinhard, **15** 92
 Averdunk, H., **14** 37
 Averdunk, H. en J., **13** 18, 21
 Avesnes, **8** 85, 87, 89, 90
 Avis, J.G., **15** 1
 Axel, **1** 15; **8** 90, 91, 93
 Aytona, Markies van, **16** 71
 Aytta, Viglius van, **8** 81-83, 88, 93, 94; **14** 59-61
 Azië, **1** 33, 51; **6** 13; **7** 33; **9** 63; **12** 74, *74, 76; **13** *78
 Azoren, **8** 35
 Azov, **8** 4
 Azov, Zee van, **8** 3-4, *5, 6

B,
 Baai Algoa, **6** 7
 Baai Content, **6** 7
 Baalde, S.J., **8** 41
 Baars, Adriaan, **18** 31
 Baarsel & Tuyn, Van, **2** 21; **5** 23, 24, 28, 34-36, 38; **10** 10; **16** 50; **19** 41
 Baarsel, C. van, **2** 22; **6** 38; **8** 12, *13; **15** 40, 42, 43, 45; **16** 50
 Baarsel, P.W. van, **4** 30, 33
 Baarsel, W.C. van, **7** 44-45, *44; **8** 12; **19** 41, 43
 Baart jr., A., **10** 74
 Baart sr., A., **10** 74
 Baccamude, D., **8** 41
 Bachem (heerlijkheid), **3** 4, 8
 Bachiene, Willem Albert, **4** 65; **5** 13; **16** 42; **17** 54, 58
 Backer, H.J., **10** 10
 Backer, J.W.J., **9** 38
 Backer, Jan Jansz., landmeter, **8** 98; **19** 4

Backer, M., **9** 38-40, *38
 Bacon, Francis, **14** 9
 Bacon, R., **3** 39; **4** 23-24, 27, 29
 Baedeker, A., **19** 37, 43
 Baens, D.C., **7** 62
 Bagrow, Leo, **12** 78; **13** 96; **14** 13
 Bailleul, **8** 84, 90
 Bakker, zie: Schalekamp van den Grampel en Bakker,
 Baks, Paul, **15** 15
 Balluseck, F. van, **18** 53, 54
 Balthasarsz., Floris, **1** 43; **4** 12, 13, *13; **10** 4, 21, 31; **11** 16; **16** 1, 85; **18** 59-62
 Baltische regio, **8** 4-6; **11** 30
 Banchem, Jacob van, **13** 42
 Banda-eilanden, **6** 8
 Banjoewangi, Rede van, **8** 55
 Banka, **8** *57
 Bapaume, **8** 89, 90
 Bar-le-Duc, Errard de, **13** 37,38
 Barbara von der Sale, **10** 33-34
 Barbariye, **7** 33
 Barbier, D.M., **6** 7
 Barbones, J.C. de, **6** 1
 Barendsz., Dirck, **19** 107
 Barens, Trijntie, **18** 34
 Barentsz, Willem, **1** 41; **13** 9, 10; **17** 2, 3; **20** 31
 Barleus, Caspar, **12** 78; **15** 76
 Barlow, Roger, **11** 30
 Barrière-tractaat, **4** 8
 Barselor, **9** 11, 13
 Bartels, C. L., **4** 50, 52, *53
 Bartholomew, **11** 61
 Bartoli, C., **8** 65, 70
 Bas, F. de, **19** 45, 49
 Bas, Wendela, **18** 3
 Basel, **8** 59
 Bassée (La), **8** 84, 90
 Bassora, **9** 11-12, *12
 Bast, Pieter, **2** 3-5, *4; **12** 1, 3, 8, 9, 13; **18** 9-13
 Bataafse Republiek, **1** 9; **6** 36
 Batavia, **11** 52
 Batavia, Rede van, **2** *26; **8** 55, *56
 Baten, C., **9** 5
 Batoe (khan), **3** 40
 Baudrand, M.A., **7** 41
 Bauer, F.C.D., **5** 5
 Bauerkeller, G., **2** 19, 21

Baur, F.W. de, **1** 5
 Bavay, **8** 85, 89, 90
 Bay Fals, **5** 84
 Bayer, Johann, **4** *70; 41, 42, 45
 Béthune, **8** 89, 90
 Beatrix van Andechs-Merania, **7** 21
 Beatus van Liébana, **2** 7, *7
 Beaufort, J.F. de, **9** 68
 Beaufort, Pieter Benjamin de, **9** 66-72, *68
 Beaufort, Pieter Bernard de, **9** 67-68
 Beaumont, **8** 89, 90
 Beaumont, W. van, **8** 41
 Beautemps-Beaupré, C.F., **1** 42
 Becker, F., **14** 77
 Beda Venerabilis, **4** 24, 29
 Beek (De), **1** 3
 Beek, A., **9** 69
 Beeldsnijder, Joost Jansz., **10** *28, 30; **14** 4
 Beemster, **11** 14
 Beemsterland, **11** 16
 Beer, J.D. de, **6** 21; **7** 15
 Beets, M.N., **16** 50
 Behaim, Martin, **11** 27; **13** 7
 Behrendt, Warner, **18** 13
 Beieren, **7** 32
 Beijerinck, Martinus, **17** 43
 Beke, Pieter van der, **15** 93
 Belcke, D.C., **6** 8
 Belegeringskaarten, **1** *5; **3** 4, *5, 23, 66-71, *67, *68, *69, *70; **8** 4; **10** 32-34, *32, 66-71, *66
 Belgica, zie: Verenigde Nederlanden
 Belgica (fort), **6** 8
 België, **3** 19, *19
 België, zie ook: Zuidelijke Nederlanden
 Belgrado (caput mortis), **5** 40
 Belidor, P., **6** 1
 Bellin, J.N., **1** 25
 Belmermeer, **8** 97, *97, 101
 Belpair, A., **8** 48
 Belt, **8** 35
 Benckema, H., **10** 68, 70
 Bengalen, **9** 10
 Benninge, S., **10** 68-71
 Bentinck, gebr., **9** 70
 Berbice, **1** 5, 9, 11, 12
 Berch van Heemstede, Van den, **5** 27
 Berckel, Van (pensionaris), **4** 48
 Berckenrode, Balthasar Florisz van, **1** 43; **3** 20; **4** 14, 30, 44; **10** 6, 30, 65; **11** 16, 88; **12** 1-3, 8, 13, 23-25; **14** 6, 7, 30, 54; **16** 85-87; **17** 54; **19** 1, 2; **20** 69
 Berentsz., Warner, **12** 63, 64
 Berg (hertogdom), **6** 13; **7** 32
 Berge, P. van den, **8** 41
 Berge, Pieter van, **8** 41; **12** 13
 Bergen (NH), **7** 50
 Bergen Heerlijkheid, **16** 1, 16
 Bergen op Zoom (markiezaat), **2** 34-35, *35; **4** 6; **6** *23, 24, *25; **8** 68, 71
 Bergen op Zoom (stad), **2** 34; **3** 71; **6** 24, 25, 26, *46; **8** 82, 91; **19** *80
 Berger, L. den, **5** 69
 Bergermeer, **7** 50, 80; **9** 2, 61; **17** *78, *79
 Bergh, O., **5** 83, 84
 Berghaus, H., **8** 47-49
 Berghe, M. van den, **13** 11
 Bergmann, P., **8** 6
 Bergues, **8** 84, 90
 Berkel, **8** 8-11, *9, *10-11
 Berken, D. van, **7** 1-4
 Berken, H. van, **7** 2-4, *2, 6, 7
 Berlage, Hendrik Petrus, **12** 13
 Berlaymont, Charles de, **15** 61
 Berlaymont, Gilles de, **15** 57-69
 Bernard van Chartres, **1** 35
 Bernard, J.F., **8** 41
 Bertelli, P., **2** 61
 Bertius, Petrus, **13** 112; **18** 39
 Bertling, A.E.J., **5** 22, 25
 Besemer, Aaltje, **16** 1
 Besier (lt.kol.), **5** 27
 Besseling, Herman, **15** 33
 Bestebroer, K., **6** 26
 Beuckelaar, T., **10** 69
 Beudeker Atlas, **18** 18
 Beudeker, C., **9** 3, 7
 Beukensteijn, **1** 3
 Beverwijk, **8** 85, 90, 91
 Bewegingskaarten, **8** 46, 48, *50
 Beyer, Eduard, **19** 94
 Beyerinck, F., **7** 5; **9** 45
 Beyerinck, G.J.A., **10** 10
 Beyerinck, J.A., **2** 18, 20; **5** 26-29, 34
 Beyerman, J.J., **16** 64, 65
 Bezout, **13** 72
 Bianchi en Comp., **8** 41
 Bianchi Primavesy en Comp., **8** 41
 Bicker van Swieten, Gerrit, **14** 53
 Bicker, Jacoba, **14** 54, 56

Bickman, **17** 61
 Biervliet e.o., **15** *11
 Bijl, G. van der, **7** 10
 Bijlmermeer, **4** 44
 Bildt, Het, **10** *34, 66-71, *68, *70
 Bille, Clara, **18** 31, 34
 Binche, **8** 89, 90
 Bingham, C.H., **11** 63
 Biruni, al-, **3** 43, 44
 Bitburg, **8** 82
 Bjarmeland, **11** 26, 30
 Bladelin, Pieter, **15** 107, 108
 Bladwijzers, **3** 45-49, *45, *46, *47, *48; **7** *62; **10** *28
 Blaeu, C., **8** 41
 Blaeu, Erven J., **7** 9
 Blaeu, fa., **1** 21; **4** 10
 Blaeu, fam., **10** 53; **15** 31
 Blaeu, Joan (I), (1), **1** 41, 43, 47, *47, 51; **2** 42, 61, 62; **4** 44; **6** *15; **7** 9, 31-33, *36, 49, 50, 66; **8** 41; **9** 57-63; **11** 41-47, 87-93; **12** 13, 24, 25, 60, 74, 75, 77, 78, 80; **13** 95; **15** 31, 32, 35, 75, 76, 103; **16** 71-76; **16** 12-16, 34-36, 39, 71-76; **17** 2, 27, 30, 54,
 Blaeu, Joan (I), (2),++ **80**, **85**; **19** 11, 12, 17, 18, 74; **20** 31, 34, 35, 65, 69
 Blaeu, Joan (II), **8** 41
 Blaeu, P., **8** 41
 Blaeu, Willem Jansz. (1), **1** 50-51, *50, 57-60, *57, 61; **2** 23, *43, 44, 45, 61, 62; **3** 2, 58-62, *59; **4** 10,15, 70-75, *71, *73; **5** *61, 68, *73; **6** *15, 49; **7** 33, 35, 70-71, 73-74, *73; **8** 38, 41, 66, *66, 71; **10** 61-62, 64; **11** 8-10, 12, 13, 16, 45; **12** 40-47, 59-61, 74, 76,
 Blaeu, Willem Jansz. (2),++ **79**; **13** 40, 99, 108; **14** 16, 25, 26, 28-30, 32, 34, 77, 81, 83; **15** 31, 102; **16** 35,36;**17** 26, 54, 85-91; **18** 4, 6; **19** 1, 11, 13; **19** 51-55, 74; **20** 34, 35
 Blakemore, M.J., **11** 11
 Blanc, Catharina le, **18** 32
 Blanc, François Nicolas, **18** 32
 Blancken, A. van, **8** 41
 Blanken Jz, A., **12** 14
 Blanken Jz, J., **12** 14
 Blanken, A., **15** 45
 Blauwkapel, **18** 91, 92
 Bleyswijck, D.E. van, **3** 50; **6** 18; **9** 27, 29
 Bleyswijck, F. van, **6** 18
 Blijdenstein, **19** 43, 44
 Block, A., **1** 57, 58-59, *58
 Bloemendaal, **1** 2; **16** 8
 Blokzijl, **6** *44
 Blommendal, A.R., **2** 18, *18, 20, 21
 Blondeau, Roger-A, **15** 91, 95
 Bloteling, **16** 8
 Böhm, J.G.R., **1** 12; **4** 51
 Bock, A.J.de, **15** 42, 45
 Bodel Nijenhuis, collectie, **11** 69,75; **14** 49; **16** 87; **17** 77; **19** 44
 Bodel Nijenhuis, J.T., **1** 27; **4** 65; **5** 21, 24; **8** 93; **10** 41; **13** 50, 51, 53; **17** 78; **18** 9, 10
 Bodel, J., **9** 67, 69
 Bodem van Elde, **5** 12
 Bodley, T., **3** 66-69
 Boëthius, **2** 9
 Boekeren, W. van, **9** 41
 Boeles, W.G.B., **9** 39
 Boer, J. de, **5** 68
 Boers, W.C., **6** 2
 Boeteman, D., **8** 41
 Bogaerde van Terbrugge, Donat, **14** 87
 Bohemen, **1** 26; **7** 32
 Bohn, François, **7** 44, *44; **19** 37, 43
 Boldt (kapitein), **1** 6
 Boling, C., **2** 13
 Bolstra, Melchior, **4** 15; **6** 40, *40, 41-42; **10** 1, 9; **11** 16; **14** 6; **15** 44; **16** 9; **18** 62
 Bolsward, **8** 85, 91
 Bom, G., **8** 41
 Bom, H.G., **12** 78
 Bommer, Cornelis (Claes) Claesz., landmeter, **7** 47; **9** 1-2, 7; **18** 84, 85; **19** 4
 Bonaventura, **4** 22-23
 Bond, Henry, **13** 14
 Bondernieulandt, **2** *3
 Bonifatius, N.H., **8** 96
 Bonn, **3** 4, *5, 8
 Bonnet, L.H., **8** 8-9, *9, *10-11
 Bonte, Gregorius, **19** 110
 Boolle, W., **3** 28
 Boom, D., **8** 41
 Boom, H., **8** 41
 Boom, J., **8** 41
 Boom, wed. D., **8** 41
 Boomkamp, G., **7** 49
 Boonacker, S.W., **7** 63; **8** 95-103, *96, *97, *99, *100

Borchers, A., **8** 41
 Borcht, van der, **14** 83
 Borculo, **8** *9
 Bordé, H., **1** 12
 Bordoni, **20** 30
 Borgvliet, **6** 24, 26
 Borja, Don Fernando de, **16** 73
 Bormeester, J., **8** 41
 Borne, Dirck van, **15** 2, 3
 Borneo, **1** 18-20, *19, *20; **8** 56
 Borstius, G. (I), **8** 41
 Borstius, G. (II), **8** 41
 Borstius, J., **8** 41
 Bos, Cornelis, **20** 61
 Bos, Hendricus, **13** 94, 95, 97, 100
 Bosch, J., **10** 22, *26, 29-30
 Bosch, L. van den, **6** *44
 Bosch, notaris, **18** 84
 Boskoop, **16** 9
 Bosma, B., **3** 25
 Bosporus, **8** 3
 Bossche, Jan van den, **12** 84
 Bossius, Jacobus, **20** 61
 Bosveld, P., **5** 15, 17
 Botma, C.S., **6** 21
 Botnische Golf, **8** 5
 Bouchain, **8** 89, 90
 Bouchenroeder, F. von, **1** 9;
 Boucher, Jean Vernant, **17** 11
 Boudet, Antoine, **16** 42
 Bouguereau, M., **10** 46; **15** 40, 42, 45
 Bouillon, Boileau, **20** 11
 Bouillon, C.J., **11** 83, 85
 Bouman, G., **8** 41
 Bouman, J.J., **8** 41
 Bourbourg, **8** 90
 Bourgondië, **3** 49
 Bourne, W., **8** 65
 Boussole-Guide d'orientation, **9** 25-26, *25,
 *26
 Boussu, graaf van, **15** 61, 63, 67
 Bouten, **19** 39
 Bouwens, J., **8** 71
 Bouza, prof. Fernando, **16** 71
 Bovenbergen, A., **5** 12
 Bowen, E., **7** 13
 Boxhorn, Marcus Zuerri, **1** 21; **11** 88; **16** 85-
 87; **19** 2
 Boxtel (baronie), **5** *12, 13, 15, 16
 Braakman, A., **8** 41
 Braam, J.P. van, **6** 2, 4-6
 Braam, Rob, **20** *83
 Braamcamp, Heer, **18** 34
 Braams, A., **2** 34
 Brabant, **3** 5; **5** 18; **6** 13, 52; **7** 32; **10** 65; **11**
 54; **19** 77
 Brabant, Hertogdom, **16** *67; 67-69, **20** *11
 Bracamonte, Don Gaspar de, **16** 72,73
 Bracht, J.T.W. van, **6** 43
 Bracq (schip), **12** 74
 Brahe, Tycho, **8** 61, 69-70, 71; **9** 64; **12** 40,
 42, 44, 45; **16** 34-39 **19** 12, 13, 15, 17
 Braine-le-Comte, **8** 90
 Bramer, L., **9** 29
 Brandenburg, **7** 33, 41
 Brandt, Johannes, **16** 97
 Brandtlight, G., **10** 30
 Braun & Hogenberg, **3** 68, *69; **4** 37; **6** 18;
 7 49; **8** 94; **15** 31; **16** 16
 Braun, F., **17** 31
 Braun, Georg, **1** 43; **2** 3; **3** 6-8; **8** 93; **12** 65,
 66; **15** 102
 Brauns, J.C., **5** 21-25
 Brave, W., **8** 41
 Brazilië, **1** 52; **7** 33
 Breda, **1** 2; **5** 13; **10** 63
 Brederode, Hendrik van, **17** 78
 Bredim, Augutinus, **17** 28, 31
 Breen, Daniel van, **10** 7-9, *7; **17** 77-82
 Bremen, David van, **15** 31
 Bremen (hertogdom), **7** 33
 Breucque, Jacques de, zie Dubroecq,
 Jacques
 Breughel, P. (de Oude), **10** 43
 Breuk en Smits, De, **11** 85
 Breuk, H.R. de, **11** 82, 85
 Breuk, J. de, **16** 50
 Breul (De), **1** 3
 Brevoort, **8** 85, 91
 Breydenbach, B. von, **1** 43
 Brielle, **8** 85, 90, 91; **16** 7
 Briemer, Johannes, **19** 10
 Briggs, Henry, **12** 75
 Brimeau, Karel van, **15** 66
 Brink, C.F., **6** 2
 Brink. P.P.W.L., **14** 8
 Britse eilanden, **7** 54; **8** 49, *51; **9** 64
 Brittenburg, **10** 63
 Broecke, Marcel P.R. van den, **13** 85, 86,
 103

Broeckhuysen, Justus van, **2** 30, *30; **11** 11; **12** 69
 Broeckhuysen, Steven van, **1** 44; **4** 12-15, *14; **10** 4, 7, 30; **16** 1, 2, 6; **18** 59-62; **19** 3
 Broekema, Kees, **12** 69; **13** 98
 Broekermeer, **8** 97, *97, 101
 Broen, G. de (I), **8** 41; **12** 2, 13
 Broen, G. de (II), **8** 41
 Broen, J. de, **7** 34; **8** 41
 Broen, W. de, **8** 41
 Bronnenkritiek, **2** 27-28; **3** 10-13, 18-24; **6** 16
 Broucke, M. van den, **9** 10
 Brouwer, Elisabeth Frederica, **16** 63
 Brouwer, Hendrik, **12** 73-75, 77
 Brouwer, J.J., **8** 41
 Brouwershaven, **8** 85, 90, 91
 Bruce, Y.V., **8** 1, *2
 Bruegel, A. van, **5** 78
 Brugge, **8** 90
 Bruggen, B. van der, **5** 12
 Bruggen, G. ter, **9** 5
 Brugman, C., **12** 14
 Brugman, J.F., **5** 23, 24, 35
 Bruijn, A.A., **8** 96
 Bruin, Claas, **15** 30
 Bruin, F., **17** 27
 Bruine Horst, **1** 3
 Bruinsz., Pieter, **10** 22, *27, 29; **14** 6
 Bruinvis, C.P., **7** 48
 Bruinvis, C.W., **7** 48
 Brunch, Olivier, **13** 9
 Brunehault (koningin van Austrasië), **14** 28
 Brunello, J.B., **8** 41
 Brunings, Christiaan, **15** 39, 43
 Bruno, Henrick, **19** 14
 Brunswijk (hertogdom), **3** 49; **7** 33
 Brunswijk (stad), **1** *5, 11
 Brunswijk, hertog van, **6** 3, 35
 Brussel, Hof van, **2** 44
 Brusserus, H., **18** 33
 Bruyn, A., **8** 41
 Bruyn, D., **8** 41
 Bruyn, de, **14** 11
 Bruyn, H., **8** 41
 Bruyn, M. de, **8** 41
 Bruyn, P., **8** 41
 Bruyningh, J., **5** 54
 Bruyns, Pieter, **13** 37
 Bruzen de la Martinière, A.A., **9** 62
 Bry, Theodoor de, **1** 59; **20** 30-32
 Bryningen, Symon Arentsz. van, **13** 42
 Büttner, manfred, **15** 89
 Buache, P., **1** 25, 28
 Bucer,; **20** 1713 20
 Buckho, Dirk Fransz., **12** 64, 66
 Bueren, W. van, **5** 54
 Büsching, **19** 39
 Buffalo, **1** 56
 Buikslotermeer, **8** 97, *97, 101
 Buitenplaatsen, **1** 3, 43-44, *43; **2** *50; **7** 1-8, *2, *3, *4, *6; **10** *73
 Bulgarije, **7** 33
 Bulteel, Cornelis, **14** 25
 Bunderneuland, **2** 3, *3, 5; **5** 53-58, *53, *54-55, *57
 Bunnik, **6** *33
 Burch, Francois van der, **11** 53
 Buren, **8** 85, 91
 Burgerdijck, F., **8** 52
 Burgersdijk, L., **15** 102
 Burgh, J. van der, **8** 41
 Burgley, W.C., **3** 66-69, 71
 Burmania, E. van, **2** 50
 Burmania, G.O. van, **9** 68, 71
 Bus, Du (commissaris-generaal), **8** 54
 Busken Huet, **18** 54
 Busscher, J.T., **8** 53-57, *54, *57
 Bussemacher, J., **3** 62; **7** 54-55
 Busti, P., **1** 56
 Buuren, P. van, **8** 41
 Buurtatlas, **12** 5, 8, 15
 Buwana Aardenburg, S.C., **15** 45
 Buynsters, P., **13** 108
 Buyskes, A.A., **5** 69; **6** 6-8; **12** 33
 Buyss, Albert, **17** 62
 Buyss, Bernard zoon van Albert, **17** 62, 66
 Bye, J. de, **7** 12

C
 Cabot, Sebastian, **11** 29
 CAD (Computer-Aided-Design), **11** 88, 90
 Caderius van Veen, P.W., **4** 30, 33
 Caelus, kapitein, **17** 7
 Caert-Thresoor (van 1598), **20** 30, 32
 Caert-Thresoor, tijdschrift, **20** 81-102, 105
 Caerte van Delfshaven ende Overschye, **1** 43; **3** 10-13, *10, 50-53

Caerte van der zee om Oost ende West te
 seylen, **1** 41; **7** 70
 Caesar, Julius, **16** 38
 Caland, P., **5** 1
 Calicoilan, **9** 11
 Callantsoog, **9** 60
 Callapoda, Giorgio, **18** 2
 Callapoda, Giorgio, **18** 5
 Calvijn, Johannes, **13** 21
 Cambrai, **8** 85, 87, 89, 90
 Camoës, Louis de, **20** 30
 Camp, J., **5** 12
 Camp, Johannes Hendricus Alexander, **6** 36,
 37; **13** 52, 54
 Camp, W., **7** 45
 Campbell, Eila M.J., **14** 13, *13, 14
 Camper, P., **2** 53
 Campi, Bartolomeo, **15** 59, 61, 63-66, 69
 Campi, Scipio, **15** 59
 Campo, P.P. de, zie; Meersch, P. van der
 Canada, **7** 33
 Cananor (fort), **9** 11
 Cannabich, Johann G. F., **19** 39, 40
 Cannenburg, zie: Voorbeijtel Cannenburg
 Capellen tot den Pol, J.D. van der, **6** 33
 Capo di Ponte, **3** *21
 Cappel, Helmich van, **20** 7
 Caramuel, D., **2** 36
 Carventus, H., 2e tekenaar, **19** 95, 97, 99,
 102, 103
 Cardinael, S.H., **5** 68
 Careri, Gemelli, **17** 11, 12, 14
 Carolus, J., **7** *37
 Caron, Franciscus, **14** 25
 Caron, R., **11** 2
 Carozzi, A, **14** 9, 10
 Carr, R., **7** 41
 Carront, A., **5** 12, 16
 Carstens, Carsten, **18** 30
 Carta Marina, **11** 28
 Cartagena, **1** 52
 Cartochronology, **5** 72-74
 Cary, **18** 4; **19** 37
 Casaubon, I., **6** 13
 Cassel, **8** 90
 Cassini, fam., **1** 25; **8** 67
 Cassiopeia, **12** 41, *41
 Castiglione, Baldassar, **15** 57
 Castricum (schip), **12** 79
 Cataneo, Pietro, **11** 35
 Cats, J., **3** 61
 Catuffe, J., **8** 41
 Cavalieri di Santo Stefano, **15** 57, 59
 Cavendish, Thomas, **20** 1-3, 32
 Cazenove, T., **1** 54, 56
 Celebes, **8** 56
 Cellarius, Andreas, kosmograaf, **19** 9-25, 69
 Cellarius, Chr., **7** 31
 Cellarius, genealogie, **19** 11
 Cellarius, Georgius, **19** 10
 Cellarius, Henricus, **19** 10
 Cellarius, Johannes, **19** 10
 Cellarius, Johannes Quirinus, **19** 10
 Cellarius, Joris, **19** 10
 Centen, Sebastiaan van, **11** 72
 Centrale Catalogus Kartografie (CCK), **12**
 47
 Ceram, **6** 8
 Cetona, markies van, **15** 59
 Ceulen, Abraham van, **11** 7-10
 Ceulen, Frans van, **11** 8
 Ceulen, Jan Jansz, **11** 8
 Ceulen, Ludolph van, **2** 2, 4; **13** 38
 Ceylon, **6** 1-10
 Cha Sousa (prins), **9** 8
 Chatelain, gebr., **4** 64; **8** 42
 Chalmot, J.A. de, **2** 53
 Cham, **6** 54
 Chamay, Willem Jansz, **11** 71
 Chamereau, N., **4** 77
 Champneys, zie: Cuthberson en Champneys,
 Changuion, D.J., **8** 41
 Changuion, F., **8** 41
 Chapra, **9** 9, *9, 13
 Chassé (generaal-majoor), **7** 6
 Chatelain, gebr., **4** 64; **8** 42; **15** 33
 Cheribon, Rede van, **8** 55
 Chevalier, N., **4** 77
 Chiaramonte, Scipione, **12** 43
 Chièvres, **8** 89, 90
 Chimay, **8** 89, 90
 China, **2** 58; **7** 33
 Chiopra, zie: Chapra,
 Cholerakaarten, **8** 49
 Chomel, N., **2** 53
 Christenius, Johannes, **19** 12
 Christiaan I, Hertog van Mecklenburg, zie:
 Christiaan I, Hertog van Mecklenburg
 Christiaan I, Louis, **18** 41
 Christiaan II (keurvorst van Saksen), **4** 37

Christiaan IV (koning van Denemarken), **2** 2;
3 7
 Christianshavn, **2** 2, 5
 Christina van Zweden, **12** 78
 Chrysanthos, Presbyter, **16** 38
 Cicero, **1** 37; **2** 6, 9
 Citta ideale, **11** 35
 Claesdochter, G., **8** 95
 Claesz, Ysbrant, **11** 69
 Claesz., Cornelis, **1** 58, 61; **6** 13-14; **8** 42;
12 59; **13** 9; **14** 32; **15** 10, 12, 30; **17** 1,
 61-66; **19** 29; **20** 31
 Clark, Peter K., **14** 14
 Claudianus, C., **1** 40
 Clavius, C, **11** 24, 25, 27
 Cleeff, gebr. Van, **5** 27
 Cleomenes, **1** 36
 Clericus, Johannes, **15** 33
 Clingendael, **1** 44
 Clippel, P.J. de, **5** 16
 Clooster, G.P., **7** 66
 Clooster, Johannes, landmeter, **19** 4
 Cloppenburgh, J.E., **8** 42; **18** 4
 Cluverius, Philip, **18** 39
 Cnoyen, Jacobus, **13** 7
 Cochin, **6** 7
 Cock, Hieronymus, **6** 49; **10** 43; **13** 81; **15**
 4, 64; **16** 71; **18** 67
 Coddæus, Johannes, **19** 10, 16
 Coeck, G., **10** *4, 5, 10
 Coehoorn, Menno van, **4** 3, 5; **6** 4, 6
 Coehoorn, Stichting Menno van, **12** 85
 Coelho, **13** 99
 Coen, Cornelis Jansz., **12** 74, 79
 Coen, Jan Pietersz., **11** 52
 Coenders van Helpen, Bernard, **18** 84, 88
 Coenders van Helpen, gebr., **1** 27
 Coenders, A., **9** 38, 41
 Coenensz., Pieter, **10** 30; **12** 3
 Coerten, L., **8** 33
 Coerten, M., **8** 33
 Coevorden, **8** 91
 Coffeng, Johan, **12** 13
 Colbert, Jean Baptiste, **13** 95
 Cole jr, Jacob, **18** 38; **20** 42
 Colijns, Jacob, **14** 54, 57, 58
 Collaert, A., **10** *14
 Collalto, E.C., **7** 15
 Colmand, C.L., **6** 9
 Colom, Jacob Aertsz., **1** 22, 26-27, 50, 51;
2 34, 61; **3** 58-62, *60; **4** 15, 16, *17; **5**
 68; **7** 18; **8** 42; **10** 6-7; **11** 16; **15** 31; **16**
 37, 38; **17** 54, 57
 Colom, Jacob, Aertsz., **8** 42; **16** 37, 38; **17**
 26, 27, 30; **19** 2
 Colombo, **6** 6, 7
 Colon, G., **3** 8
 Columbus, Christoffel, **11** 24, 51, 73; **20** 30,
 32
 Columbus, Christophorus, **3** 39; **4** 29; **6** 56;
13 12, 13
 Columbus-kaart, **11** *51;
 Colyn, M., **8** 42
 Comenius, Johannes Amos, **14** 49
 Comines, **8** 90
 Comitté tot de zaken van de koloniën en
 bezittingen op de kust van Guinea en in
 America, **1** 9
 Commelin, C., **8** 42; **12** 25
 Commelin, Hieronymus, **13** 112
 Commissie lengtebepaling, **8** 53
 Compagnie van Bunderneuland, **2** 2; **5** 54-56
 Compagnie van Nieuw-Nederland, **1** 57
 Compas, B.P., **9** 7
 Compilatie, **1** 24-29, *27; **6** 11, 13, 49-53,
 *51; **7** 54
 Condé, **8** 87, 89, 90
 Condet, G., **8** 42
 Condet, H., **8** 42
 Condet, J., **8** 42
 Condet, S.J., **4** 37
 Conijnenberg, J., **8** 42
 Conrad, F.W., **15** 43, 44
 Conrad, J.F.W., **5** 8
 Conradi, P., **8** 42
 Conservering, zie: Restauratie,
 Constant Rebeque, J.V. de, **1** 18
 Constantijn de Grote, **2** 54
 Constantinopel, **1** 43; **2** 55
 Cook Strait, **12** 74
 Cook, J., **2** 13
 Cool, Jacob, **13** 112
 Coolen (pastoor), **5** 15
 Coornhert, Dirck Volkertsz., **3** 61-62; **13**
 112; **15** 3, 6
 Copernicus, Nicolaas, **9** 64; **16** 33, 35, 36,
 38-40; **19** 12, 13, 16, 17
 Coppens, A., **5** 12
 Corbulo, Gnaeus Domitius, **17** 26

Cordes, Siomon de, **20** 31
 Cordier, Robert, **17** 28
 Cordon (van defensie, Suriname), **1** 6, 12; **4** 46
 Cornelisz (den Schilder), Cornelis, **3** 51; **19** 107
 Cornelisz (Schout), R., **8** 96, 98
 Cornelisz., Jacob, **19** 113
 Cornelius, H.C., **8** 55
 Coronelli, V., **7** 32; **12** 69; **13** 99
 Corput, Johan, **13** 19
 Cort, P.C., **7** 47
 Cortegiano, **15** 57
 Cortzius, H.P.D., **8** 53, 55
 Cos, Jacob, **11** 71
 Cosimo II de Medici, **12** 78
 Cosmas Indicopleustes, **2** 8-10, *9, *10; **4** 27
 Cosmographia, **11** 29
 Costerus Wzn., P., **8** 98-99
 Cotzenberg, Christoph, Georg von, **18** 43
 Coup, P. de, **8** 42
 Couter, C.L., **7** 64
 Coutry, Anna Maria, **9** 70; **13** 49, 50, 54
 Couvee, Dick, **13** 99
 Covens en Mortier, **1** 27, 29; **4** 64-66; **7** 14, 31-34, *31, 41; **11** 55; **12** 17-19; **15** 33, 44; **16** 11, 14-16, 42, 46, 55; **19** 27-29, 65-74
 Covens jr, Johannes (II), **8** 42; **19** 76
 Covens, Cornelis Jahannes, **19** 27, 28
 Covens, Cornelis Johannes, **8** 42; **18** 4; **19** 27, 28, 67, 70
 Covens, fa., **15** 42, 44
 Covens, fam., **10** 53
 Covens, Johannes (I), **8** 42; **12** 58; **16** 42; **19** 67, 68, 70, 72
 Cox, G.A., **18** 3, 6
 Cox, M., **20** 18, 19
 Cox, T., **20** 18, 19
 Coylan (fort), **9** 11
 Crabeth, Dirk, **15** 100
 Crabeth, Pieter, **15** 100
 Crabeth, Wouter, **15** 100
 Craganor (fort), **9** 11
 Crajenschot, J.A., **8** 42
 Crajenschot, T., **8** 42
 Cranendonck (baronie), **5** 14
 Crates van Mallus, **1** 39; **2** 6
 Crépy, **1** 24, 28, 29
 Creefits, D., **4** 47, 50, 52
 Crépy, Jean, **1** 24, 28, 29; **16** 42
 Cresfeldt, Johan Carle, **15** 2
 Cresfeldt, Martinus Carolus, **15** 1, *2, 2-6
 Cresp, **8** 42
 Creutz, J.S., **6** 2
 Creutzburg, N., **8** 52
 Creutznach, L.S. von, **6** 8
 Croix, Jeronimus de la, **18** 84
 Croll, J., **9** 62
 Crome, A.F.W., **2** 22, 23; **3** 25, *25; **8** 47-48
 Crone, E., **3** 2; **13** 95
 Croock, W.H., **7** 61
 Crop, Samuel, **2** 2; **13** 37, 38
 Crotier des Marez, P., **9** 65
 Crucius, K., **7** 12
 Cruquius, Nicolaas S., **4** 63; **5** 28, 30; **10** 1; **11** 11, 13, 16-23
 Cruys, C., **8** 2-3, *4, 6
 CTC = Cyclists' Touring Club, **11** 61
 Cuba, **1** 52; **11** 51
 Cuijpers, P.J.H., **10** 74
 Culemborg, **8** 91; **18** *71
 Cultuurstelsel, **1** 18, 19
 Curacao, **4** 47; **10** *64
 Curtius, Rufus, Q., **12** 58
 Cuthberson en Champneys, **8** 42
 Cygnus, **12** 41, *41, 42, *42, 44-46

D,

Daalen, J. van, **8** 42
 Daendels, H.W., **6** 7; **7** 4-5, 8; **8** 53, 56
 Dalem, zie: Valkenburg en Dalem (graafschap),
 Dalen, B. van, **2** 18
 Dalen, D. van, **8** 42
 Dalen, M. van, **7** 66
 Dalmatië, **7** 32
 Damme, **8** 90
 Damme, Andries van, **8** 42
 Damme, wed. Andries van, **8** 42
 Dampier, William., **2** 13; **20** 36
 Danckaert, L., **10** 16; **14** 33
 Danckerts, Cornelis (I), **1** 26; **4** 13, 15, 64; **8** 42; **12** 47, 48; **16** 1; **20** 5, 8
 Danckerts, Cornelis (II), **8** 42
 Danckerts, Dancker, **1** 26; **8** 42; **20** 5-9
 Danckerts, Justus, **7** 41; **8** 42, 59; **14** 29; **20** 5, 8

Danckerts, Theodorus (I), **8** 42
 Danckerts, Theodorus (II), **8** 42
 Danckertsz de Rij, C., **10** 22, 29-30
 Danckwerth, Casparus, **16** 76
 Danet, G., **7** 32
 Danfrie, Philippe, **13** 71
 Dapper, Olfert, **12** 25
 Davetria, Jacobo a, zie: Deventer, Jacob van
 Davidsz., Dirck, **16** 40
 Davis & Orioli, **13** 95
 Davis, John, **13** 7
 De Constant Rebecque, J.V., baron,
 generaal, **19** 94, 99, 102
 De Croÿ, Adrien, **15** 63, 67
 De Croÿ, kardinaal Eustache, **15** 67
 De Croÿ, Lamberte, **15** 67
 De Nederlanden, zie: Zeventien Provinciën
 De Smet, A., **13** 18, 21
 Decker, C., **3** 50
 Dedel, S., **19** 96
 Dee, John, **11** 29; **13** 9
 Deichbauer, der, zie: Johann der Deichbauer,
 Graaf
 Deijs, H.P., **12** 69
 Deinse, J.J. van, **17** 56
 Dekema Veencompagnie, **10** 73
 Dekker, Elly, **18** 16
 Delambre, **15** 41
 Delden, **8** 86, 91
 Delem, C.van, **15** 45
 Delen, A.J., **14** 77
 Delfland, **1** 43; **4** 33, 35; **10** 21, 31; **11** 11,
 13, 14, 16
 Delft, **6** 17-18, *17, *18; **8** *82, 90, 91; **20**
 69
 Delisle, fam., **1** 25, 28
 Delisle, Guillaume, **4** 65; **5** 75, 79-82; **6** 21; **7**
 13-15, 32-33, 41, 42; **16** 42; **18** 4; **19**
 54, 66, 68, 69; **20** 65, 66
 Demer, **11** 88, 89
 Demerary, **1** 6, 8, 11
 Den Briel, zie Brielle
 Den Helder, **9** 60-61
 Dendermonde, **8** 90
 Denemarken, **7** 33, 73; **8** 49
 Denucé, Jan, **13** 83, 103; **14** 63; **20** 58, 61,
 62
 Derfelden von Hinderstein, G.F.von, **1** 20,
 *20
 Descartes, R., **9** 64; **12** 55; **16** 39
 Deseine, F., **12** 58
 Desgots, C., **7** 1, 3
 Desterbecq, **19** 37
 Destombes, M., **3** 2
 Deutecum, zie: Doetecum
 Deventer, **1** 2; **2** 45; **8** 83, 91, 94; **10** 65; **12**
 64-66, *65
 Deventer, Jacob van (1), **1** *21, 46; **2** 3; **3** 3,
 20, 47, 48; **5** 18, 46-51, *47, *49, *51,
 65, 66-68, 70; **6** 18, 50; **7** 54, 79, *79; **8**
 24, *24, 26, 65, 81-95, *82, *83, *84,
 *86, *88; **9** 42-44, *42, 50-52; **10** 41-
 42, *41, *42, *43, 44, *44; **11** 5, 12, 14;
12 14, 21-26,
 Deventer, Jacob van (2),++ 47, 48, 63-67;
13 81, 99; **14** 29, 59-61, 79, 83; **15** 1, 3,
 4, 6, 15, 16, 57,107, 108; **16** 26, 67, 71;
17 54, 55, 57; **18** 67, 70; **20** 11, 30, 58-
 64
 Deventer, Roeloff van, **12** 66
 Dezauche, J.A., **1** 24, 28, *28, 29
 Dheulland, Guillaume, **16** 42
 Dias, Bartolomeu, **13** 12
 Dibdin, Thomas, **11** 83
 Diefdijk, **6** 41
 Diemen, Anthonie van, **12** 73, 74
 Diemerdijk, zie: Hoogheemraadschap van de
 Zeeburg en Diemerdijk,
 Diepenbeek, C.J. van, **6** 24
 Diepenbeek, W. van, **6** 26
 Diepenem, J. van, landmeter, **18** 92
 Diepenen, Floris, **14** 57
 Diepenen, Jan Friederixkz., **14** 56, 57
 Dieppe, **5** 40
 Dieren, Huis Te, **1** 44
 Dierksen, Kors, **18** 41, 43
 Diewen, Gouverneur-generaal Anthonie van,
20 35
 Diggelen, A. van, **15** 19; **16** 46
 Diggelen, S.P. van, **7** 49
 Dijck, H. van, **1** *22
 Dijck, Heyman van, **15** 103
 Diksmuide, **8** 90
 Dinteloord, **6** 24
 Dirckssoon, D., **2** 60
 Dirksz., Gerredt, **15** 101
 Dirksdr, Geesken, **12** 66
 Djenghis-khan, **3** 38, 43
 Dobson, M., **20** 17
 Doelpolder, **4** 2, 8

Doesburg, **8** 91
 Doetecum jr, Johannes van, **14** 80, 81, 83;
17 2; **20** 5, 7, 8
 Doetecum, Baptiste van, **4** 45, *45; **6** 13-14;
14 66, 79, 83; **17** 63; **20** 31
 Doetecum, gebr., **15** 4
 Doetecum, Johannes van, **4** 37; **10** 43-44,
 *44, 63, 65; **14** 66, 79, 83, 84; **15** 3, *4,
 4-6; **18** 67, 68; **20** 34
 Doetecum, Lucas van, **4** 37; **10** 43-44, *44;
15 3, 4, 6; **20** 34
 Doetinchem, **8** 91
 Doetsz, C., **1** 51, 57-60, *58, *60; **2** 22; **8**
 95
 Dokkum, **8** 91
 Dokkumer Ee, **10** *72, 73
 Dolendo, B., **3** 69
 Dollaert, D., **4** 8
 Dollard, **5** *56, 57; **9** 40
 Dolphijn (schip), **12** 74
 Domela Nieuwenhuis, F., **2** 46
 Don, **8** 2-3, 6
 Don-Wolga kanaal, **8** 3, *4
 Donau, **4** 64; **6** 49; **7** 33
 Doncker jr., Hendrik, **8** 3, *4, 6, 37-38, 42;
15 32
 Doncker sr., Hendrik, **8** 34, 37-38, 42; **11**
 16; **15** 32; **16** 38, 39, 71; **18** 4; **20** 37
 Donkersloot-de Vrij, Y.M., **14** 1, 2
 Doorn & Zoon, C.van, **13** 50, 53
 Doornik, G.W., **8** 42
 Doornik, M.W., **8** 42
 Doornik, zie: Tournai,
 Doorwerth, **10** *47
 Dordrecht, **1** 43; **8** 87, 90, 91
 Dordrecht, **16** *87
 Dou jr, Johannes, **16** 3, 4, 5
 Dou, Jan Jansz., **1** 44; **4** 12-15, *14; **7** 64;
10 4, 7; **11** 11; **13** 41; **17** 81, 82; **18** 59-
 62; **19** 1-7
 Dou, Jan Johannesz., **15** 19
 Dou, Jan Pietersz., **2** 2, 19; **4** 12; **8** 65, *66,
 96; **13** 37-42, *37, 72; **16** 1-9
 Dou, Johannes, **4** 15; **10** 30; **13** 41
 Dou, Johannes, landmeter, zie: Dou, Jan
 Jansz.
 Dou, Pieter Arentsz., **13** 37
 Douai, **8** 84, 85, 90
 Douglas, R., **13** 52
 Douw, Johan, **15** 100
 Dove, H.W., **8** 48
 Drake, Francis, **20** 1-3, 32
 Drayton, **15** 29
 Drebbel, Cornelis, **7** 49, *49; **16** 11
 Drecht, **16** 9
 Drechterland, **16** 7
 Drechterland, **7** 64
 Drechterlandse dijk, **7** 61-64, *64, *65
 Dreesman, A., **12** 12
 Drente, **1** 27; **2** 12; **5** 21-25, *24, 28; **7** 66;
10 48, 51, 73
 Dresden, **7** 33; **8** *28
 Dresdener atlas, **15** 15-17
 Driehoeksmeting, **1** 20, 42; **4** 14; **5** 22-23,
 33-34, 45-46, 67, 70; **8** 61-71, *67, *68,
 *69
 Driehoeksnet, **5** 22-23; **8** 66-70, *67, *68,
 *69
 Drogenham, Gerrit, **11** 9
 Drusus, Nero Claudius, **17** 26
 Dürer, A., **3** 7
 Dubourcq, P.L., **2** 19
 Dubroeuq, Jacques, **15** 63, 64, 67
 Duchy of Cornwall world map, **6** 54-60, *55
 Dürst, Arthur, **20** 22
 Dufour, A., **7** 4, 5
 Duijck, Anthonis, **12** 85
 Duijndam, Hendrick Simonsz., **16** 6
 Duijnen, P.J. van, **8** 96
 Duin- en Kruidberg, **1** 3
 Duinkerken, **8** 90
 Duinrell, **1** 44
 Duins, **10** 63
 Duisburg, **13** *19
 Duitsland, **1** 25; **4** 36-37, *36; **6** 11, 49, 52;
7 32, 35, 41, *42; **9** 64; **11** 94, *94
 Dulmenhorst, Salomon Davidsz., **13** 38
 Duminy, C., **6** 9
 Dumoulin, C., **4** 46-48, 50; **6** 1, 2, 3, 5, 9
 Dunckel (Donckel), Hans, **15** 2, 3
 Dunckel (Donckel), Jenneken (Johanna), **15**
 2, 3
 Dupin, C., **8** 48
 Durme, M.van, **13** 18, 21
 Duvenvoorde, Gijsbert, **11** 68, 71
 Duvenvoorde, Jacob van, **11** 68-71
 Duyck, A., **3** 67
 Duyfken (schip), **7** 79-80
 Duyn, B. van, **16** 46
 Duyndam, Hendrik Symonsz., **14** 6

Duyst, Barent, **14** 53
Dwina, **8** 4
Dynter, Edmond de, **16** 69

E,
Ebstorfer Weltkarte, **6** 57; **7** 21-30, *22, *23; **11** 12, 16; **19** 57, 58
Echt, **8** 91
Eck, Th. van, **12** 13
Eckstein, procédé, **19** 47
Edam, **8** 90, 91, 95, 98, *99, *100, 101
Eden, Richard, **11** 29
Edzard van Oost-Friesland, **10** 33, 68, 70
Eeghen, Chr P. van, **12** 13
Eekhoff, W., **2** 3-4, 51; **5** *69, 70; **8** 82, 93; **9** 50; **10** 73; **15** 107
Eekhoff, Wopke, **17** 35
Eekhout, C.W., **19** 98, 100, 104
Eeltjens, **13** 51, 52
Eems (departement), **2** 13
Eendracht, **9** 70
Eerde, Van der, **5** 13
Efferen, Van, **6** 36
Egmond (graafschap), **9** 61
Egmond, Graaf Lamoraal, **17** 78
Egmond, Marco van, **20** *99
Egmond, slot van, **9** 2, *3, 7, 62
Egmondermeer, **7** 47, 50; **9** *1, 2; **17** *79
Egmont, W. van, **8** 42
Egmont, wed. J. van, **8** 42
Egypte, **7** 33
Eijerland, **9** 60-61
Eikelenberg, S., **9** 2-4, *4, *5, 7
Eindhoven, **5** 13; **8** 82, 91
Einhard, **2** 55
Elandts, C., **1** 43, 46-47
Elberts, H., **7** 10
Elburg, **8** 91
Elderinkhuis, **17** 53, 54, 57
Elias, P., **6** 7-8
Elisabeth van Engeland, **7** 22-23
Elise project, **19** 77
Elizabeth I (koningin van Engeland), **3** 66; **17** 62
Ellicott, B., **1** *55
Ellicott, J., **1** 54, *55, 56
Els, A.J.M.van, **13** 2
Elsevier, D., **8** 42
Elsevier, S., **7** 12
Elswout, **1** 44

Eltmans, Catharina, **19** 10
Eltville-collectie, **1** 2
Elwe, J.B., **4** 65; **8** 42
Elzas, **3** 49; **7** 32
Elzevier, Abraham, **12** 55
Emden, **2** 5
Emmius, Ubbo, **2** 5; **14** 32
Ende, Josua van den, **3** 2; **10** 61; **14** 25, 29, 32, 77, 78
Enden, A. van, **6** 26
Enenckel, G.A., **6** 13
Engeland, **1** 26; **7** 32; **10** 12
Engeland, Zuidoost, **18** *70
Engelbrecht, W.A., **2** 60-62; **3** 2; **13** 95
Engelbrechtcollectie, **2** 60-62
Engelman, J., **15** 45
Engelse, Leo den, **19** 34
Enghien, **8** 85, 89, 90
Enkhuizen, **8** 90, 91
Enno, graaf, **14** 32
Enschede, **8** 91
Entrecasteaux, J.A. Bruny d', **1** 42
Erasmus, Desiderius, **12** 55; **13** 19, *20, 21
Eratosthenes, **1** 36-38, *36, 40; **2** 6; **3** 42; **8** 66
Erkelenz, **8** 82, 85, 91, 92
Ernst Casimir (graaf van Nassau), **2** 3
Ernst van Beieren (aartsbisschop van Keulen), **3** 4; **4** 37
Erven, W. van, **5** 12
Escriva, Pirro Aloisis, **15** 60
Essequebo, **1** 6, 8, 11
Esveldt, S. van, **4** *64; **8** 42
Esveldt, wed. van, **8** 42
Etiennez, F., 1e tekenaar, **19** 99, 102, 104
Etzlaub, Erhard, **3** 23; **13** 13
Euclides, **13** 37, 38
Eugenius van Savoye, **4** 62, 66; **9** 59
Europa, **1** 52, 58; **2** 22-23, *22, *61; **3** 23, 25-26, *25, *45, 46; **4** 65; **6** 11; **7** 32, 42, *43; **8** 36, 48; **9** 63; **10** 12, 35-36, *35; **12** 73; **13** *13, *78; **16** 102
Europa, paskaart van, **16** 93-95
Eversdyck, C.F., **8** 71
Everwijn, J.C.A., **1** 23
Ewijck, D.J. van, **5** 21-23, 25, 34
Ewoutszoon, J., **8** 42
Exalto, N., **4** 30
Eyckenstein, **1** 3
Eyl, H. van, **8** 42

Eyl, J. van, **8** 42

F,

Faarant, H.G., **9** 11

Faber, M., **5** 55

Fabricius, David, **2** 5; **12** 44, 45; **14** 32; **18** 10

Facsimilering, **8** 72-74

Faden, W., **1** 6

Fadrique, Don, **8** 81

Fagel (raadspensionaris), **6** 2

Faille, C.de, **15** 45

Faille, Juan Carlos della, **2** 36, 37, 38

Faille, Marguerite H.C.de la, **13** 53

Fairclough, **11** 12

Falck, A.R., baron, **19** 94, 96

Falck, I.W., **6** 2

Falk-Fabeau, Théodore, **16** 89

Farnese, A., **3** 4, 7

Feith, H.O., **9** 39

Felz, Van der, **5** 2

Fer, Nicolas de, **1** 25; **7** 32; **16** 15, 16, 42

Ferdinand van Oostenrijk, kardinaal-infant, **17** 28

Fernando, Luigi, graaf van Marsili, **11** 21, 23

Ferrand, J.H., **5** 1, 9

Ferraris, Joseph Johan comte de, **3** 20; **5** 12, 16; **16** 43; **20** 13,14

Ferrarius, N. & Mr., **12** 58

Ferwerda, A., **2** 52

Feuille, Daniel de la, **4** 42-44; **5** 40; **8** 42; **17** 27, 31

Feuille, Jacques de la, **8** 42

Feuille, Jeanne de la, **8** 42

Feuille, P. de la, **8** 42

Fèvre de Montigny, Gilles Joh. Le, **16** 45

Feyerabend, S., **6** 49

Fibonacci, L., **8** 70

Fijnaart, **6** 24, 26

Fijnje, H.F., **5** 5

Filips de Goede, hertog, **15** 108

Filips II, koning van Spanje, **2** 36; **7** 41; **8** 81, 83, 86, 88, 93, 94; **9** 42, 50-51; **15** 30, 59, 64; **20** 12, 60, 61

Filips III, koning van Spanje, **2** 36

Filips IV, koning van Spanje, **2** 36, 38

Filips V, koning van Spanje, **4** 44; **17** 25, 27

Finckensieper, J., **8** 42

Finé, Oronce, **13** 7

Finland, **7** 33

Finnmark, **8** 36

Finse Golf, **8** 5

Flamsteed, J., **5** 22

Flandria, zie: Vlaanderen

Fletcher, J., **8** 48

Floreenkohieren, **17** 34, 35

Florianus, Johannes, **18** 10

Florida, **1** 52; **7** 33

Florimi, Matteo, **20** 42, 43, 46

Florini, Arnolfo di, **18** 38-40

Floris V, **7** 61

Floris, Aeltie, **16** 1

Floris, Cornelis, **14** 79

Floris, Hertog van Brabant, Heer van Mechelen, **17** 7

Floris, Jacob, **15** 63

Florisz., Balthasar, **17** 77; **18** 62

Fockema Andreae, S.J., **15** 1, 3, 5

Fockers, H., **9** 39

Fokke Simonsz, A., **8** 42

Fokken, H., **8** 42

Fokker, Johan, **15** 42, 45

Folckers, Hindrik, Warner, ingenieur, **18** 92, 93

Fontaine Verwey, H.de la, **13** 94, 95, 98

Foppens, Christijn, **17** 31

Foppens, F., **17** 31

Foreest, fam. van, **18** 87, 88

Forlani, Paolo, **14** 60; **20** 59, 60

Forten, zie: Vestingplans,

Fortificatiekaarten, zie: Vestingplans,

Fossa Eugeniana, **17** 25-30, *26, 88

Franeker, **2** 3-5; **8** 87, 91

Franken, **7** 32

Frankfurt am Main, **10** *62-63

Frankrijk, **1** 26; **6** 52; **7** 32, 41; **8** *48, 67; **10** 12, *14, 14, 65; **14** *27

Frederik Barbarossa, **7** 28

Frederik de Strijdbare, hertog van Oostenrijk, **7** 23

Frederik de Vrome, Hertog, **18** 41

Frederik Hendrik, prins van Oranje, **1** 43; **2** 45; **3** 20; **9** 27, 30; **10** 63; **13** 53; **14** 30; **17** 26

Frederik II, keizer, **7** 22-23

Frederik II, koning van Denemarken, **3** 5, 7, 8; **8** 69

Frederik II, koning van Pruisen, **1** 5

Frederik III de Wijze van Saksen, **10** 32-33

Frederik III van Habsburg, keizer, **7** 52

Frederik III van Salm, Rijngraaf, **6** 34-37
 Frederik van de Palts, keurvorst, **4** 37
 Frederik Willem II, koning van Pruisen, **6** 35
 Frederik Willem Karel, prins der
     Nederlanden, **14** 90
 Frederik Willem van Saksen-Altenburg, **4** 37
 Fricx, E.H., **7** 41
 Fricx, Henri, **16** 42
 Friderici, **4** 51
 Friedrichs, Otto, **14** 32
 Friesland, zie: Fryslân
 Friesland (departement), **2** 13
 Friesland (provincie), **1** 27, 46; **2** 12, 44; **3** 5;
     5 36, 50, *51, *65, 67, 70; **6** 52; **7** 54; **8**
     81; **10** 48, 51, 73-74; **11** 54; **15** *40
 Friesland, prekadastraal, **17** 33-37
 Frijlink, Hendrik, **19** 37-44, *37
 Frisius, Gemma, **5** 45-46; **8** 61, 63-65, *64,
     69-70, 86; **14** 59; **15** 93; **16** 26; **19** 109,
     110
 Frisius, Simon, **11** 69
 Frobisher, Martin, **13** 7
 Fruin, Robert, **12** 36; **15** 107
 Fryslân, **17** 32-37
 Fugger, **14** 59
 Fuhring, Peter, **15** 67
 Furmerius, Bernardus, **17** 62, 65

G,
 Galilei, Galileo, **12** 41; **19** 13
 Galle, **6** 8
 Galle, fam., **6** 49-53
 Galle, gebr., **14** 77
 Galle, Joannes, **6** 50, 52; **14** 28, 30; **19** 29
 Galle, Philips, **6** 49-50, *49, *52, 53; **12** 76;
     14 63, 66, 67, 82, 84; **19** 28, 29; **20** 103
 Galle, Theodoor, **6** 50, *51, 52, *53; **13** 85;
     14 30; **19** 29
 Gallet, G., **8** 42; **9** 64-65, *65
 Gallia Belgica, zie: XVII Provinciën
 Gallia, zie: Frankrijk,
 Gama, Vasco da, **13** 12
 Gamarra, Don Esteban, **16** 73
 Gamron, **9** 11
 Gangelt, **15** 97
 Garel, Avuray de, **16** 39
 Gartman, H., **8** 42
 Gaspari, **19** 37
 Gassendi, Pierre, **16** 36

Gastaldi, Giacomo, **2** 61; **11** 29; **12** 69; **13**
     99; **18** 4, 5
 Gasthuiswijk te Leiden, **16** 6
 Gaubin, Antoine, **17** 12
 Gaultier, Barthelemy, **11** 33-35
 Gaus, **13** 16
 Gay-Lussac, L.J., **8** 46
 Gebhart, C., **8** 42
 Gedda, P., **7** *71, 72
 Geelkercken, Arnoldo van, **18** 37
 Geelkercken, Isaac van, **20** 45, 46
 Geelkercken, Isaac van, **18** 39
 Geelkercken, Jacob van, **18** 38-40
 Geelkercken, Marytje van, **20** 45, 46
 Geelkercken, Nicolaas van, **2** 5, 62; **8** 42; **11**
     55; **16** 37; **18** 4, 37-40, 78, 79; **20** 41-47
 Geelkercken, Pieter, **20** 44
 Geertruidenberg, **3** 27-33, *29, *30, *31; **8**
     82, 90, 91
 Geervliet, **8** 90, 91
 Geesterambacht, **16** 7
 Geestman, G.J., **11** 82, 85
 Geestmerambacht, **7** 50, 64
 Gelder, Hertogdom, **17** *29
 Gelder, Jacob de, **15** 42, 44, 45
 Gelder, van, **15** 45
 Gelderland, **1** 27; **3** 5; **5** 18, 26, 27, 29, 36,
     47, *49, 50; **6** 52; **8** 81; **10** 48, 51; **11**
     14; **11** 54; **17** 85-92, *85, *87, *91
 Geldern, **8** 82, 85, 91
 Geldria, **18** *66
 Gelre, zie: Gelderland,
 Gelriae, **18** *67
 Gemeente-Atlas, **11** 81
 Gemeentearchief Amsterdam, **12** 5, 8, 9, 11-
     15, 47
 Gemeentearchief te Alkmaar, **7** 47-51
 Gemeentearchief van Rotterdam, **1** 21-24
 Gendt, J.G. van, **5** 36, 38
 Geneefse kaarten, **7** *35; **8** *76
 Genemuiden, **8** 91
 Generaliteitslanden, **1** 47
 Genesee River, **1** 55, *55
 Gent, **2** 44; **8** 90
 Gent, A. van, **3** 28
 Gent, Rob van, **20** 51
 Geoffrey van Monmouth, **4** 25, 29
 Geologische kaarten, **2** 18-21, *18, *19; **3**
     19, *19; **9** 40

George met de Baard van Saksen, **10** 33-34, 68-70
 George, M.J. de, **6** 24
 Geraardsbergen, **8** 90
 Gerald van Wales (Giraldus Cambrensis), **4** 25, 29
 Gerasimov, Dimitri, **11** 29
 Gerlach, **8** 53
 Germania Inferior, zie: Zeventien Provinciën,
 Germania, zie: Duitsland,
 Germanus, N, **11** 26,27
 Gerrevink, B. van, **8** 42
 Gerritsz, A., **7** 70
 Gerritsz., Hessel, **1** 59, 60; **3** 2; **8** 1, 42; **10** 12; **12** 78; **14** 29, 77, 81; **17** 90; **20** 36
 Gerstecoom, J., **7** 63; **8** 101
 Gerstecoren, **16** 70
 Gervasius van Tilbury, **7** 25, 28, 29
 Geschiedkundige kaarten, **1** 22-23; **3** 23, 68-69; **7** 31, 33-34, 52
 Gevaerts, L.R., **5** 26
 Gheyn, Jacob de, **19** 13
 Ghrijp, notaris C. de, **16** 93
 Gietermaker, C.H., **8** *34, 35, 37
 Giezen, A. van, **16** 19
 Gijsbertsz, E., **1** 60, *60
 Gijsseling, Maurits, **13** 23, 26
 Gilquin, P.H., **6** 2, 5
 Gilsemans, I., **3** 23
 Ginsberg, zie: Bergues,
 Giovio Paolo, **11** 29
 Gironne, **5** 40
 Gistel, **8** 90
 Gittenberg, F., **13** 105, 108
 Glabbeek, S. van, **6** 8
 Glaesener, Heng, **11** 73
 Globes, **1** 41; **2** 13-14, *13, *14; **4** 70-76, *71, *72, *73; **5** *61; **8** 47, *101 **11** 7-9, *9, 27; **12** 40-42, 44, 46, 69; **13** 99; **14** *16, 37-43; **16** 89; **18** 2, 4, 6, 42; **19** 51-55, 73; **20** 2, 69
 Goedesberg(en), G. van, **8** 42; **18** 4
 Goekoop, A., **5** 24
 Goens sr., R. van, **5** 75
 Goens, R.M. van, **6** 34
 Goeree, **8** 90, 91; **11** 17, 19
 Goeree, W., **8** 42; **9** 5
 Goeree-Overflakkee, **15** *39
 Goes, **1** 2; **8** 87, 90, 91
 Goes, A. van der, **3** 11, 52
 Goesbergen, Gherrit van, **16** 93
 Gogh, V. van, **8** 24, 27, *28
 Gole, J., **8** 42
 Goletta di Tunisi, **15** 66
 Goltzius, Hendrik, **14** 83
 Goltzius, Hubert, **4** 37; **6** *49; **13** 112
 Goltzius, K., **4** 37
 Googerpolder, **16** 6
 Goor, **8** 91
 Goos, Abraham, **8** 42; **14** 26, 29, 30, 32; **16** 86, 87; **17** 77, 86; **19** 14
 Goos, H., **8** 42
 Goos, Pieter, **1** 50, 51, 52; **3** 59-62, *61; **8** 36-37, 42; **15** 32, 75, 76; **16** 93, 95; **18** 4; **20** 37
 Gordon, R.J., **3** 20
 Gorinchem, **8** 90, 91; **9** 42-44, *42, *44
 Gorkum, J.E. van, **1** 18; **5** 26; **19** 101
 Gorredijk, **2** *12
 Gosse jr., P., **1** *5, 11
 Gothia, **7** 33
 Gotsken, I., **9** 11
 Gottfried, J.L., **12** 53
 Gottignies, De, **2** 38
 Gouda, **8** 90, 91; **11** 41-47; **15** *102; **16** *25
 Gouda Quint, P., **5** 4
 Gouda, rechtsgebied van, **15** *101
 Goudriaan, B.A., **15** 45
 Goudriaan, B.H., **5** 5-7; **8** 68
 Goupillière (ingenieur), **6** 6
 Goutzee, N.M., **1** 6
 Gouwzee, **8** 98, 102
 Goza, **7** 32
 Graaf, Isaac de, **18** 6
 Graaff, C.J. van de, **1** 8; **6** 2-7, *3, 9
 Graaff, I. de, **2** 24, 62; **5** 75, 78, 84; **9** *10, 11-12, *12, 13
 Graaff, N. de, **9** 8-13, *8, *9, *10, *12
 Graaff, S.W. van de, **6** 4, 9
 Graaff, W.J. van de, **6** 2, 4, 5, 6
 Graef, Abraham de, **19** 51
 Graef, Johannes de, **19** 51, 54, 55
 Graef, M. de, **19** 54
 Graeff, Andries de, **14** 53
 Graeff, Christina de, **14** 53
 Graeff, fam. de, **14** 53, 57
 Graeff, Jacob de, **14** 53
 Graeff, Pieter de, **14** 53-57
 Graef, J., **10** 10

Graevius, Johannes Georgius, **12** 53
 Granvelle, zie: Antoine Perrenot
 Granvelle, kardinaal, **15** 66
 Graspeel, **14** *91
 Graunt, J., **8** 47
 Grave, **13** *44
 Grave, Antonius de, **15** 5
 Gravelines, **8** 84, 85, 90
 Gravenhage ('s), **1** 43, 44, 47; **7** 79, *79; **8** 87, 90, 92; **12** 83, *83, 84
 Gravenstein, J.F.L. van, **6** 6
 Gravesande, W.J. des, **11** 17, 19, 23
 Gravius, N.T., **8** 42
 Greebe, F.W., **8** 42; **12** 19
 Greeve, J., **8** 53
 Gregorius van Tours, **3** 61; **4** 24, 27, 29
 Grevijlink, L., **15** 45
 Grevink, A., **4** 38
 Griekenland, **6** 13; **7** 33
 Griesbach, **13** 21
 Grietenij, **17** 33, 34
 Grijp, Dirck, **18** 4, 5
 Grim(p), H.J., **6** 21; **7** 10
 Groen archief, **12** 36, 37
 Groendijck, B. van, **10** 30
 Groenendijck, J. van, **7** 12
 Groenewoud Jansz, J., **8** 42
 Groenewoud, C., **8** 42
 Groenlo, **8** 91, 92
 Grof, L., **13** 108
 Groll, Anna Elizabeth, **16** 50
 Groll, Cornelius, **5** 33-39, *33, *35, *37; **15** 45; **16** 45-50
 Groll, Hans van, **12** 84
 Groll, Henricus Weimar, **16** 46
 Groll, ir J.F., **16** 46
 Groll, Johannes, vader van Cornelius, **16** 45, 47
 Groll, Johannes, zoon van Cornelis, **16** 49
 Gronda, Dirk van de, **12** 63-66
 Groningen (provincie), **1** 27; **2** 3, 4, 5, 12, 21, 44; **3** 5, *7; **5** 21, 28, 53; **6** 52; **9** 39-41; **10** 73
 Groningen (stad), **1** 2; **2** 45; **3** 66-71, *67, *68, *69, *70; **4** 37; **8** 86, 87, 91, 92; **10** 32-34, *32, 66-71, *66; **15** *63; **18** 92
 Groningen, citadel van, **15** *63
 Gronovius, Jacobus, **12** 53
 Groot, G. de, **8** 42
 Groot, Hugo de, **2** 23; **17** 30; **19** 13,17; **20** 34
 Groot, Huib de, stadsarcheoloog, **18** 91
 Groot, J. de, **4** 65; **8** 42
 Groot, S. de, **5** 82-83; **7** 14
 Groot-Brittannië, **3** 2; **7** 32, 41
 Groote Moer, **9** 62
 Groote Waard, **3** 31
 Groote, J. de, **8** 42
 Grootebroek, **8** 85, 90, 92
 Grosheide, mr D.W.O.A., **12** 12
 Grüninger, J., **15** 103
 Gucht, A. van der, **20** 18, 19
 Guerry, A.M., **8** 48, *48
 Gueudeville, Nicolas, **12** 57, 58
 Guicciardini, Lodovico, **1** *21, 22, 43; **2** 3; **11** 48,49; **14** 84; **15** 12, 30; **16** 25; **17** 6. 8, 88-90; **20** 10, 57, 61
 Guinea, Bocht van, **1** 51
 Guinee, Kust van (forten), **4** 46-53
 Gulik, **20** 43
 Gulik-Kleef-Berg, hertogdom, **20** *42
 Gunckel, Carel, **15** 42, 45
 Gunckel, Friedrich Ludwig, **6** 4; **15** 42, 43, 45
 Gunckel, J.H., **6** 4, 7
 Gunst, P.S. van, **8** 43
 Gunterstein, **1** 44
 Gunther, L., **8** 43
 Gustav XI, zie: Karel XI, koning van Zweden
 Guyana, **1** 4-12
 Gyselaer (pensionaris), **4** 48

H,
 Haaff, fa. Van 't, **7** 3, 7
 Haan, M. de, **6** 39-42, *40
 Haarlem, **1** 2; **3** 12, 71; **4** *13, *14; **8** 90, 92
 Haarlemmermeer, **2** 19, 21; **5** *35; **10** 1-12, *1, *2, *3, *4, *5, *6, *7, *8; **16** 6, 9
 Hachette & Compagnie, **9** 25-26, *25, *26
 Haecgt, Laurens van, **13** 112
 Haesenvoet, ingenieur Gerhard, **17** 31
 Haesten, H. van, **3** 69, *70
 Haeyen, Aelbert, **5** 67; **7** 71, 73; **17** 7, 8
 Haffman, J., **8** 43
 Hafften, H. van, **16** 46
 Hagen, Atlas van der, **18** 18
 Hagen, J. van der, **18** 33
 Hagen, M., **8** 98
 Haïti, **11** 51

Hakluyt, Richard, **13** 9
 Halberstadt (bisdom), **7** 33
 Hall, S., **5** *74
 Halle, **8** 85, 89, 90
 Haller, Wolfgang, **13** 20
 Halley, E., **8** 46-47
 Halluin, **8** 90
 Halma, Francois, **1** 21; **4** 77; **7** 41; **8** 43; **10**
     61, 64; **12** 11, 54; **13** 28, 29; **14** 77; **16**
     42; **17** 86
 Halogaland, **11** 26
 Hals, Frans, **19** 107
 Halsteren, **6** 24, 26
 Hamburg, **7** 33; **10** 63, 65
 Hameleers, M.M.Th.L., **19** 1
 Hamelmann, Hermann, **18** 10, 11, 13
 Hamer, P.C.G., **17** 56
 Hammerbergh, M., **4** 8
 Handt, C.J., **9** 7
 Hank, **11** 75
 Hannesmann, J.W., **2** 22
 Hanrath, J.W., **1** 3
 Hardenberg, **8** 91, 92
 Harderwijk, **8** 91, 92; **12** 82, 83, *83
 Harencarspel Eckhardt, F. van, **5** 25
 Haringhuijsen, I., **7** 47
 Harlebeke, **8** 90
 Harley, J.Brian, **11** 2, 4-6
 Harlingen, **8** 91, 92; **15** *16
 Harmansdochter, Diewertgen, **13** 37
 Harmonia Macrocosmica, **19** 11-25
 Harness, H.D., **8** 48-49, *49, *50
 Harrevelt, E. van, **8** 43
 Harrewijn, Jacob, **15** 102; **16** 39
 Hartog, Dirk, **20** 36
 Hasebroek, J., **8** 43
 Hasselt, **8** 91, 92
 Hasselt, W.J.C. van, **10** 5, 10
 Hattem, **8** 86, 91, 92
 Hattinga Raven, Willem Cornelis, **13** 50, 53,
     54
 Hattinga Verschure, prof. dr J.C.M., **13**
     53,54
 Hattinga, Anthonie, **1** 15; **4** 5; **9** 70-71; **13**
     50-54
 Hattinga, David W.Carel, **1** 15; **4** 2, 3, 5, 55;
     5 68; **6** 25, 26; **9** 69-71; **13** 50-54
 Hattinga, fam., **1** 14-15, 47; **3** 46; **4** 2, 4, 46,
     63; **6** 26; **13** 49, 50, 53; **15** 42
 Hattinga, Willem Tiberius, **1** 15; **4** 2-9, *3,
     *4, *7, 38, 54-55; **9** 66-72, *67, *70; **13**
     49-54
 Hattinga-atlas, **13** 49-52, 53
 Hattinga-kist, **1** 14-15, *14, *15
 Hattinge Raven, ds W.A., **13** 54
 Hattinge-Raven, **13** 50
 Haubourdin, R.M., **12** 14, 15
 Havanna, **1** 52
 Have, Nicolaas ten, **1** 27; **16** 42; **17** 54
 Hayman, P., **8** 43
 Hearne, S., **5** 73
 Hecataeus van Milete, **1** 35-36, *36, 40; **2** 7,
     9
 Hector (schip), **4** 49
 Hedin, Sven, **17** 14
 Hedinger, Barbel, **14** 78
 Hedwig van Thüringen, **7** 21
 Heekeren, J. van, **10** 10
 Heemskerck, Jacob van, **1** 41; **13** 10
 Heemskerk (schip), **3** 23; **12** 73
 Heemskerk, J. van, **7** 12, 13
 Heemstede (gemeente), **14** 6-8
 Heemstede (kasteel), **1** 44
 Heemstede, heerlijkheid, **14** *6, *7
 Heenvliet, **1** *22
 Heer Hendrikskinderen ('s), **8** 87, 94
 Heerenberg ('s), **8** 91, 92
 Heerenveen, **2** 12, 13
 Heerweg, Utrecht - Leiden, **16** 7
 Heidenreich, A., **6** 6-7
 Heijde, N. van der, **9** 7
 Heijden, H.A.M. van der, **14** 59, 60, 63; **16**
     26; **20** 57-62
 Heijningen, **6** 24, 26
 Heilige Land, **1** 58; **7** *35; **8** *76; **9** 64
 Heilige Land, zie ook: Palestina,
 Heilige Roomse Rijk, **7** 32; **11** 94
 Heiloo, **7** 50
 Heim, P.van der, **12** 35
 Heinricpetri, S., **1** *21
 Heintzen, G., **8** 43
 Helena van Brunswijk, **7** 22, 23
 Helena, heilige, **2** 54
 Helmerich, **7** 28
 Helmond, **8** 82, 92
 Hem, Laurens van der, **9** 2, 57-63, *57, *58,
     *59, *60, *61; **12** 78
 Hemelglobes, zie: Globes

Hemelkartografie, **2** 36-39, *36, *37; **4** 70-76, *70, *72, *73; **7** 32; **9** 64
 Hendrick, graaf van de Bergh, **14** 30
 Hendricksz, C., **1** 57
 Hendricx, Wijbrich, **14** 56
 Hendrik de Lange, paltsgraaf, **7** 22
 Hendrik de Zeevaarder, **3** 39
 Hendrik de Zeevaarder, Portugees Prins, **20** 32
 Hendrik de Zwarte, **7** 22
 Hendrik II, koning van Engeland, **7** 28
 Hendrik van Saksen, **10** 68-69
 Hendrik VII, Duits koning, **7** 22
 Hendrik VIII, koning van Engeland, **11** 30
 Henegouwen, **3** 5; **4** 45; **6** 52; **13** 83, *84,
 Heneman, J.C. (van), **1** 4-12, *5, *7, *8, *9, *10, 31; **4** 46, 47, 50
 Hengel, van, **13** 51, 52
 Hengelo, **1** 2; **17** *56
 Hengst, P. den, **8** 43
 Henin, Jean de, **15** 67
 Hennin, Maximilien de, **15** 61
 Henri II d'Orléans-Longueville, Franse prins, **11** 31, *31, 32, 36, 37
 Henrici, B.F., **1** 18
 Henrici, H.A., **1** 18-20, *19
 Henripolis, **11** 31-37, **36
 Herberstein, Sigismund von, **11** 29,30
 Hereford world map, **6** 54-55
 Heremastate (buitenplaats), **10** *73, 74
 Herenveen, het, **18** *79
 Herman II, landgraaf van Thüringen, **7** 22, 23
 Herman van Baden, **7** 22
 Herman van Orlamünde, **7** 21
 Hermans, Adolf, **14** 57
 Hermersz, Evert, **12** 64
 Herodotus, **1** 36
 Herschel, J.F.W., **8** 48
 Hersfeld in Hessen, Stiff, **17** *64
 Hertogenbosch (s) (meierij), **5** 13-16, *14, *15
 Hertogenbosch (s) (stad), **1** 43; **5** 13; **8** 82, 92; **10** 63; **12** 84, *84
 Herwense Schaar, **6** 41
 Herzogenrath, **8** 82
 Hesdin, **8** 89, 90
 Heselberch (villa), **1** 3
 Hesselink, Bas, **13** 100
 Hesselink, J.A., **6** 36, 37
 Hesselink, S., **11** 1
 Hessels, J.H., **13** 112
 Hessen, **3** 49; **7** 32
 Heukelum, **8** 90, 91, 92
 Heusden, **8** 82, 90, 92; **11** 87-89, *88, *89, 92
 Heutz, Johannes Benedictus van, **18** 56
 Heuvel, Isaac van den, **16** 19
 Heuvel, J.H. van den, **8** 8, *9, *10-11
 Heuvelink, H.J., **8** 69
 Hevelius, J., **2** 39
 Hevelius, Johannes, **19** 13
 Heybroek, J.F., **13** 28
 Heyden, J. van der, **1** 44
 Heymenbergh, J. van, **7** 47; **9** 1-2
 Heyns, Peeter, **13** 112; **20** 103
 Heyns, Peter, **17** 5
 Heyns, Zacharias, **8** 43; **17** 2, 5-8; **19** 115; **20** 31, 34, 103
 Hiddes, J., **8** 101
 Hierges, baron van, **15** 57, 60, 61, 63-67
 Higden, R., **4** 29
 Hildebrand, P.C., **1** 18
 Hillama, G., **5** 56
 Hillegart, Pieter, **18** 32
 Hillegom **16** 6, 7,
 Hilten, C. van, **8** 43
 Hilten, J. van, **8** 43
 Hilversum, **1** 2
 Hind, Arthur M., **14** 77
 Hindelopen, **8** 91, 92
 Hingman, J.H., **12** 15
 Hipparchos van Rhodos, **16** 38
 Hipparchus, **1** 38
 Hispaniola, **1** 52
 Höhener, Hans-Peter, **15** 91
 Hoeck, Anna, **12** 64-66
 Hoefnagel, Georg, **14** 28
 Hoendricx, Frederick, **12** 85
 Hoethmaicker, Rycke, **15** 2
 Hoeven, **6** 26
 Hoevense Plantage, **6** 26
 Hoeye, Francois van den, **8** 43; **14** 29, 30
 Hoeye, R. van den, **2** 45; **8** 43
 Hoff, B. van 't, **12** 63-66; **13** 10, 11; **20** 61
 Hofman, Wouter, **12** 1, 8, 15, 47
 Hofman-Allema, Guus, **12** 47
 Hofstra (dir. mar. mus. pr. Hendr.), **13** 96
 Hogenberg, Abraham, **17** 27, 31
 Hogenberg, Frans, **1** 43; **2** 3; **3** 3, 4, 6, 7, 8; **4** 37; **6** 11, 52; **8** 83, 87, 93, 94; **10** 14;

12 65, 66; **13** 83-86; **14** 77; **15** 102; **16** 25
 Hogenberg, zie: Braun & Hogenberg,
 Hogendorp, D. van, **7** 4
 Hoirne, J. van, **5** 66; **7** 52
 Holland, **11** *53; **13** **104; **15** *41
 Holland (graafschap/provincie), **1** 21, *21,
 26-27, 46; **2** 44; **3** 5; **4** 15, 16, *16, 44; **5**
 50, 67, 70, *73; **7** 32, 50; **8** *13, 81; **9**
 58; **10** 6, 65; **11** *10, 12, 14, 16; **14** *80
 Holland (koninkrijk), **7** 6, 44-45, *44
 Holland Land Company, **1** 54-56
 Holland, Hof van, **2** 45
 Hollandse waterlinie, **6** 3
 Hollar, Wenzel, **18** 12
 Hollesloot, G.W. van, **7** 70
 Hollstein, F.W.H., **10** 61; **14** 77, 78
 Holstein, **7** 33
 Holtrop, W., **6** 38; **8** 43
 Holtzman, Willem, **13** 38
 Homan, **18** 4
 Homann, Erven, **7** 31-34, 41; **16** 42
 Homann, J.B., **7** 31-34, 41, *42
 Homeer, steendrukker, **16** 11
 Homerus, **1** 35, 36
 Hommius, Festus, **13** 38
 Hondecoeter, Melchior, **18** 33
 Hondius jr, Jodocus, **11** 31, 32, 55, 53; **12**
 59
 Hondius, Elisabeth, **17** 88
 Hondius, fam., **10** 53; **17** 89
 Hondius, Hendricus, **2** *42, 44-45; **4** 45; **8**
 43; **12** 25, 59, 60; **13** 9; **14** 29, 30; **16**
 85-87; **17** 27, 64, 65, 77, 80
 Hondius, Jodocus I, **1** 57; **2** 61, 62; **4** 10, 45,
 70-76, *72; **6** 13, 14; **8** 43; **10** 12-15,
 *13, *14; **12** 24, 59, 61; **13** 5, 9, 99; **14**
 25, 26, 30, 77, 79, 81, 83; **15** 31, 103; **16**
 35-38; **17** 1, 44, 61-66, 85-91; **18** 4, 5,
 87; **19** 11; **20** 1-3, 31, 32, 44, 69
 Hondius, Jodocus II, **4** 74; **8** 43, 97, 101; **11**
 1; **14** 30; **16** 71; **17** 88
 Hondius, Jodocus III, **8** 43
 Hondius, W., **10** 64, *64
 Hondius-Janssonius, **13** 108; **15** 31; **17** 89
 Hondsbos, **9** 60; **14** *4
 Hondspoote, **8** 90
 Hondt, P. de, **1** 22
 Hongarije, **7** 33, 41, 52; **9** 58; **11** 94; **20** 63-
 67, *66, *67
 Honig, Cornelis, papier fabr., **18** 87
 Honig, Jacob, papier fabr., **18** 87
 Honor Naber, l', **18** 2
 Honoré, L', **15** 33
 Honselaersdijk, **1** 43, 44
 Honter, Johannes, **17** 62, 65
 Hood, T., **7** *36
 Hooff, kapitein-ingenieur van, **17** 55
 Hooff van Iddekinge, J.E.H., **8** 82, 93
 Hooff, A., **9** 29
 Hooff, C.G. 't, **18** 1, 2
 Hooff, Cornelia, **14** 53, 55
 Hooff, P.C., **3** 58; **9** 27, 29; **14** 25
 Hoogerheide, **6** 24
 Hoogh, A. de, **10** 11
 Hooghe, Cornelis, **20** 57, 61, 62
 Hooghe, Maria Romana de, **14** 53, 55, 57
 Hooghe, Romeijn de, **1** 44; **4** 13; **7** 35; **8** 3,
 43; **14** 50, 53-55, 57, 58; **15** 33, 34; **17** 77
 Hooiberg, T, **11** 85
 Hoop, A.S. van der, **6** 2
 Hoop, F. van der, **4** 49, 50; **6** 4, 34
 Hoop, J.C. van der, **4** 46-50; **6** 1, 2, 5-6, 9
 Hoorn, **8** 90, 92
 Hoorn van Buijt, Van, **5** 26
 Hoorn, J. ten, **8** 43
 Hoornse Diep, **9** *39
 Hopper, J., **8** 81-82, 93
 Horologio (Orologio), Cavaliere, **15** 61, 66
 Horsburgh, J., **8** 56
 Horst, J.F., **5** *53
 Hory, Jean, **11** 31, 32
 Hottinger, Johann Heinrich, **2** 13; **3** 20; **4** 47-
 52, *51; **6** 2, 5; **15** 42, 44; **17** 55, 58
 Houbraken, J., **8** 43
 Houdringe, **2** 30
 Houtman, **13** 96, 99
 Houtbos ende Zyplant, van het, **11** 16
 Houtebeen, **5** 77; **7** 10-13
 Houten, J.O. van, uitgever, **19** 42
 Houten, Samuel van, **11** 83
 Houtman, Cornelis de, **1** 41; **16** 36; **17** 2; **20**
 31
 Houtman, Frederick Pietersz. de, **4** 70-76;
12 40, 44; **19** 13
 Houtrijk, **16** 9
 Houttuyn, Franciscus, drukker, **18** 87, 88
 Houve, Paulus de la, **15** 4, 6; **18** 67
 Houwaert, Jan Baptist, **20** 10
 Houwens, Jan, **16** 37

Hove, Frederik, Henderik van den, **19** 9, 12
 Hoven, Johan van, **14** 53
 Hoxwier, Hector van, **14** 59
 Hoytema, I.C.F., **5** 2
 Hübner, J., **7** 32, 41
 Hübner, zie: Roeloffzen & Hübner,
 Huart, J.M., **5** 26, 27, 31
 Hudde, Johannes, **12** 17
 Hudson, H., **1** 57
 Hülten, Herr Philip von, **18** 42, 43
 Huguenin, Pieter, **15** 42, 45
 Huguenin, W.U., **2** 12-13, *12; **10** 74
 Huguetan, gebr., **9** 64-65
 Huichelbos van Liender, J., **15** 41, 44
 Huijbergen, **6** 24
 Huis ten Bosch, Paleis, **1** 3, 44
 Huisduinen, **9** 60-61
 Huissteen, A. van, **8** 43
 Huissteen, G. van, **8** 43
 Huissteen, wed. A. van, **8** 43
 Hulk, J., **5** 13
 Hulsius, **13** 97
 Hulst, **1** 15; **8** 85, 90, 92
 Hulst van Keulen, G., zie: Keulen, G. Hulst
 van,
 Humble, G., **5** *72
 Humboldt, A. von, **8** 46, *47, 48
 Hunt, R., **8** 50
 Husing, H., **5** 83
 Husson, J.M., **9** 68, 71
 Hustaert, J., **9** 11
 Huydecoper, Joan, **12** 77
 Huygens, Christiaan, **16** 93-95; **19** 13-15,
 17, 51-55
 Huygens, F.L., 1e élève-graveur, **19** 98, 102
 Huyssen van Kattendijke en Wijtvliet mr
 Alexander, J.H. baron, **13** 50
 Huyssen van Kattendijke, Jan Willem baron,
13 *49, 50, 53
 Huyssen van Kattendijke, Willem J.C. baron,
13 50
 Hydrografie, dienst, **12** 33-39; **18** 6
 Hydrografisch Bureau, **1** 42; **12** 33
 Hypartica, **16** 73

I,
 Idrisi, al-, **2** 55, *55; **3** 44
 Idsinga, M.A. van, **5** 4
 Ieper (kasselrij), **2** 42
 Ieper (stad), **8** 86

Ierland, **7** 32; **8** *49, *50
 IJlst, **8** 91, 93
 IJssel (Gelderse), **15** *1, *41
 IJsland, **7** 33; **8** 36
 IJssel, **6** *16, *27, *44
 IJssel, Hollandsche, **15** *99
 IJsselstein, **8** 90, 93
 IJsselsteyn (baronie), **4** 6, 54-55, *55; **6** 25
 IJsselvliedt, **1** 3
 IJzendijke, **1** 15; **2** 45; **12** 84, 85, *85
 Ile-de-France, **7** 32
 Imhoff, G.W. van, **6** 1, 4, 7, 8, 9
 Imhoff, gouverneur-generaal van, **17** 14
 India, **7** 33
 India, Nepal, Tibet, grensgebied, **17** *13
 Indische Oceaan, **1** 42, 58; **2** 24, 62; **8** 36
 Ingeieurs-géographes, **1** 19
 Ingelius, I.R., **10** 10-11
 Ingermanland, **8** 5
 Inglis, **11** 62
 Innocentius IV, **3** 39
 Inselin, **16** 42
 Inventio Fortunata, **11** 28
 Iprensis, atlas, **17** 86, 89, 91
 Iprensis, atlas, **14** 25; **15** 12
 Irmgard van de Palts, **7** 22
 Isaac, Johannes, **13** 112
 Isaaksen, Pieter, **18** 29
 Isabella (fort), **2** 45
 Isabella Clara Eugenia van Oostenrijk,
 landvoogdes, **2** 36, 37, 45; **6** 50; **14** 66;
15 62; **17** 25-27; **19** 29
 Iselin, Boniface, **11** 32
 Isidorus van Sevilla, **2** 8; **4** 24, 27, 29; **6** 54,
 *56
 Isle, G. de l', zie: Delisle
 Isogonen, **8** 46
 Isolijnen, **8** 46-47
 Isopleten, **8** 49
 Isothermen, **8** 46, *47
 Israel Rare Books, **15** 57
 Israel, Bob, **13** 94
 Israel, Max, **13** 93, 94
 Israel, Nico, **8** 75; **11** 1; **12** 69; **13** 93-101;
15 66
 Israel, Salomo, **13** 94
 Istoma Gugory, **11** 29
 Istrië, **7** 32
 Italië, **7** 32, 41; **9** 64
 Iteneraris, **20** 31

Itineraria, **2** 56-58
Itinerarium Burdigalense, **2** 57, *58; **3** 41

J,

Jacobi, D., **10** 55
Jacobsz, T., **1** 51
Jacobsz., Anthoni, **18** 4
Jacobszoon, J., **5** 66; **8** 43
Jacobus (apostel), **3** 43
Jacobus I, koning van Engeland, **1** 57
Jaeger, Carl Friedrich JuliusJ., **2** 21; **19** 37, 41-43
Jafeth, **6** 54
Jagen, J. van, **6** 39-40, 42; **8** 43
Jaillot, Alexis Hubert, **7** 32, 41; **9** 63, *63, 65; **15** 34; **16** 42; **19** 66-69, 73; **20** 66
Jamaica, **1** 52
Jan IV, graaf van Nassau, **3** 27-29, 31
Jans, B., **9** 2, 7
Jans, Maritte, **18** 29, 30
Jansen, J.W.F., **10** 31
Jansonius, Cornelis (bischop), **14** 25
Janssen, H.Q., **15** 107
Janssen, Jan, **11** 48
Janssens, J.W., **7** 5-6, 8
Janssonius, fam., **17** 89
Janssonius, Johannes, **1** 59; **2** 28, 61, 62; **4** 10-11, *11, 65; **7** 49; **8** 43, 71; **11** 41, 43, 55; **12** 59-61; **15** 31, 35, 75, 76; **16** 12-16, 71, 72, 75; **17** 18, 26, 27, 30, 77, 85-88, 91; **18** 3; **19** 9, 11-13, 16, 69, 73; **20** 32
Janssonius, Johannes II, **17** 88
Janssonius-Hondius, zie: Hondius-Janssonius
Janssoon, C., **2** 45
Jansz van Deventer, Peter, **12** 66
Jansz, B., **8** 43
Jansz, Dirk, **11** 82
Jansz, H., **1** 60; **8** 103
Jansz, Joos, **10** 55
Jansz, Joost, zie: Beeldsnijder, J.J.,
Jansz, Marten, **1** 60; **8** 95, 103
Jansz, Mathijs, **10** 55
Jansz, P., **8** 43
Jansz, S., **10** 74
Jansz, W., **7** 80
Jansz., Jan, **17** 64, 66, 78, 89
Jappé, J.H., **5** 21-23; **9** 40
Jarichs, Jan Hendricxz., **13** 39
Java, **1** 20; **6** 7; **8** 55-56, *56; **19** 45-49

Java Zee, **8** 55, *57
Jeruzalem, **1** 43, 58
Jöstelius, Melchior, **12** 45
Jode, C. de, **10** 42-45, *41, *43
Jode, Gerard de, **3** 3, 5, 6, *47; **6** 49, 52; **7** 52, 54; **10** 42-45, *43, *44; **13** 6, 83, 84; **14** 77, 79, 83; **15** 3, 6, 7, 93; **17** 1; **20** 32
Jode, Pieter de, **17** 88
Jörger, C.G., **19** 16, 18
Johan Maurits, graaf van Nassau-Siegen, **13** 94
Johan van Schöenberg (aartsbisschop van Trier), **4** 37
Johan VI, Graaf, **18** 10-12
Johan Willem Friso, graaf van Nassau, **2** 50
Johann der Deichbauer, Graaf, **18** 13
Johann Georg van Brandenburg, **4** 37
Johann, Wilhelm, Hertog van Gulik-Kleef-Berg, **20** 44
Johannes de Beka, **4** 25, 29
Johannes van Salisbury, **4** 25, 29
Johannieters, orde der, **15** 59
Johnston, Alexander Keith, **8** 47, *47; **19** 37
Johnston, firma, **11** 81
Jollain, C., **2** 28, *29
Jollain, fam., **2** 40-41, *40
Jonckheere, J.de, **15** 43
Jong, De (élève), **8** 55
Jong, K. de, **5** 35
Jong, Krista de, **15** 67
Jong, mr U.J.de, **13** 98
Jongh, A. de, **18** 32
Jongh, I. de, **8** 43
Jonghe, C. de, **2** 62; **8** 43, 59
Jonghston, Johannes, **14** 56
Jonker, P., **5** 12
Jooss (ingénieur), **2** 12
Jooss, G., luitenant ingénieur, **19** 98, 102
Jordan, M., **7** 70, 73
Jülich, hertogdom, **3** 5; **7** 32
Juan van Oostenrijk, landvoogd, **8** 82; **15** 61; **20** 10
Juckema, R. van, **10** 74
Junghuhn, F.W., **1** 20
Just de la Paisières (griffier), **5** 29
Jutland, **7** 33, 71

K,

Kaap de Goede Hoop, **5** 75-85, *76-77; **6** 1-10, *3, 19-22, *20, *22; **7** 10-17, *11, *12, *14, *15, 35
 Kaapkolonie, **3** 20
 Kaars Sijpesteijn, W., **5** 38
 Kaartafzetten, zie: Verlichterijkunst,
 Kaartafzetter, zie: Afzetter
 Kaartbeheer, **9** 21-24
 Kaartboeken, **6** 25; **7** 47, *48, 66; **9** 2, 7; **10** 21-31, *23, *26, *27, 74; **16** 1, 2, 6, 7; **18** 93
 Kaarten, fiets (rijwiel), **11** 61-66
 Kaarten, spoorwegen- en wegen-, **11** 61, 66
 Kaartenverzamelingen, **1** 2-4, 21-24, 54-56; **2** 60-62; **4** 10-11; **7** 9, 47-51; **9** 37-41; **10** 72-76; **12** 11, 13, 14, 16; **13** 28, 63
 Kaartsymbolen, **2** 22-23; **3** 19
 Kaas, N., **3** 6, 8
 Kaashoek, Joop, **16** 78
 Kadaster, **13** 69; **16** 19, 45-50
 Kadastrale atlassen, **16** 19-21, 52
 Kadastrale kaarten, **15** 19
 Kadastrale kartografie, **5** 21-23, 26-29, 33, 70; **8** 68-69; **10** 47-51, *47, *49; **12** 4, 5, 9, 15, 49
 Kadastrale, pre-kadastrale kartografie, **1** 6-8, *9, *10, 11-12, 54-55, *54, *55; **2** 30, *30; **4** *55; **5** 12, *54-55, 75-85, *76-77; **6** 23-26; **7** 48; **8** *62, 96-98, *96, *99; **9** *1, *39; **10** *23, *26, *27, 74; **17** 33
 Kadastrale, pre-kadastrale kartografie, zie ook: Polderkaarten,
 Kaerius, Petrus, zie: Keere Pieter van den
 Kalden (predikant), **7** 12
 Kaldenbach, J.A., **4** *51
 Kalff, **12** 13
 Kampen, **8** 91, 92; **12** 63-66, *63
 Kane, **19** 42
 Kannewet, J., **8** 43
 Karel de Grote, **2** 55
 Karel de Stoute, hertog, **15** 108
 Karel II, Koning van Engeland, **18** 41; **19** 12
 Karel II, koning van Spanje, **16** 73, 74
 Karel V, keizer, **2** 34; **5** 50; **7** 47, 52; **8** 81, 85-86; **9** 42; **10** 33; **13** 81; **14** 59-60, 82; **17** 6; **20** 34, 61
 Karel VI, keizer, **4** 2
 Karel XI, koning van Zweden, **12** 79
 Karel XII, koning van Zweden, **14** 12
 Karel, hertog van Lorrain, **14** 57
 Karelië, **8** 5
 Karinthië, **7** 32
 Karrow, R., **13** 108
 Karsten, J.W., **15** 42
 Karstensch. Delet, Andries, **18** 29, 30
 Kartofilatelie, **20** 29-40
 Kaspische Zee, **7** 33
 Kattégat, **7** 72
 Katwijk, **16** 7
 Keeling, captain, **20** 35
 Keere, Pieter van den, **1** 22, 61, *62; **2** 45; **4** 16, *17, 36-37, *36, 45, *45; **7** 49; **8** 43; **9** 64; **10** *61, 62-63; **11** 1, 31, 32, 34-36, 48, 54; **14** 25, 26, 32, 34, 77, 79-84; **15** 30; **16** 37, 40; **17** 85-90; **19** 14; **20** 30, 64, 65
 Kees, J.J., **7** 41
 Keijser, de, **13** 96, 99
 Keijser, T. de, **2** 23
 Keldermans, Rombout, **15** 67
 Keller, zie: Cellarius
 Kemp, Jacob, **15** 58
 Kemp, Van der (ingenieur), **2** 12
 Kempinck, B., **18** 79, 80
 Kempinck, Bernard, **20** 46
 Kepler, Johannes, **2** 5; **3** 23; **12** 42-45; **19** 13, 17
 Kerkelijke Staat, **7** 32
 Kerkwijck, G.A., **13** 71, 72
 Kern, **13** 95
 Kerpen (burcht), **3** 4, *4
 Kerpen-Lommersum (heerlijkheid), **3** 3, 4, *4, 5, 7, 8
 Kesteren, luitenant-ingenieur van, **17** 55
 Ketel, Cornelis, schilder, **20** 44
 Ketelaar, Pieter Adriaansz, **6** 4; **11** 75; **15** 42
 Keuchenius, S.J., **5** 69
 Keulen (stad), **8** 59
 Keulen, A. van, **8** 43
 Keulen, aartsbisdom, **6** 13; **7** 32
 Keulen, fa. Van, **1** 42, 52; **2** 61, 62; **8** 33, 38; **12** 33, 78
 Keulen, fam. Van, **10** 53; **18** 4-6
 Keulen, G. Hulst van, **1** 5, 6, *8, 12; **8** 43
 Keulen, Gerard van, **2** *61; **7** 31-32, 35, 72; **8** 33, 43; **16** 71
 Keulen, Johannes (J.) van, **8** 33; **20** 38

Keulen, Johannes van (I), **1** 51-52; **2** 62; **5** 68; **7** *70, 72; **8** 33-39, *34, *36, *37, 43; **12** 33; **15** 32; **16** 93, 95
 Keulen, Johannes van (II), **1** 26; **2** 62; **6** 21; **8** 38, 43; **9** 10, 13
 Keulen, wed. G. Hulst van, **8** 33
 Keulen, wed. G. van, **8** 43
 Keulse kartografenschool, **3** 8
 Keuning, J., **13** 49
 Keyes, G., **12** 1
 Keyser, L. de, **9** 8
 Keyser, Pieter Dirksz, **4** 70-76; **12** 40; **19** 13
 Khwarizmi, al-, **2** 55
 Kikkert, A.H., **4** 49-52; **6** 2, 5
 Kinsbergen, J.H. van, **8** 6
 Kinsbergen, Van (admiraal), **4** 49
 Kip, J., **8** 43
 Kips, J.H., **5** 22, 25, 26, 31, 34
 Kirmse, Rolf, **13** 10, 26; **20** 17, 19
 Klaver, Jacobus A., **13** 79
 Kleef, hertog van, **13** 3, 20, 21
 Kleef, hertogdom, **3** 5; **7** 32
 Klemp, E., **16** 85, 87
 Klencke, **18** 41
 Kleurder, zie: Afzetter
 Klijn, C.W.M., **5** 33, 37
 Klinkenberg, Dirk, **6** 42; **14** 6
 Kloeten, G., **7** 10, 14
 Klomp, Victor, **18** 69
 Kloosterdijk bij Monnickendam, **8** 98, 102
 KMA, Konn. Mil. Ac., **16** 11
 Knoop, Johann Hermann, **2** 50-53, *50, *51, *52, *53; **7** 2, 3; **13** 73
 Knyff, L., **1** 44
 Kölker, A.J., **11** 14
 Koch, **13** 95, 97
 Kockers, G., **5** 17
 Koebilai-khan, **3** 38, 39
 Koeff, A.C., **4** 35
 Koe gras, **9** 60-62
 Köhler, generaal, **18** 54
 Koel, C., **10** 30
 Koeman, C., **2** 12; **3** 2; **12** 11, 53, 56, 61, 69; **13** 49-53, 83, 85, 93, 98, 105, 108; **14** 1, 2, 12; **15** 29, 71, 107; **16** 2; **16** 49
 Koen, Douwe, **12** 27; **16** 19
 Koenen, W.J., **11** 83-85
 Koerland, **7** 33
 Kohl, Dietrich, **18** 11, 13
 Kok Pietersz, J., **3** 26; **8** 43
 Kok, A.A., **12** 12
 Kok, J., **8** 43
 Koko Nor, meer, **17** *12
 Kokoschka, O., **8** 24, 27, *28
 Kola Peninsula, **11** 30
 Kolbe van Wartenberg, J.C., **7** 41
 Kolbe, P., **6** 21
 Koler, Johannes, **18** 65
 Komeetwaarnemingen, **10** 35-36
 Kommers Pzn., A., **5** 21, 23, 24
 Kommers, J. of A., **7** 4, 5, 7, 8
 Kongo, **7** 33
 Koning, A., **15** 45
 Koning, C.H., **6** 36, 37
 Koning, W.E., **8** 43
 Koning, wed. A., **5** 23, 24
 Koningshof, **1** 3
 Kool & Comp., fa. J., **7** 44
 Kool, luitenant-generaal, **15** 72
 Koolhoven, A., **11** 61, 63
 Koop, R.O., **11** 14; **12** 22; **20** 14
 Koot jr., A., **5** 34
 Korsen, D., zoon van Dierksen, **18** 41
 Kortasaga Islands, **11** 30
 Korteweg, mevr. A., **13** 100
 Kortrijk, **8** 90
 Koster, D., **6** 39-40, *40, 42
 Kotta-Radja, **18** *55
 Koudekerk, **16** 8
 Kouter, C. Lenartz., **16** 7
 Koutter, Cornelis Lenartzs., landmeter, **19** 2-6
 Krain, **7** 32
 Kraton, **18** *54
 Krayenhoff, C.D., **6** 2; **13** 54;
 Krayenhoff, Cornelis Johannes, **15** 43; **16** 48
 Krayenhoff, Cornelis Rudolphus Theodorus, baron, **1** 19; **2** 13, 61; **4** 2; **5** 22-23, 26, 33, 34, 37, 38, 70; **6** 2; **7** 5, 8; **8** 68-69; **9** 38; **14** 87, 92; **15** 38-45; **19** *93, 93-104
 Kreeft, W.H., **11** 85
 Krelage-collectie, **1** 2
 Kreta, **7** 33
 Kretschmar, Ingrid, **15** 90
 Krijgsspelkaarten, **15** 71, *71, 72
 Krim, **8** 3, 6
 Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap, **11** 16; **15** *103
 Kristianstad, **2** 2, 5
 Krogt, P.C.J. van der, **8** 17; **13** 11, 98, 108

Kromhout, **11** 63
 Kromhout, J.H., **1** 23
 Kronenberg, **13** 99
 Krücken, Wilhelm, **15** 90
 Krüger, **13** 16
 Kruseman, A.C., **11** 83; **19** 38
 Kruyf, C. de, **8** *27
 Kruyff, F. de, **8** 43
 Kuijper, J., **11** 81, 82
 Kuinre, **8** 91, 92
 Kuipers, A., **19** 42, 42
 Kujuk, **3** 38, 39
 Kun, L.J.A. van der, **5** 1, 9
 Kurth, Godfried, **13** 23, 26
 Kustgenese, **14** 1, 5
 Kuyk jr., W., **5** 27
 Kuynder Schans, **6** *44
 Kuyper, G., **8** 43
 Kuyper, Jacob, **1** 23, *23; **5** 28; **15** 102; **19** 37, 42
 Kythay Lacus, **11** 29

L,
 L'Honoré, F., **8** 43
 La Pierre, A.J., **6** 36
 Ladmiraal, Jan, **11** 82
 Laech, W. van der, **10** 7-9, *8
 Laer, Fennicken van, **20** 46
 Laet, J. de, **1** 50
 Lafreri, **15** 67
 Lafreri, A., **7** 35
 Lakerveld Blanken, J. van, **12** 14
 Lalaing baron van Ville, George, zie:
     Rennenberg
 Lalande, Joseph-Jérôme le François de, **19** 15, 17
 Lamberini, D., **15** 66
 Lambert, Johann Heinrich, **13** 16; **20** 16
 Lammens, Pieter Willem, **17** 12-14
 Lamrinck, J., **2** 3
 Landmeetkunde, **2** 2, 52; **3** 28; **8** 61-71
 Landmeter, **13** 37-42; **16** 1-9
 Landscheiding Rijnland, Schieland, **16** 6
 Landsscheiding Rijnland, Delfland, **16** 9
 Langakkerschans, zie: Nieuweschans,
 Lange, Lambertus de, **18** 29
 Langedijk, D.G., **7** 47, 50; **9** 1-2, 62; **11** 67-71
 Langedijk, Gerrit Dirksz., **7** 47, 50; **8** 96; **9** 1-2, *1; **17** 78, 79; **20** 64

Langendijk, **6** 24, 26
 Langenes, Barent, **1** 58, 61, *61; **17** 1; **20** 30, 32
 Langenhuijsen, gebr. Van, **5** 9
 Langeveld, D.M., **6** *35, 36, 37; **8** 43
 Langkemper, C., **11** 84, 85
 Langlet du Fresnoy, **9** 66
 Langren, Arnoldus Floris, **14** 33; **15** 9-11; **20** 5, 6, 8
 Langren, Henricus Florent van, **5** *73; **14** 33; **15** 9-11
 Langren, Jacob Florentius van, **13** 99; **18** 6
 Langren, Michael Florent van, **2** 36-39, *36, *37, *38; **10** 35-36; **14** 30; **16** 71; **17** 25-27
 Lankhout, S., **5** 28, 29
 Lannoo, **15** 91
 Lansbergen, Philips, **19** 12, 13, 16
 Lansbergen, Philips, **16** 37, 38
 Laparelli, Francesco, **15** 60
 Lapérouse, J.F.G., **1** 42
 Lapland, **8** 36
 Lasso, B. de, **2** 62
 Lat, Jan de, **18** 34
 Latour, J., **6** 1
 Laurenberg, Johann, **18** 43
 Lausitz, **7** 32
 Lavaña, Juan Baptista, **16** 72, 72
 Lazarus Secretarius, **7** 52; **20** 65, 66
 Lazius, Wolfgang, **7** 52; **20** 65-67
 Le Clerc, J., **10** 12; **19** 66, 68, 73
 Le Fèvre de Montigny, G.J., **7** 6
 Le Francq van Berkhey, J., **2** 19
 Le Lorrain de Vallemont, P., **9** 66
 Le Maire, Isaac, **5** 73; **9** 60; **12** 74
 Le Maire, Jacob, **20** 2
 Le Rouge, G.L., **1** 24-29, *26, *27, *28; **9** 69
 Lebègue & Cie, J., **16** 89
 Lecoq, generaal-majoor K.L. van, **17** 54
 Leeghwater, J.A., **5** 14; **10** 1, *2, *3, 4-8, *4, 10
 Leemans, Johannes Francois, **15** 38-41, 43
 Leenen, J. van, **9** 10
 Leenen, W., **6** *40; **7** 1, 5; **9** 45-46
 Leerdam, **8** 90, 91, 92
 Leerhout, J., **5** 54
 Leeskaarten, **1** 41; **2** 62; **5** 66; **7** 70-71
 Leest, Antonius van, **20** 10-12

Leeuwarden, **2** 3-5, *4, 45, 50-52, *51; **8**
 91, 92; **10** 73
 Leeuwen, D. van, **9** 44
 Leeuwenburg, **1** 44
 Leeuwenhoeck, A. van, **9** 30
 Leeuwenhorst, abdij van, **16** 7
 Legros, Elysée, **13** 23, 26
 Leiden, **3** 12; **7** 48; **8** 86, 90, 92; **13** *40,
 *41, *43; **16** 2, 3, *4, 6, 7, *53, *85,
 *86
 Leiden - Leidschendam, **16** 6
 Leiderdorp, **16** 7, 8
 Leidschendam, **16** 6
 Leijden, Lucas van, **14** 83
 Leimuiden, **16** 6
 Lek, **6** 36, 37, 41
 Lenglet Dufresnoy, l'Abbé, **19** 72
 Lengtebepaling, **2** 36-38; **4** 46, 71; **8** 53
 Lens, **8** 85, 89, 90
 Leo Belgicus, **2** 45; **10** 12-15, *13; **11** 12,
 16, 49, 54; **14** *80; **15** 30
 Leonardo da Vinci, **9** 50
 Lepoivre, P., **3** 69
 Lepoivre, Pierre, **15** 62
 Leroi, David, **18** 69
 Lessines, **8** 85, 89, 90
 Leth van A, Andries Karstensz. de, **18** 29, 30
 Leth, Andries de, **8** 43; **12** 18; **15** 29; **18** 29-
 34
 Leth, Catharina Petronella de, **18** 32
 Leth, Geertruy de, **18** 33
 Leth, Hendrik de, **1** 33; **2** 31; **7** 31-32; **8** 43;
12 17, 18; **16** 15,16; **18** 29-34
 Leth, Hendrik de (de jongere), **8** 43
 Leth, Hendrik Middelheespen de, **18** 31
 Leth, Johanna Catrijne de, **18** 33
 Letta, Johannes de, **18** 29
 Lette, Gerdt, **18** 33
 Leupe, Pieter Arend, **12** 33, 35
 Leupe-collectie, **1** 4, 9
 Leupenius, Johannes, **10** 30-31; **14** 55-57
 Leuthaus, F., **4** 48, *48, 49, *49, 51
 Leuven, **2** *44; **14** *61
 Leuze, **8** 85, 89, 90
 Ley, J.H. van der, **1** 60
 Leydenroth, J.M., 2e élève-graveur, **19** 102
 Liauckema (commandant), **3** 66
 Licht van de Zee, **16** 71
 Liebenow-Ravenstein, **11** 62
 Lieferinck, Jan, **13** 81
 Liefkenshoek, **13** 52
 Liefrinck, Johan, **15** 100
 Liefrinckx, Mijnen, inkleurster, **14** 63; **19** 28
 Liefincx, N., **4** 54
 Liege, J., **15** 45
 Liempde (heerlijkheid), **5** 13
 Lier, D. van, **6** 6-7
 Ligtendag, W., **14** 68
 Lijfhand, **7** 33
 Lijkerpolder, **16** 6
 Lijnden, Van, **6** 6-7
 Lille, **8** 85, 90
 Lillers, **8** 85, 87, 89, 90
 Lillo, **13** 52
 Lily, G., **7** 54
 Limborg, Fr. van, **12** 58
 Limburg (provincie), **5** 36
 Limburg (stad), **2** *44
 Limburg, hertogdom, **3** 5
 Limiers, M.de, **14** 12
 Limmen (schip), **12** 74
 Linden, P. van der, **10** 11
 Lindenberg, J., **8** 43
 Linge, **6** 41
 Lingen, **8** 82, 85, 91, 92
 Linschoten, Jan Huyghen van, **13** 8, 10; **14**
 11; **15** 103; **20** 30, 31
 Lippe, graaf van, **12** 45
 Lipsius, Justus, **17** 3
 Lissabon, **2** 28, *29
 Litouwen, **7** 33; **8** 5
 Livius, **2** 8
 Lobbrecht, Q. van, **1** 47, *47
 Lobé, A., **8** 43; **18** 92
 Lobé, B., **8** 43
 Lobry, R., **15** 45
 Lobry, W., **15** 45
 Lobs, J., **9** 10-12
 Lochum, **8** *9, 91, 92
 Lockhorst, van, **14** 7
 Lodewijksz., Willem, **20** 31
 Lodewijk IX, koning van Frankrijk, **3** 39, 42
 Lodewijk Napoleon, **5** 1; **6** 9; **7** 1-8; **15** 42,
 43
 Lodewijk van Nassau, **7** 52; **15** 64
 Lodewijk XIII, koning van Frankrijk, **14** 28;
15 34
 Lodewijk XIV, koning van Frankrijk, **2** 40,
 41; **4** 43; **13** 95; **15** 34
 Lodewijk XV, koning van Frankrijk, **1** *28

Lodewijk XVI, koning van Frankrijk, **1** 28
 Loeb-Larocque, Louis, **15** 1, 6
 Loef, mevr. M.L., **14** 8
 Loenen, J.B. van, **4** 35
 Loevestein, **2** 45
 Loko, **11** *52
 Loman jr, J.C., **12** 6, 8
 Loman jr, J.C., **12** 13
 Lombardije, **3** 49
 Lommersum, zie: Kerpen-Lommersum
 (heerlijkheid),
 Londen, **10** 65
 Lons, **14** 26
 Loo (heerlijkheid), **9** 45-49
 Loo, paleis Het, **1** 3, 44; **7** 1-8, *2, *3, *4,
 *6
 Loon, Frederik Willem van, **15** 75; **18** 3
 Loon, Johannes van, graveur, **8** 38, 43; **19** 13
 Loots, Cornelis, **16** 46
 Loots, J., **1** 51; **8** 2, 43
 Loots, Johanna, Albertina, **16** 45,47
 Lootsman, **18** 4
 Lootsman, fam., **2** 60; **8** 43; **15** 32
 Loré, W., **10** *72, 73, 74
 Loten, Charles, **14** 54
 Lotharingen, **3** 49; **7** 32
 Louris, P., **9** 1
 Lovering, J., **8** 43
 Loxodromen, **14** 37; **18** 4
 Lüneburg, hertogdom, **7** 33
 Lucar, Cyprian, **13** 74
 Lucas, E., **16** 50
 Lucas, Hilletie, **14** 55
 Luik (bisdom), **3** 5; **4** 45; **6** 13, 52; **7** 32
 Lulofs, J., **5** 12; **6** 41-42; **11** 17
 Lunteren, H. van, **1** 2
 Lupi, Italo, **11** 73
 Lustière, De la (ingénieur), **6** 6
 Lux, I., **9** *8
 Luxemburg (stad), **2** *44
 Luxemburg, hertogdom, **3** 5; **6** 52
 Luyken, Gebrs., **17** 77
 Luyken, Jan, **8** *37, 38; **15** 32
 Lyell, C., **2** 19
 Lynn, Nicholas van, **13** 7

M,

Maankartografie, zie: Hemelkartografie,
 Maartensdijk, **12** 27
 Maas, **3** 4, *6; **5** 4

Maasbracht, **8** *62
 Maaskamp, E., **7** 45; **8** *27, 43
 Maastricht, **10** 63
 Maaten, E. van der, **19** 39, 43
 Machabeu, Judah, **13** 99
 Macrobius, **1** 39; **2** 6-11, *6, *7, 57
 Madoera, **19** 45-49
 Maes, Hans, **18** 11, 12
 Magallanus, Straat van, **17** 2
 Maggiolo, Vesconti de, **1** 41; **18** 1, 6
 Magini, Giovanni Antonio, **18** 38, 39; **20** 42,
 43
 Magini, Giovanni Antonius, **19** 115
 Magnetische velden, **8** 46
 Magnus, Albert, **8** 43; **15** 75, 76; **18** 3
 Magnus, Johannes, **14** 82
 Magnus, Olaus, **11** 28; **14** 11, 82, 83
 Mahu, Jaques, **20** 3; **20** 31
 Maier, W.J., **8** 67
 Mainz (aartsbisdom), **7** 32
 Maire, Jean, **13** 10
 Maire, Jean, **15** 92
 Makreel, J., **10** 29
 Malabar, **6** 6, 7; **9** 11
 Malakka, **6** 8
 Malby, **18** 4
 Mallabar, C. van, **5** 83
 Malta, **7** 32
 Man, A. de, **5** 78
 Man, C. de, **9** 29
 Man, generaalmajoor M.J. de, **5** 25, 26; **6** 8;
7 3-8, *3, *4, *5, *6; **12** 35; **15** 39, 40,
 42, 43, 45; **17** 56; **19** 94-104
 Man, M.E. de, **5** 78
 Mander, C. van, **3** 59
 Mangalor (fort), **9** 11
 Mappae mundi, **1** 34, *34, 40; **2** 6-8, *6, *7,
 *8, 11, 54, *55; **3** 40, 42; **4** 22, 24, 29; **6**
 54-60, *55, *56, *58, *59; **7** 21-30,
 *22; **9** 72-73, *73; **19** 57, 58
 Marchi, Francesco, **15** 58, 66; **20** 61
 Marci, O.F.N., **6** 2
 Marcus, P., **7** 12
 Mare Clausum, **11** 27, 30
 Mare Liberum, **11** 27, 28, 30
 Mare Nostrum, **11** 27
 Mares van Swinderen, R.M.A. de, **9** 38
 Margadant, I.A., **5** 26
 Margaretha van Parma, **15** 58
 Margrave Louis van Baden, **14** 57

Maria Louise van Hessen, **2** 50, 52; **7** 1
 Maria van Brabant, **7** 22
 Maria van Hongarije, **15** 63; **17** 30, 31
 Mariënborg, **2** 50, *50
 Marineschool (Semarang), **6** 7; **8** 53-57
 Marinus van Tyrus, **1** 38-39, *38; **2** 10; **3** 38
 Maritieme kartografie, **1** 26, 41-42, 50-53,
 *50, 58, 59; **2** *18, 20-21, 24, *26, 61-
 62, *61; **3** 18-19, 23; **4** 46, 67-68, *67,
 69; **5** 66-70, *69; **6** 7-8, 9, 21; **7** 68-75,
 *69, *70, *71, *72, *73; **8** 3-6, *5, 33-
 39, *37, 53-57, *54, *56, *57; **9** *59,
 61; **12** 33-39
 Maritieme kartografie, zie ook:
 Portolaankaarten,
 Mark (graafschap), **6** 13
 Markham, Sir Clements, **17** 11
 Markus, J., **7** 29
 Marolois, Samuel, **13** 39
 Marowijne, **1** 6, 12
 Marquart, T., **5** 83, 84
 Marsdiep, **9** 59, 61
 Marsigli, Luigi Fernando, **20** 65
 Martel, Peter, **12** 13
 Martellus, H., **3** 43, *43
 Martellus, Henricus, **11** 26
 Martena, H., **10** 33, 67, 71
 Martensz., Jacob, **20** 39
 Martianus Capella, **1** 39
 Martin, A., **2** *50
 Martineau du Plessis, D., **9** 64-66
 Martini, Aegidium, **14** 32
 Martini, Gil, **16** 42
 Mary, echtgenote van Willem III, koning van
 Engeland, **20** 46
 Massa, I., **8** 1
 Matham, J., **5** *55
 Mathijsz., Jan, **18** 5
 Mathysz, Palm, **11** 32
 Matile, Georges-Auguste, **11** 36, 37
 Matthias, aartshertog van Oostenrijk, **14** 63;
19 28, 29
 Matthijsz, D., **6** 7-8
 Matthysz, H., **8** 43
 Matveld, H.J.T., **11** 85
 Maubeuge, **5** 40; **8** 89, 90
 Maurits, prins van Oranje Nassou, **2** 45; **3**
 66, 67, 70, 71; **5** 56; **6** 13; **9** 37; **11** 16;
12 45, 82, 84, 85; **13** 38-40; **14** 32; **17** 2;
18 41; **20** 44, 45
 Mauro, Fra, **3** 22
 Maximiliaan I, keizer, **2** 21; **10** 32-33, 67
 Maximiliaan II, heilig rooms keizer, **14** 63; **15**
 108
 Mayer, H. de, **8** 43
 Mayer, Tobias, **16** 42
 Mayerne, T.T. de, **9** 7
 Mazel, Jean Zacharie, **19** 96-98, 102, 103
 Méchain, **15** 41
 Mechelen (heerlijkheid), **4** 44
 Mechelen (stad), **2** 45
 Mecklenburg, **7** 33
 Medemblik, **7** 66; **8** 90, 92
 Medici, L. de, **9** 58
 Medina, P. de, **1** 41
 Meedemblick, B. van, **7** 47, 50
 Meer, F.L. van der, **14** 88
 Meer, Huis Ter, **1** 44
 Meerlant van Ysselstein, R., **9** 11
 Meerman van der Goes, **6** 4
 Meerman, G., **10** 11
 Meersch(e), fam. Van der, **7** 66
 Meersch(e), Pieter van der, **7** 61-67, *64,
 *65; **19** 6
 Mees Azn., G., **1** 22-23
 Meeusz van Edam, S., **1** 60; **3** 12; **7** 47; **8**
 95
 Meeuws, Simon, **17** 78
 Meeuwsz, G., **10** *1, 4-6, 9-10
 Megen, **8** 82, 92
 Megen, graaf van, zie Karel van Brimeau
 Meijer, P., **8** 43
 Meine, David de, **16** 37; **20** 44
 Meissen, markgraafschap, **7** 33
 Mejer, J., **7** 74
 Mejer, Johannes, **16** 74
 Mekenkamp, P.G.M., **11** 14; **12** 22; **20** 14
 Mela, Pomp., **12** 55
 Melanchthon, Philippus, **13** 19, 20
 Melchisedek, **3** 39
 Melvill van Carnbée, P., **8** 55
 Menasseh ben Israel, **4** 10-11
 Mendoza, F. de, **6** 13, 14; **17** 63
 Menen, **8** 84, 90
 Mengden, G., **8** 1, *2
 Mensing, Anton W.M., **15** 75, 76; **18** 1-6
 Mercator projectie, **13** 13, *13, 14-17
 Mercator, Arnold, **3** 3; **6** 11; **17** 61-65
 Mercator, Bartholomëus, **6** 11; **17** 61
 Mercator, Erven, **6** 11-14, *11; **17** 62, 63

Mercator, Gerardus I (1), **1** 41, 57; **2** 23, 61; **3** 2, 3, 5, 7, 8, 46, 49; **4** 10, 36, 37, 45; **6** 11-14, 52; **7** 54, 80; **9** 38, 41; **10** 53; **11** 27, 28, 53; **12** 59-61, 69; **13** 1, *1, 2-21, 23-26, 83; **14** 30, 37-43, 59, 79, 81, 83; **15** 31, 89-97; **16** 26, 38, 42, 71, 102; **17** 1, 61-66,
 Mercator, Gerardus I (2), *62; **18** 4, 39, 69, 70; **19** 11; **20** 2, 13-19, 31, 32, 43, 65
 Mercator, Gerardus II, kleinzoon van G.I, **6** 13-14; **17** 61-63
 Mercator, Johannes, **6** 11, 14; **17** 61, 62
 Mercator, Michael, **6** 13; **17** 61, 62
 Mercator, Rumold, **6** 11-14; **13** 6, 9, 21; **17** 61-63; **19** 11, 12
 Merfeld, Hermann de, **18** 29
 Merian, Matheus, **10** 63; **15** 102
 Meridiaan, **13** 12-16
 Merius, **8** 84, 90
 Merula, Paulus, **20** 5
 Merwede, **5** 9; **11** 17-23, *18, *20, *21, *22
 Merwen, Symon Fransz. van, **2** 2, 4; **13** 37, 38
 Merzbach & Falk, **16** 89, 90
 Merzbach, Henry, **16** 89
 Mesenburg, Peter, **15** 90
 Mesmer, F.G., **14** 88
 Messina, **2** *61
 Messines, **8** 90
 Metius, Adriaan, **2** 4; **4** 73; **7** 47; **9** 1, 60; **12** 42, 45
 Metius, Anthonius, **7** 47; **9** 61; **10** 22, 29
 Meulen, P.H.L. van der, **12** 13
 Meurer, Peter, H., **10** 54; **11** 94; **13** 103, 105, 108; **15** 91
 Meuron, **6** 4, 5
 Meurs, Jacob van, **8** 43; **19** 53
 Mexico, **7** 33
 Mexico, Golf van, **1** 51
 Meybaum, G.F., **6** 2
 Meyer, A., **8** 43
 Meyer, Erven P., **8** 44
 Meyer, Jan, **18** 32, 33
 Meyer, M.E. de, **1** 18
 Meyne, D. de, **8** 44; **10** 62, 64; **15** 10
 Michelin, **11** 62
 Middachten, **1** 44
 Middelburg, **2** 44; **8** 90, 91, 92; **15** *107
 Middellandse Zee, **1** 58; **7** 33
 Middenheespen van A, Nelletie, **18** 29, 31
 Mieling, C.W., **13** 49
 Mijll, B.J. van der, **6** 2
 Milaan, hertogdom, **7** 32
 Milheusser, J.J., **1** 43
 Militaire kaart, **11** 63, 66
 Militaire kartografie der koloniale gebieden, **1** 1-12, 18-20, 25; **4** 46-53, *47; **6** 1-10
 Militaire kartografie, zie ook:
     Belegeringskaarten; Vestingplans,
     Militaire School (Semarang), **8** 53-57
     Militaire Verkenningen, **1** 18, 20; **2** 12
 Millingse Waard, **6** 40
 Milz, Joseph, **15** 90
 Minard, C.J., **8** 49, *50
 Minnema, F., **10** 33, 67, 71
 Miraeus, Aubertus, **14** 28
 Miroir de Jouvancy (luitenant-ingenieur), **8** 55
 Mispelblom, J.J., **7** 4, 5, 7, 8
 Mittelbach, **11** 61
 Mörzer Bruyns, W.F.J., **13** 96, 97
 Mösle, J.G. von, **7** *45
 Mock, jhr J., **19** 102
 Moerentorf, Catharina, **19** 29
 Moers, graafschap, **6** 13
 Moerstraten, **6** 24, 26
 Moetjens, A., **9** 59, 62
 Mol Pietersz, J., **8** 44
 Mol(l), J., **11** 85
 Mol, P., **3** 26
 Molanus, Johannes, **13** 19
 Moldavië, **7** 33
 Molenaers, A., **10** 55
 Moles, A.A., **11** 2
 Moll, Herman, **16** 42
 Molukken, **8** 56
 Molyneux, Emery, **20** 2
 Monferrato, markgraafschap, **7** 32
 Mongeer, zie: Monghyr,
 Monghyr, **9** 8-9, 13
 Mongke, **3** 38
 Monir(e) (Monier), Johannes, **14** 55, 57
 Monmonier, M.S., **11** 2
 Monnet, Jean, **13** 2
 Monnikendam, **8** 90, 92
 Mons, **2** 44; **5** 40; **8** 89, 90
 Montano, Benedictus Arias, **16** 71
 Montanus, Arnoldus, **12** 74
 Montanus, Petrus, **17** 64
 Montanus, Petrus, **17** 66

Montanus, Petrus, **20** 2
 Montesarcho, Prins van, **16** 72
 Montfoort, **8** 91, 92
 Montfort, **8** 86, 91, 92
 Montigny, Guillaume de, **11** 32
 Moravië, **7** 32
 More, Th., **12** 58
 Moretus, B., **6** 52; **19** 29
 Moretus, C., **6** 50
 Moretus, Jan, **6** 50; **10** 45; **19** 29
 Morgenster, Johannes, **2** 50, 52, *52, 53; **13** 73
 Moriaens, Christina, **20** 46
 Morris, R., **1** *55
 Morterre, J., **8** 44
 Mortier, Amalia, wed. P. (I), **8** 44; **19** 67, 70, 74
 Mortier, Cornelis (Corneille), **8** 44; **19** 67, 68, 70, 72
 Mortier, Covens & Zoon, **1** *23; **5** 13-14; **12** 2, 11
 Mortier, David, **8** 44; **19** 67, 70
 Mortier, P. (II), **8** 44
 Mortier, P. (III), **8** 44
 Mortier, Pieter (I), **4** 65; **7** 32, 35, 41; **8** 44; **9** 65; **12** 54, 58, 59; **15** 33; **16** 42; **19** 67, 68, 69
 Mortier, weduwe van Pieter, **16** 12
 Moskou, **8** 6
 Moskovië, **9** 64
 Mostert, W., **5** 83
 Moucheron, I. de, **1** 44
 Moulin, C.D. du, luitenant-generaal, **13** 52-54; **19** *96, 103
 Moura y Cortereal, M. de, **2** 37
 Mourik, B., **8** 44
 Mozes, **2** 9, 10; **3** 58, 62
 Müller-Reinhard, zie Averdunk
 Müller-Reinhard, J., **12** 61; **14** 37
 Münster, Baron van, **6** 36, 37
 Münster, bisdom, **7** 66
 Münster, Sebastian, **1** 21, 46-47; **2** 23; **8** 61, 63, 70; **11** 29; **14** 83; **15** 29
 Münster, Aigentliche Delineation des Treffens im Stift, **17** *55
 Münster, Baron van, **6** 36, 37
 Münster, bisdom, **7** 66
 Münster, Sebastian, **1** 21, 46-47; **2** 23; **8** 61, 63, 70; **11** 29; **14** 83; **15** 29; **16** 67-69
 Münster, vrede van, **16** 72
 Muhamma Daud Sjah, sultan, **18** 56
 Muiden, **8** 87, 90, 92
 Mulder, J., **5** 78
 Mulerius, N., **9** 38, *41
 Mulhuser, J., **9** 62
 Muller, C., **15** 45
 Muller, Frederik, **8** 82; **11** 12, 16; **12** 53; **13** 95, 99; **14** 49, 77; **17** 78
 Muller, H.J., **8** 44
 Muller, K., **1** 2
 Muller, Rudolf, **13** 98
 Munnikenhof, **1** 44
 Munro, M., **15** 45
 Muurkaart, **16** 61-65
 Muys, Dirk, **18** 87

N,
 Naarden, **8** 90, 92
 Nagelhaes, Fernao, **13** 12
 Nagell van Ampsen, A.W.C. baron van, **13** 50
 Nagell van Ampsen, Gustavina A.F.S. baronesse van, **13** 50
 Nagtglas, F., **13** 53
 Namen (stad), **1** 25; **2** 44
 Namen, graafschap, **3** 5; **6** 52
 Nancy kaart, **11** *24, 25, **11** *24, 25
 Napels (koninkrijk), **7** 32
 Natuurkundige Commissie op Borneo, **1** 19-20
 Nauwkeurigheidsonderzoek, **4** 66-68; **5** 45-52, 65; **20** 13-19, *16, *17, *18
 Neck, Jacob Cornelisz. van, **13** 96; **17** 2; **20** 31
 Nederburgh, C.B., **5** 26
 Nederburgh, S.C., **6** 5, 6
 Nederland, **1** 21, 22, 23, *23, 46, 61; **2** 12-13, 19, *19, 20, 21, 46; **4** 54; **5** 25, 27-29, 31, 33, 66, 70, *74; **7** 35, 41, *42, 50; **8** 68-69; **9** 38, 40; **11** 61, 94
 Nederland, zie ook: Bataafse Republiek; Holland (koninkrijk); Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden; Zeventien Provinciën; Zuidelijke Nederlanden; Verenigde Nederlanden; Zeven Provinciën
 Nederlands Documentatiecentrum voor de Bouwkunst, **1** 3, 4
 Nederlands Oost-Indië, zie: Oost-Indië
 Neira, **6** 8
 Nelde, Peter, **13** 23

Nell, J.P., **7** 32, 41, *42
 Nepal, India, Tibet, grensgebied, **17** *13
 Nepal, oostelijk, **17** *11
 Nepveu, Van (gouverneur), **1** 5
 Nero, **1** 38
 Neroni Matteo, **15** 58, 66
 Netscher, P.M., **19** 43
 Neuchâtel, **11** 31-37
 Neuchâtel, meer van, **11** **35, *37
 Neumeister, J.B., **7** 2
 Neuss, **3** 4, 7, 8
 New Amsterdam (Buffalo), **1** 56
 New England, **1** 52, *57, 59
 New Jersey, **1** 56
 New York City, **1** 56
 New York State, **1** 54-56
 Newton, **18** 4
 Nicolai, Arnold, (Arnout), **13** 81; **20** 61
 Nidek, Matheus, Brouërius van, **18** 29, 32
 Niederösterreich, **7** 32
 Niedersachsen, **7** 33
 Niënhof, **1** 3
 Nierop, Dirck Rembrandtz. van, **8** 36; **16** 93-95
 Niervaart, **13** *47
 Nieuhof, **14** 11
 Nieuw Amsterdam, **1** 52; **2** *29
 Nieuw Nederland, **1** 57-60, *57, *58
 Nieuw Victoria (fort), **6** *5, *6, 8
 Nieuw Vossemeer, **9** 69
 Nieuwburg, **1** 43, 44
 Nieuwe Diep, **9** 60-61
 Nieuwe Niedorp, **5** *37
 Nieuweschans, **2** 3, *3, 5
 Nieuwpoort (B), **8** 90
 Nieuwpoort (NL), **8** 90, 92; **15** *60
 Nieuwskaarten, **3** 20; **4** 42; **5** 40; **6** *35, 36; **7** 52
 Nieuwskaarten, zie ook: Belegeringskaarten; Oorlogskaarten,
 Niewodniczanski, T, **17** 91
 Niftrik, van, **12** 13
 Nijhoff, I.A., **5** 3, *3, 4
 Nijhoff, Martinus, **8** 82; **9** 50; **13** 95, 98, 99
 Nijmegen, **2** *44; **8** 91, 92; **16** *25
 Nikkels, W., **2** 23
 Ninove, **8** 90
 Nispen, M. van, **8** 67-68, 71
 Noach, **6** 54
 Noircarnes, heer van, **15** 61, 63, 64
 Nolin, Jean Baptiste, **1** 25; **7** 31-33; **16** 42; **19** 55
 Nolthenius de Man, A.W.H., **19** 98, 102
 Noord-Amerika, **1** 25, 26; **7** 33; **9** 63
 Noord-Brabant, **5** 13, 14, 16, 36; **6** 23-26; **9** 71
 Noord-Holland, **1** 43; **4** 44; **5** 28, 33-39, *35, *37; **7** 49, 50; **9** 58; **10** *28, 49, 51; **17** *7
 Noordaa, S.W. van de, **5** 26
 Noordatlandische Oceaan, zie Atlantische Oceaan
 Noordeinde, paleis, **1** 3
 Noordelijke IJsee, **7** *37
 Noordermeer, **18** *83, *86
 Noordgeest, **6** 24, 26
 Noordhollandse kartografenschool, **1** 51, 58, 59; **8** 95
 Noordoost passage, **13** 7, 9
 Noordpool, **11** **27; **12** 75, *75, 76
 Noordwijk, **16** 7
 Noort, Olivier van, **20** 3
 Noort, Olivier van, **17** 2
 Noorwegen, **7** 33, *72; **8** 36
 Noot, Jan van de, **20** 10
 Noot, P.G., **6** 1
 Noot, Thomas van der, **13** 38, **19** 109
 Nooten, W.N. van, **4** 30, 33
 Noothoven van Goor, D., **1** *23; **11** 85; **19** 42-44
 Nooy, J. de, **8** 44
 Nordenfalk, friherre Johan Axel Erland, **12** 79
 Nordenskiöld, A.E., **11** 25,30
 Norie, J.W., **8** 56
 Nova Zembla, **8** 36; **13** 8, **8, *9; **15** *75
 Noyen, Jacques van, **15** 59, 61, 67
 Noyen, Sebastian van, **15** 61, 65, 69
 Nunes, Pedro de, **13** 99
 Nunnink, A.C., **5** 26, 28, 29, 31

O,
 O'Reilly, **4** 52
 OAT, zie: Oorspronkelijke Aanwijzende Tafels
 Obdam en Hensbroek, heer van, **11** 68-71
 Obdammer meer, **11** 69-71
 Oblique Mercator, **13** 15, **15
 Obreen, H.T., **15** 15
 Obreen, J.M., **12** 35

Oceanus Scithicus, **11** 28
 Ockersz, A., **10** 22, *23, 29-30
 Odorico da Pordenone, **3** 39
 Odysseus, **1** 39
 Oegstgeest, **16** 7
 Oekraïne, **7** 33
 Oelensz, C., **3** 11-12, *12, 13
 Oetgens, Jan Hendrik, **17** 5, 6
 Offerhaus, W., **15** 45
 Ogerio, Matthaëo, **14** 28
 Ogodai, **3** 38
 Okhuizen, Edwin, **14** 11
 Oldenbarnevelt, Johan van, **2** 23; **9** 44; **20** 34
 Oldenburg, **18** *9, *11
 Oldenburg, hertogdom, **7** 44, *44
 Oldenburg, stad, **18** 9-13
 Oldenzaal, **8** 91, 92
 Oldenzaal, **18** 19
 Oldenzalia, **17** *54
 Olearius, J.C., **7** 44
 Olie, Jacob, **12** 47, 48
 Olinda, **10** 63
 Oliva, G., **2** *61
 Oomkens Jzn., Jan, **2** 21; **19** 37, 38, 41-43
 Oorlogskaarten, **3** 23; **4** 42-44, *43, *62, 65-66; **8** 6; **10** 63
 Oorlogskaarten, zie ook: Belegeringskaarten,
 Oorspr. Aanwijz. Tafels, **17** 33, 36
 Oortman, Petronella, **16** 97
 Oossaen, A.D., **8** 44
 Oost-Friesland, **2** 44; **3** 5; **6** 52; **7** 45
 Oost-Indië, **1** 20, 42, 52; **2** 62; **6** 1-10; **8** *14, 36, 53-57; **12** 74, *74, 76
 Oostburg, **8** 90, 92
 Oosteynde van Stolwijck (detail), **15** *100
 Oostenburg (fort), **6** 6, 8
 Oostende, **8** 90
 Oostenrijk, **7** 52; **9** 58
 Oostenrijkse Nederlanden, zie: Zuidelijke
 Nederlanden,
 Oosterdijk, E., **8** 33
 Oosterhoudt, Van (ingenieur), **2** 12; **19** 98, 102
 Oosterhout, Catharina Petronella van, **16** 46
 Oosterhout, Rijnier van, **16** 46
 Oosterleek, **7** *65
 Oostersche Zee, **5** 66
 Oosterwijk, J., **8** 44
 Oostlant, **5** 66; **7** 69, *69, 71
 Oostmeijer, kledingmagazijn, **16** 61-65
 Oostmeijer, Meindert jr, **16** 63, 64
 Oostmeijer, Meindert sr, **16** 63
 Oostzanen, Corn. van, **14** 83
 Oostzee, **8** 4-5, 35, 37
 Ootmarsum, **8** 86, 91, 92
 Ophiuchus, **12** 43, **43
 Opladen, P., **13** 18, 21
 Opsterland, **2** 12, 13
 Opsterlandse Veencompagnie, **10** 74
 Oranje (fort), **6** 8
 Oranje (stad), **2** 55
 Oranjepolder, **16** 6, 9
 Oranjepolder, **16** 6, 9
 Orazio della Penna di Billi, Francesco, **17** 12, 13
 Orchies, **8** 90
 Orlandius, C., **7** 41
 Orlers, J.J., **3** 69, *70
 Orliens, David van, **12** 82
 Orologio, zie Horologio
 Orosius, **2** 8, 10, *10
 Ortelius atlas, zie: atlassen
 Ortelius, Abraham (1), **1** 57, 61, *62; **2** 61; **3** 2, 3, 4, 5, 6, 49; **4** 37; **6** 50, 52; **7** 35, 41; **8** 93; **9** 38; **10** 41-42, *42, 44-45; **11** 55; **12** 69; **13** 6, 9, 81, 83-86, 103-109, 113; **14** 9, 10, *10, 28, 30, 32, 63, 66, 67, 82, 84; **15** 1, 6, 29, 34, 91; **16** 39, 71; **17** 1, 3;
 Ortelius, Abraham (2), **16** 71; **17** 62; **18** 38-40, 65-68; **19** 28, 29, 37, 108, 115; **20** 6, 11, 13-19, 31, 42, 63-67, 103
 Orthodromen, **13** 12
 Ortrooy, F.van, **14** 33
 Ortrooy, Ferdinand van, **13** 10
 Ossendrecht, **6** 24, 25, 26
 Ostia, **3** 19
 Otten, Reinier, **13** 28, 29
 Ottens, F., **16** 42
 Ottens, fam., **10** 53; **14** 77
 Ottens, Joachim, **4** 65; **6** 21; **8** 44; **16** 13
 Ottens, Josua, **8** 44
 Ottens, R. (II), **8** 44; **10** 64
 Ottens, Reinier (I), **8** 44; **16** 42; **20** 38, 39
 Ottens, Reinier en Josua, **4** *63, 64-67; **6** 21; **7** 42, *43; **8** 2, 3; **9** 69; **17** 86; **18** 4, 34; **19** 80
 Ottens, wed. Joachim, **8** 44
 Ottens, wed. Josua, **8** 44
 Otterloo, A. van, **19** 42

Otto het Kind, hertog van Brunswijk, **7** 21-28
 Otto IV van Brunswijk, keizer, **7** 22, 25
 Otto van Beieren, **7** 22
 Otto, H., **18** 32
 Otto, Sophia, **18** 32
 Oud en Nieuw Gastel, **6** 26
 Oud-Herlaar (kasteel), **6** 23, 25
 Oudemans, **11** 83
 Oudemans, J.A.C., **19** 45
 Oudenaarde, **8** 90
 Oudenbosch, **6** 26
 Oudenburg, **8** 90
 Oudewater, **8** 90, 92
 Outgersz., Jan, **20** 31
 Outrebois (Somme), **6** *45
 Ouwerling, H., **5** 15
 Overbetuwe, **5** 8, *8
 Overduyn, P.A., **5** 69
 Overeem, mevr. D. van, **13** 99
 Overijssel, **1** 27; **3** 5; **5** 28, 36; **11** 54; **17** *86
 Overlander, Volckert, **14** 53
 Overmeer Fischer, J.W., **4** 49, 51, 52
 Ovidius, **3** 61

P,

Paciotto, Francesco, **15** 59,61
 Paddenburg, A. van, **8** 37
 Padeloup, A.M., **1** 28, *28
 Paedts, Jacob Willemsz, **11** 69,71
 Palestina, **3** 2; **7** 31, 34; **9** 64
 Palestina, zie ook: Heilige Land,
 Palier, H., **5** 13-14, 16
 Palladio, Andrea, **11** 35
 Pallandt tot Eerde, A. van, **7** 4-8
 Pamburg, P. van, **8** 3
 Panders, A. van, **7** 50
 Pannonius, Sambucus, **20** 65
 Panorama's, zie: Vogelvluchten/Panorama's,
 Paraguay, **7** 33
 Parallellen, **13** 12-16
 Paramaribo, **4** 50, *51
 Paravicini de Capelli, B.E., **6** 2, 3, 5, 9
 Paravicini de Capelli, E., **6** 2, 6, 9
 Parijs, **7** 32; **9** 25, *25
 Parma, hertog van, **15** 60
 Parma, hertogdom, **7** 32
 Parmentier, M., **13** 11
 Paskaart zeekusten Europa, **16** *94

Paskaarten, zie: Maritieme kartografie,
 Pasman, R., **7** 14
 Pasqualini, Alessandro, **15** 67
 Passage, Noordoost, **11** 24, 28-30
 Passe, C. van der, **3** 3, *3, 7, 61
 Pastoureau, Mireille, **15** 91
 Patjitan, Baai van, **8** 55
 Paulmier, L.A., steendrukkerij, **19** 101
 Paulus (apostel), **4** 26, 27; **16** 36
 Paulus, P., **4** 49
 Paulusz, P., **6** 2
 Pauw, A., **8** 96, 97, 102
 Pée, Willem, **13** 23, 26
 Peel, de, **13** *44
 Peereboom, J., **5** *67, *68, 69; **15** 45
 Peet, Jacob Johannes, **20** 71
 Peetersz, C., **2** 34
 Pegasus, **13** 113
 Pel, generaal-majoor, **18** 55
 Pelinck Stratingh, J., **9** 40
 Pelissier, A., **8** 44
 Pellerin, **11** 85
 Pelletier, dr Monigue, **13** 86
 Peloponnesus, **7** 33
 Peltier, Arent Jansz., landmeter, **19** 4
 Peñaranda, Graaf van, zie: Bracamonte
 Pennemans, Theo, **15** 92
 Pennsylvania, **1** 54-56
 Penon de Velez, **15** *57, 60, 66
 Pepys, S., **8** 46
 Perceelkaarten, zie: Kadastrale, pre-kadastrale kartografie,
 Perkament, **1** 51; **2** 24-26
 Pernes, **8** 89, 90
 Perotti, Andrea, **20** 43
 Perozzo, L., **8** 49
 Perre, mr J.A. van de, **13** 50
 Perrenot heer van Granvelle, Antoine, **14** 59
 Pers, D.P., **10** *61, 62
 Persijn, R. van, **9** 1, *58, 59-60, 62
 Persman, J.R., **16** 48, 50
 Persoy, P., **8** 44
 Peru, **7** 33
 Perzië, **7** 33
 Pesenecker, C.E., **8** 44
 Pestere, W.N., **6** 34
 Peter de Grote, **4** 66; **8** 1-7
 Petermann, A., **8** 49, *51
 Peters, P., **15** 92
 Peters, Paul, **14** 37

Peterss, Johan, **15** 2
 Peterwaradin, **4** *62
 Petit, Jean Francois Le, **11** 48
 Petri, Franz, **13** 23,26
 Petrus Venerabilis, **4** 25, 29
 Petty, W., **8** 47
 Petzold, E.C.A., **1** 2
 Peutingen, K., **2** 56
 Pfalz, **6** 52; **7** 32
 Pfau, T.P. von, **6** 36, 37
 Phei-Hsin, **2** 58
 Philadelphia, **1** 56
 Philip, Hertog van Edinburgh, Prins, **18** 16
 Philippe van St Aldegonde, **15** 61
 Philippine, **1** 15
 Philips II, koning van Spanje, **16** 71, 72, **20**
 30
 Philips IV, koning van Spanje, **16** 72-75
 Philips, J.C., **15** 33
 Philipsz., Tate, landmeter, **19** 4
 Photius, **2** 11
 Picaart, P., **8** 5-6
 Picard, J., **8** 67
 Picard-Guerin, prentfabrikant, **11** 83
 Picart, B., **8** 44
 Pierlinck, **13** 52
 Pierlinck, J., **6** 9
 Pierssens Pzn, H, **13** 52
 Pietersz, Cornelis, **11** 75
 Pietersz., Laurens, **7** 47, 49-50; **17** 78, 79
 Pijnacker, C., **5** 21
 Pinet, D., **1** *5, 11
 Pistor, A.A.J., **5** *3, 4, 5, 8
 Pittes, Dirk, **11** 71
 Pius IV (paus), **15** 59
 Placquet, J., **15** 7
 Plaets, F. van der, **8** 44
 Plak, A., **15** 66
 Plancius, Petrus, **2** 62; **3** 2, 58, 62; **4** 70-76,
 *72; **13** 7, 8; **17** 2; **18** 39; **19** 13, 14; **20**
 6, 10, 31
 Planck, Max, **13** 2
 Plano Carpini, J. de, **3** 38, 39, 40
 Plantijn - Moretus, **19** 29
 Plantijn, Christoffel, **6** 49-50; **8** *76; **10** 45;
13 81; **14** 37; **16** 71; **17** 1, 5, 62, 65; **18**
 67; **19** 28; **20** 10, 31, 62, 103
 Plantijn, fa., **6** 49-50, 52; **13** 81, 85, 108; **14**
 63, 76; **15** 30
 Plantijn-Moretus, Museum, **16** 12
 Plantin-Moretus, **17** 3
 Plasschaert, prof. dr A.J.M., **13** 2
 Plato, **2** 9; **3** 59; **14** 10
 Plattner, Ludwig, **19** 93, 101
 Playfair, W., **8** 47
 Plettenberg, Van (gouverneur), **6** 2
 Plinius de Oudere, **1** 35, 37-38, *37; **2** 10; **3**
 61; **4** 23, 27; **13** 7
 Pluymmer, J., **8** 44
 Polanen, **16** 9
 Polderkaarten, **1** *22; **4** 2, 8, 12-15, *13,
 *14, 30-35, *31, *33, *34, *35; **5** 8, *8,
 53-58, *53; **6** 24; **7** 50; **8** 95-103, * 97,
 *99; **9** 1-2, *1, *57, 58, *58, 60-62,
 *61; **10** *68, 69, *75, *79; **11** 75; **12** 13
 Polen, **4** 77; **7** 33, 41; **9** 64
 Polim, Panglima, krijgshoofd, **18** 55
 Polo, M., **3** 39, 40-41, 42; **4** 27
 Poltava, **8** 6
 Pomeroy, **1** 6, 11
 Pommeren, **7** 33
 Pompeius, **1** 38
 Pontanus, Johannes Isaac, **20** 46
 Pool, J., **7** 65
 Poolkaart, **13** *5, *6
 Poortman, Wilco C., **16** 36
 Poortvliet, mr Johan, **12** 65
 Poperinge, **8** 90
 Porcacchi, **20** 30
 Portier, P.I., **10** *72, 73, 75
 Portolaankaarten, **1** 41, 51, 52; **3** 22, 42; **4**
 22; **6** 56-57; **8** 74; **18** *1
 Portugal, **4** 45; **6** 13; **7** 32
 Posidonius, **1** 37, 39
 Post, P., **4** 13, 15
 Postel, Guillaume, **13** 86
 Poster, J.R., **2** 22; **8** 44
 Posth, J.P., **7** 4, 5, 7, 8
 Postkaarten, **7** 32, 41-46, *42, *43, *44
 Postma, C., **11** 14
 Postzegels, **2** 23; **7** 79-80
 Potomac River, **1** 56
 Potter, H., **7** 44-45
 Poule, A. van, **8** 35
 Praag, **8** 59
 Praetorius, Johan, **13** 74
 Pré, D. du, **15** 45
 Pre-kadastrale kartografie, zie: Kadastrale,
 pre-kadastrale kartografie,
 Presbyter Chrysaanthos, zie: Chrysanthos

Priester Jan, **3** 38, 39
 Primavesy, zie: Bianchi Primavesy en Comp.,
 Prins, Hendrik, **19** 16
 Prinsen Eiland, **9** 62
 Privileges, **8** 35
 Probst, J.M., **4** 77
 Proceskaarten, **3** 10-13, *10, *12, 27-33,
 *29, *30, *31, 50-53, 54; **5** *56, 57; **7**
 61-67, *63, *65; **8** 95
 Procrustus analyse, **20** 14-19
 Productenkaarten, **2** 22-23, *22; **3** 25-26,
 *25; **8** 48
 Projectkaarten, **1** 11-12, 56; **2** 20; **5** *13; **7**
 1, 4; **8** 3, *4, 8-11, *10-11, 98-99, *100;
10 1-12, *1, *2, *3, *4, *6, *7, *8
 Proost, J., **7** 45
 Proserpina, **1** 40
 Provence, **4** 45; **6** 13
 Pruisen, **7** 33, 41
 Pruth, **4** 66
 Psalter world map, **6** 54, 56-57, *57
 Ptolemaeus, Claudius, **1** 35, 38-39, *39, 41;
2 10, 55, 61; **3** 3, 38, 42-43, *43; **4** 22,
 23, 24, 73; **6** 11; **8** 63; **11** 25, 26; **12** 40,
 69; **13** 6, 11; **14** 37; **15** 103; **16** 33-39;
17 61, 64-66; **18** 3; **19** 12, 15, 16, 17,
 115
 Puerto Rico, **1** 52
 Puls, H.F., **4** 35; **5** 34, 38
 Purmer, **8** 95-98, *96, 102; **10** 65
 Purmerend, **8** 90, 92
 Puteanus, E., **2** 36, 38, 39; **10** 35-36, *35
 Putte, **6** 24, 25, 26
 Putte, Bernard van den, **18** 67
 Putte, Bernard van der, **20** 10
 Putte, Isaac van der, **8** 44; **20** 8, 9
 Putte, Samuel van de, **17** 11-14
 Putte, vice-admiraal Carel van de, **17** 14
 Pyramius, Christoph, **14** 59
 Pytheas van Massilia (=Marseille), **11** 25

Q,

Quad, M., **4** 37; **7** 54-55
 Quast, P., **10** 63
 Quenedey, E., **7** *5
 Quesnoy (Le), **8** 89, 90
 Quetelet, A., **8** 48
 Quint Ondaatje, P.P.J., **6** 33-34, 36
 Quintus, J.H., **9** 39

R,

Raad der Amerikaansche Coloniën, **1** 9
 Radermacher, Johannes, **13** 112
 Raemdonck, Jan van, **13** 10, 18, 21, 26
 Raemdonck, Jean van, **15** 92
 Raemdonck, M.van, **13** 11.
 Raemdonck, van, **20** 14, 17, 18
 Raffles, Thomas Stamford, **18** 53
 Ragiamahol, **9** 8
 Ralamb Stina Terese Otilie Eriksdotter, **12** 79
 Ralamb, familie, **12** 79
 Ralamb, friherre(baron) Claes, **12** 79
 Ram, Johannes de, **1** 26; **4** 77; **5** 18; **8** 44;
11 8; **13** 79; **20** 67
 Ram, P.F.X., **16** 68
 Ramacher, S., **8** 102
 Ramillies, **4** *43
 Rammekens (fort), **2** 45
 Ramusio, Giovanni Battista, **11** 29
 Randversiering, **1** 43-44, *43; **2** 42-45, *42,
 *43; **4** 13, 31-32, *33, 36-37, *36; **6**
 *15, *52
 Randwijck, L.N. van, **5** 25
 Ransden, A., **8** 44
 Rantzau, H. von, **3** 7
 Rapin de Thoyras, P., **1** 54
 Ratelband & Co, Erven J., **4** 42-44, *43,
 *44; **5** 40, *40; **8** 44
 Ratelband, J., **8** 44
 Ratzeburg, **5** 40
 Rauws, C., **6** 2
 Raven, Jan Wormerus, **13** 53
 Raven-Hattinga, wed. Anna Wilhelmina, **13**
 50, 53
 Ravenscot, G., **8** 8-10, *9, *10-11
 Ravesteyn, A. van, **8** 44
 Ravesteyn, N. van, **8** 44
 Ravesteyn, Paulus Aertsz. van, **16** 36; **20** 5
 Ravn, N., **8** 49
 Rayleigh, **15** 29
 Rechteren, **1** 3
 Rechteren, J.D. van, **5** 23, 25
 Recife, **10** 64
 Reerigh, Alexander, **14** 56, 57
 Reerigh, David, **14** 53, 55-57
 Rees, P. van, **8** 44
 Reeuwich, E., **1** 43, 58
 Regenmortel, **16** 7
 Reimer, C.F., **6** 2, 4, *4, *5, 6-8, *6, 9
 Reimerswaal, **8** 90, 92

Reins, R., **10** 74
 Reitz, C.F. (of J.F.), **6** 6-7
 Reland, A., **7** 31, 34
 Reliëfkaarten, **2** 18-21, *18
 Rembrandt van Rijn, **2** 23; **14** 78; **20** 34
 Renard, L., **8** 44
 Rennenberg, **3** 66; **14** 66
 Renswoude, **16** 19-22
 Repertorium Geschiedenis Nederland, **18** 17
 Repu, Jean, **15** 67
 Republiek der Zeven Verenigde
     Nederlanden, **1** 15, 24-29, *27; **3** 20; **6**
     7; **7** 32
 Requesens, L. de, **8** 82
 Restauratie, **2** 24-26; **9** 45-49; **10** 21-31
 Reuvens, C.J.C., **5** 8
 Reuvens, L.A., **5** 1-10, *3, *6, *7, *8
 Revenge (fort), **6** 8
 Revius, Jacob, **15** 1, 3, 5, 6
 Rhee de van Drakestein, H.A. van, **5** 78
 Rhegius, Urbanus, **13** 20
 Rheinfels (kasteel), **4** 43
 Rhemen, fam. van, **15** 4, 5, 7
 Rhenen, **8** *86, 91, 92, 94
 Rhijn, A. van, **2** 18, *18, 20, 21; **5** 69; **12**
     33-39
 Rhode, J.C., **4** 65, 67
 Rhoon, Slot te, **1** 43
 Ribbius, J., **4** 77
 Ribera, generaal, **16** 71
 Ricard, P.M., **6** 2
 Riccioli, G.B., **2** 39
 Richard de Bello, zie: Richard of Haldingham,
 Richard of Haldingham, **6** 54
 Ricquere, **4** 8
 Ridders van de Heilige Stephanus, **15** 59
 Riebeeck, J. van, **5** 75
 Riegel, C., **1** 22
 Riga, Golf van, **8** 5
 Rijk, J.C., **2** 21
 Rijksarchief Haarlem, **12** 5, 14
 Rijksdriehoeksmeting, **5** 22-23, 33; **8** 69,
     *69
 Rijn, **1** 26; **4** 43; **5** 1-10, *3, *6, *7; **6** 49,
     52; **16** 7
 Rijnink, L., **2** 46
 Rijnland, zie: Rijnland, Hoogheemraadschap
 Rijnland, **18** 59-62
 Rijnland, Hoogheemraadschap, **1** 43, 44; **4**
     12-15, *13, *14, 35; **10** 4, 9, 21, 31; **11**
     11, 16; **14** *56, 57; **16** 1-9
 Rijschoten, K. van, **8** 44
 Rijssen, **1** 2
 Rijswijck, Johan van, **15** 58
 Ring, Carel de, **14** 56
 Rio, B., **8** 44
 Riouw, **6** 8
 Ripa, C., **3** 58, 59, 62; **9** 27, 29-30
 Ritman, **13** 100
 Ritter, Friedrich, **18** 10, 12
 Ritzlin, G., **13** 108
 Rive, P. de la, **5** 68
 Rivieren, **1** 5, 6, 8, 11-12, 26; **3** 4, *6, 11,
     *12; **4** 43, *47, 64; **5** 13, *13; **6** *16,
     *40, *44, 49, 52; **8** 3, *4, 6, 8-11, *10-
     11; **10** *72
 Rivierkartografie, zie: Waterstaatskartografie,
 Rizzi-Zannoni, G.A., **4** *63, 65, 67
 Robatel (inspecteur der fortificatiën), **4** 49
 Robbertsz, A., **2** 24
 Robert, zie: Vaugondy, Didier Robert de
 Robert de Vaugondy, fam., **1** 25
 Robert de Vaugondy, G., **1** 33; **2** 31
 Robijn, J., **1** 51; **8** 35, 36, 44; **16** 39
 Robles, Caspar di, **15** 15, 17
 Robles, Casper de, **15** 66
 Roderwolde, **10** *49
 Roëll, W.F., **7** 5-6
 Roelands, Jannetje, **20** 41, 45
 Roeloffzen & Hübner, **2** 46
 Roemenië, **7** 33
 Roermond, **8** 86, 91, 92
 Roelux (Le), **8** 89, 90
 Roger, E., **4** 77
 Rogge, A., **15** 40, 42, 44, 45
 Roggeveen, Arent, **1** 52, *52; **11** 51; **15** 32
 Roggius, J., **2** 4
 Roghman, R., **1** 43
 Rogier II, koning van Sicilië, **2** 55
 Rolduc, **8** 82, 85
 Rollwagen, J.C., **5** 54
 Roloffsz (Roelofsz), **12** 65
 Roman, Jan, **8** 44; **18** 32
 Roman, Zacharias, **4** 77; **5** 18; **14** 87; **19** 12
 Rome, **2** 55; **3** 20
 Romm, James, **14** 9, 10
 Ronde Venen, Groot-Waterschap de, **4** 35
 Roon, J. van, kapitein, **19** 47-49

Roos, J., **8** 44
 Roos, M.J., **15** 66
 Roosing, P., **4** 30
 Roschet, J.H., **7** 3
 Rose (ingenieur), **5** 1
 Roselli, P., **8** 74
 Rosendael, **1** *43, 44
 Rosenfeldt, W. von, **7** 72
 Rossem, B.J. van, **9** 7
 Rossum, J. van, **7** *36
 Rotterdam, **2** 45; **8** 90, 92; **14** 50
 Rotterdam (fort), **6** 8
 Rotterdam, P., **8** 44
 Rottmann, H.A., **6** 37
 Rouen, **8** 59
 Roy, Bernard du, **16** 42
 Roy, Henri le, **14** 28
 Royen, J. van, **8** 44
 Royer, Gerrit, landmeter, **19** 4
 Rucphen, **6** 24
 Rudolf II, keizer, **4** 37; **20** 44
 Ruelo, Amarentie van, **13** 52, 53
 R  thning, Gustav, **18** 11, 13
 Ruighenpolder, **14** *88
 Rupke, N.A., **14** 9, 10
 Rusland, **7** 33; **8** 1-7, *2, 36; **11** *29
 Ruttens, Simon, **11** 32
 Ruusbroek, W. van, **3** 38, 39, 40; **4** 23
 Ruysch (kolonel), **8** 8
 Ruysch Adriaansz. J., landmeter, **18** 77-80
 Ruysch, Johannes, **1** 41; **11** 27; **13** 7; **15** 100
 Ruysdael, Jacob, **18** 33
 Ruyter, J. de, **8** 44
 Ruyter, M.A. de, **9** 30
 Ruyters, D., **1** 50
 Ryp, F., **9** *8

S,
 Saakes, A.B., **8** 44
 Sabin, Joseph, **13** 98
 Sachser, J.H., **4** 50, 52, *53
 Sadelaer, Josyna, **13** 38
 Sadeler, Johannes, **3** 7; **12** 77
 Saeckma, J., **5** 56
 Saenredam, Jan Pietersz., **12** 40
 Saenredam, Jan Pietersz., **19** 13
 Saint-Ghislain, **8** 89, 90
 Saint-Omer, **8** 89, 90
 Saintes-Maries, **8** *28
 Saksen, **3** 49; **7** 33, 41, *42, *43
 Saksen, Hertog van, **17** 33, 34
 Salankemen, **4** *62, 66; **5** 40, *40
 Sallem, F. van der, **16** 7
 Sallustius, **2** 8, *8
 Salm, P.F. van der, **7** 64
 Salmon, M.A., **7** 35
 Salomons, A., **8** 101
 Salzburg, aartsbisdom, **7** 32
 Sanderus, **15** 76
 Sanderus, Antonius, **14** 25
 Sanderus, J., **9** 9
 Sandt, Alexander de, **19** 115
 Sankt Galler Klosterplan, **1** 39; **2** 55
 Sanson, fa., **1** 33; **2** 31; **7** 41
 Sanson, G., **4** 77; **7** 41; **9** 65
 Sanson, Nicolaas (I), **4** 65, 77; **7** 34, 41; **11** 9; **19** 66, 68, 69; **20** 66, 67
 Sanson, Nicolaas (II), **4** 77
 Santa Cruz Archipel, **1** 42
 Santarem, M.F. de, **8** 51
 Santen, Jan Dirksz van, **9** 58; **11** 82, 85
 Santhen, Derrick van, **15** 6
 Sapmeer, zie: Zapmeer
 Sardinië, **7** 32
 Sarphati, Samuel, **12** 13
 Sas van Gent, **1** 15; **2** 45
 Sassenheim, **16** 6, 8
 SAT, zie: Suppletoire Aanwijz. Tafels
 Sauvage, J., **15** 45
 Savary, Claude, **11** 33-35
 Saverij, Salomon, **8** 44; **10** 63; **17** 77
 Savoye, **7** 32
 Savoye, hertog Emanuel Filibert de, **20** 61
 Saxen-Eisenach, Johann Wilhelm, **16** 86
 Scamozzi, Vincenzo, **11** 36
 Scandinavia, **11** *28
 Scandinavië, **7** 33, 68-75, *69; **9** 64; **11** 30; **19** *70
 Sceperus, ds J., **11** 41, 42, 44-47
 Sch,itz, Johanna, moeder van Cornelius Groll, **16** 45
 Schaap, W., **8** *27
 Schaecken, Aryantje Geryt, **18** 9
 Schaefer, Otto, **15** 76
 Schaer, Friedrich Wilhelm, **18** 13
 Schaffer, Johann, **18** 11, 12
 Schagen, C.M., **7** 66
 Schagen, G. van, **8** 44
 Schagen, Huis te, **1** 43
 Schagen, J.C., **7** 61-67, *63

Schagen, M., **8** 44
 Schager en Niedorper Koggendijk, **7** 61
 Schagger, **5** 77; **7** 10-13
 Schagius, Petrus, **13** 42
 Schalekamp van den Grampel en Bakker, **5**
 34, 38
 Schalekamp, M., **8** 44
 Scharwoude, **11** 72
 Schatkaarten, **3** 20
 Scheepvaart Museum, **1** 41-42
 Scheepvaartmuseum, **16** 12
 Scheide, Kees, **19** 33
 Schelde, **1** 14; **3** 52
 Schellard van Obbendorp, Johan, jonker van
 Doorwerth, **20** 46
 Schelle, J.D. van, **7** 3-8; **15** 42, 45
 Schellinks, W., **1** 44
 Schelte, H., **8** 44
 Scheltema, H.J., **12** 13
 Scheltinga Winterberg, E. Th., **5** 37-38,*37
 Scheltus, fam., **6** 39
 Schelven, A.A., zie: Metius, A. (Adriaan),
 Schelven, D.A., **7** 47
 Schenck van Nijdeggen, Maarten, **15** 5
 Schenck, G.E., **6** 6-8
 Schenckenschans, **2** 45; **10** 63; **12** *48; **20**
 71
 Schenk Jansz., L., **13** 113
 Schenk Jz., L., **4** 38; **6** 39; **8** 44
 Schenk Jz., P., **4** 38; **18** 31, 34
 Schenk Pz., P. (Junior), **4** 38; **7** 31-33, 41,
 *42, 43; **8** 44; **10** 7, *7; **20** 39
 Schenk, J., **4** 38
 Schenk, Leonard, **4** 38; **8** 44; **18** 31
 Schenk, Petrus (I), **1** 27; **2** 61; **4** 37-38, 65;
5 40; **7** 41; **8** 44; **15** 33; **16** 42; **19** 15,
 16, 69
 Schenk, Petrus (II), **4** 38; **8** 44
 Schenk, wed. P., **8** 44
 Scherer de Otlinhausen, Gaspard, **11** 32
 Schermmeer, **7** 48, 50; **9** 60
 Schermereiland, **16** *2
 Scherpensiel, Arnold, **18** 37
 Scherpenzeel jr., Arnold van, zie: Arnoldo di
 Arnoldi
 Scherpenzeel sr, Arnold van, **20** 42
 Scherpenzeel, Jacob van, **20** 43
 Schickhart, W., **8** 61, 66-68, *68
 Schie, **3** 11, *12
 Schiedam, **8** 90, 92
 Schieën, de drie, zie: Caerte van Delfshaven
 ende Overschye,
 Schieland, **11** 16
 Schieland, **1** 43; **4** 30-35, *31, *33, *34,
 *35, 77; **10** 21, 31; **15** *103
 Schiermonnikoog, **5** 69-70, *69
 Schilder, Günter, G., **11** 1, *1, 13; **13** 63, 93,
 98, 105, 108; **14** 11, 26, 30, 33, 63, 67;
15 10; **18** 74
 Schille, Jan van, **13** 83
 Schiller, Julius, kartograaf, **19** 13, 17
 Schlaraffenland, **7** 34
 Schley, J. van der, **6** 42
 Schmidt, L., **6** 37-38
 Schmidt, R., **20** 13, 19
 Schneider, J.H., **8** 44
 Schöner, J., **7** 79
 Schols, C.M., **8** 69
 Scholten, F.W.J., **8** 17; **12** 84, 85
 Scholten, I.A., **4** 30
 Scholten, J.H., **15** 45
 Schonck, P.W., **7** 3
 Schondia, **11** 26
 Schoonebeeck, A., **8** 3-6, *5, 44
 Schoonebeek, P.D., **8** 44
 Schoonhoven, **8** 90, 92; **15** *60
 Schoonwald, S., **8** 44
 Schoorl, Henk, **17** 20
 Schooten, F. van, **4** 12; **8** 68, 71
 Schorel, Pieter Cornelisz., landmeter, **19** 4
 Schotanus à Sterringa, B., **4** 2; **10** 73; **17** 55
 Schotanus, Chr., **15** 15
 Schotanus, Henricus, **13** 42; **16** 42
 Schoten sr, Frans van, **16** 1
 Schothorst, **2** 30, *30
 Schotland, **7** 32
 Schotsman, Pieter, **19** 34
 Schotte, P., **10** 55
 Schouster, J.F., **4** 48-49
 Schout, R.C., zie: Cornelisz (Schout), R.,
 Schouten, H.P., **1** *10
 Schouten, P., **8** 44
 Schouten, S., **8** 44
 Schouten, Willem Cornelis, **5** 73; **20** 2
 Schrevelsrecht, **16** 6
 Schuchart, J.T., **7** 33
 Schukking, W.H., **12** 82, 84, 85
 Schut, Albert, **11** 67-69, 71
 Schuurman, A., **4** 32
 Schuurman, D., **3** 25, 26; **8** 45

Schuurman, Johan Gerard, **16** 64
 Schwaben, **7** 32
 Scipio, **2** 6, 10
 Scorel, J. van, **1** 43
 Seeratt, van, **18** 93
 Seidel, **5** 69
 Seller, J., **1** 52
 Sello, Georg, **18** 10-12
 Selm, Bert van, **19** 65, 74
 Selm, J. van, **8** 45
 Sem, **6** 54
 Semarang, Rede van, **8** *54, 55
 Sems, Johan, **2** 2-5, *2, *3, *4; **5** 53-58,
 *53, *54-55; **8** 65, *66; **13** 37, 38, 42
 Semslinie, **2** 2, 5
 Seneca, **3** 61
 Senefelder, Alois, **19** 93, 95, 97, 98, 101,
 103
 Senefelder, Carl, **19** 103
 Senex, John, **19** 15
 Sepp, C., **8** 45
 Sepp, J.C., **7** 45; **8** 45
 Serbelloni, Gabrio, **15** 59, 60, 62, 65
 Serz, C.G.F., **4** 52
 Seutter, Albrecht, **16** 42
 Seutter, M., **2** 28, *29
 Sevenhuysen, T., **7** 47
 Seyffardt, **19** 39
 Sgrooten, Christiaan, **18** 67
 Sgrooten, Christiaan, **1** 43; **2** 34; **5** 50, 67;
10 74; **15** 3-6; **16** 71; **17** 54, 55, 57, 87;
19 114; **20** 30, 63-65
 Shirley, R.W., **13** 104, 108; **16** 35, 36, 39;
20 5
 Siberechts, J., **1** 44
 Siberg, J., **8** 53
 Siberië, **7** 33
 Sichterman, A.J., **9** 38; **17** 12
 Sichterman, J.P., **9** 38
 Sicilië, **7** 32
 Sierranden, zie: Randversiering,
 Sijesland, **9** 2
 Sijmons, A.H., **17** 71
 Sijmons, A.H., **11** 11, 14
 Sijmonsz, W., **8** 95
 Silezië, **1** 25; **7** 32
 Silvius, Willem, drukker/uitgever, **20** 57, 61,
 62
 Simons, G., **9** 7
 Simons, Lobberick, **12** 8
 Simonsz, B., **1** 60; **10** 30
 Sinck, Lucas Jansz., **8** 96, 102; **10** 30; **13**
 39
 Sint Aldegonde, graaf van, **19** 101
 Sint Andries (fort), **2** 45
 Sint Anna ter Muiden, **8** 84, 90, 92
 Sint Anthony (fort), **4** *48
 Sint Eustatius (forten), **4** 52
 Sint Lucas gilde, **14** 78
 Sint Maartensdijk, **8** 90, 92; **9** *70, 71
 Sint Philipsland, **9** 69
 Sint Sebastiaan (fort), **4** *49, *53
 Sint-Aldegonde, Philips van, **13** 83
 Sion, **1** 44
 Sitteen, Eva Louisdr., **16** 1
 Six, fam., **12** 13
 Skagerrak, **7** *70, *71, *73; **8** 35
 Skelton, Peter, **13** 96, 98
 Skelton, R.A., **12** 69; **14** 14
 Slade, Matthew, **19** 10, 16
 Slaterus, I.J., **4** 30
 Sleeswijk, **11** 64
 Sleeswijk, hertogdom, **7** 33
 Sleijden, M. van der, **5** 12
 Sleijser, J.J., **11** 81-83, 85
 Slichterhorst, Arend van, **15** 5
 Sligtenhorst, D., **8** 45
 Sligtenhorst, Erven H., **8** 45
 Slobbe, Annemieke van, **12** 11
 Sloet, L.A.J.W., **5** 5, 6
 Sloten, **8** 87, 91, 92; **16** 6
 Sluis, **1** 15, 43; **8** 84, 90, 92
 Sluiter, Pieter, **11** 75
 Sluyter, P., **3** 12; **9** 42-44, *43
 Smallegange, M., **16** 42
 Smalingerland, **2** 12
 Smet, Antoine de, **12** 65, 66
 Smet, Antoine de, **17** 17
 Smets, B., **8** 83, 87; **12** 64, 65
 Smient, Jan Barentsz., **20** 5, 8
 Smient, O.B., **8** 45
 Smissaert, G., **4** 48, 49; **6** 5
 Smit van der Vegt, J.A., **9** 40, 41
 Smith, John, **18** 5
 Smith, P., **3** 50
 Smits, Jan, **19** 57
 Smitskamp, R., **14** 49
 Smulders, **11** 64
 Smulders & Co, fa. J., **4** 31; **5** 4, 26, 28, 29,
 31

Sneek, **8** 91, 92
 Snellius, Willebrord, **8** 61, 66-71, *67; **12**
 42; **13** 39
 Snider-Pellegrini, A., **14** 9, 10
 Snoeck, luitenant-ingénieur M.A., **2** 13; **15**
 44; **17** 55
 Snoek, Adriaan (heer van Heemstede), **14** 7
 Snouck Hurgronje, C., **18** 55, 56
 Sociëteit van Berbice, **1** 4; **4** 46
 Sociëteit van Suriname, **1** 4-10; **4** 46-47, 50;
6 1
 Soenda, Straat, **8** *56
 Soestdijk, Paleis, **1** 3, 44
 Sofie van Polozk, **7** 23
 Soignies, **8** 89, 90
 Solon, **14** 10
 Someren, A. van, **8** 45
 Someren, J. van, **8** 45
 Sonnaville, P.de, **15** 19
 Sont, **8** 35
 Sophie, koningin der Nederlanden, **2** 20
 Spaans-Guyana, **1** 5-6, 11
 Spaarndamsdijk, buitendijk, **16** 6
 Spaarne, **16** 9
 Spallart, **13** 52
 Spanje, **7** 32; **9** 64; **14** *27
 Speck, Jan, **11** 68
 Specklin, Daniel, **15** 65
 Spengler, G., **6** 5
 Spiedijcker Verlaet, **11** 69, 70
 Spiegel, L.P. van de, **6** 6
 Spieghel der Werelt, **20** *103
 Spierinxhouck, Willebrord, **13** 41
 Spinola, Ambrosius, **17** 25; **20** 45
 Spinola, Gaston, **14** 30
 Spitsbergen, **1** 26; **8** 36
 Splitgerber, L., **12** 12
 Spoor, J., **5** 12, 14
 Springer, L.A., **1** 2-4, *2
 Springer-collectie, **1** 2-4, *2
 Spruijtenburgh, J., **10** 29
 Staats Boonen, J., **8** 33
 Staats-Brabant, zie: Noord-Brabant,
 Staats-Vlaanderen, **1** 14-15; **4** 2-9, *3, *4,
 *7, 38, 55; **9** 67-71, *67
 Staatse forten, **1** 15
 Staden, C.P. van, **7** 1
 Stadsplattegronden, **1** 52, 56; **2** 2-5, *4,
 *40, *42, 50-53, *51, 55; **3** 19-20, *21;
5 13; **6** 17-18, *17; **7** 49, *49, 66; **8** 22-
 32, *23, *24, *25, *29, 81-95, *82, *83,
 *84, *86, *88, 95, 98-99, *100, 101; **9**
 8, *10, *12, 25-26, *25, *26, 42-44,
 *42, 50-51,
 Stadsplattegronden (2),++ *70, 71; **15** 57
 Stadsprofielen, **2** *40, 44-45, *61; **8** 22-23,
 *28; **9** *12; **10** 62-63, *62-63, 65
 Stalpaert, Daniël, **12** 13
 Stalpart, V., **5** 54
 Stampioen, Jan Jansz., **4** 30; **15** 102
 Standdaarbuiten, **6** 26
 Standhazen (ambacht), **3** 27-33, *29, *30,
 *31
 Staring, B.H., **16** 50
 Staring, W.C.H., **2** 19-21, *19; **9** 40
 Startmeer, **7** 50
 Statistische kaarten, **8** 48-49, *48, *49, *51
 Stavoren, **8** 90, 92
 Stedenwyser, **7** 34
 Steen van Kloosteroord, **11** 75, *75
 Steenbergen, **6** 24; **8** 68, 71; **9** 70
 Steenhem, Henrich, **14** 90, 91
 Steenput, J.B., **13** 54
 Steenstra, P., **6** 4
 Steenwijk, **2** 12; **8** 91, 92
 Steenwinkel, Laurens, **18** 10
 Steinmetz, J.G., **8** 53, 55
 Stel, F. van der, **7** 12
 Stel, fam. Van der, **7** 13
 Stel, S. van der, **5** 78, 83-84; **6** 19; **7** 12
 Stel, W.A. van der, **5** 78; **6** 19-21; **7** 10-14
 Stemler, **19** 42
 Stemmers, T., **7** 42
 Stempel, C., **3** 3
 Stempel, G., **3** 3-8, *3, *4, *5, *6
 Steur, R., **15** 92
 Stevin, Simon, **2** 2; **11** 36, 37; **12** 82-85 *82;
13 38-40; **14** 81; **20** 31
 Stichel, D. van der, **8** 45; **10** 10
 Stieler, **19** 37, 41, 43
 Stieltjes, T.J., **5** 8
 Stierp, Claes Vastersz., landmeter, **18** 83-85
 Stock, Jan van der, **20** 12
 Stockius, Paulus, **13** 40
 Stockmans, P., **4** 71
 Stockum, W.P., **13** 50, 53
 Stolk, D. van, **9** 72
 Stoop, Gerrit, landmeter, **18** 85
 Stork, mmm A.W., **11** 61
 Storm van 's-Gravenzande, C., **5** 12

Storm van Leeuwen, J., **13** 100
 Straalen, Hendrik van, **17** 43
 Straat le Maire, **12** 74
 Strabo, **1** 36, 37, 38; **6** 13; **7** 33; **14** 10
 Straelen, **8** 82, 85, 91, 92
 Streuber, Petrus, **13** 20, 21
 Stroomkaarten, **8** 49, *50
 Stuers, Victor de, **12** 36
 Stumpf, Johann, **14** 83
 Stute (ingénieur), **4** 8
 Sudermann, H., **3** 6, 7
 Suffren, De (admiraal), **6** 1
 Sully, N., **4** 8
 Sultanganj, Baai van, **9** 9, 13
 Sumatra, **8** 56
 Suppletoire Aanwijz. Tafels, **16** 19
 Surhon, gebr., **14** 59
 Surhon, Jacques (de), **4** 45; **13** 81-86; **16** 42
 Surhon, Jean (de), **4** 45; **13** 81-86; **16** 42
 Surhonijs Ioannes, zie: Surhon, Jean de
 Surhonijs Montanus, Iacobus, zie: Surhon, Jacques de
 Suriname, **1** 4-12, *5, *7, *8, *9, *10; **4** 46-53; **5** 75
 Suriname rivier, **4** *47
 Suringar, Hugo, **11** 81-83
 Suurland, W., **6** 26
 Suurwaarden, E. van, **5** 78
 Swaenenburgh, mr Cornelis, **14** 53, 57
 Swalme, J. van der, **7** 66
 Swanenburgh, Gerrit Barendsz., **14** 54, 55, 57
 Swart jr., Jacob, **8** 33, 55; **16** 50
 Swart sr., Jacob, **8** 33
 Swart, D., **8** 45
 Swart, P. de, **7** 3
 Swart, S., **8** 45
 Swarte Pieter, **7** 14
 Sweerts, H., **8** 45
 Swellengrebel, H., **6** 4
 Swieten, generaal J. van, **18** 54, 55
 Swigters, I., **8** 45
 Swinden, van, **15** 41
 Swinderen, T. van, **9** 40
 Switzer, J., **15** 45
 Swoll, C.J. van, **8** 45
 Sydow, Von, **19** 39
 Symonsz, Jan, **2** 34; **14** 88
 Symonsz, T., **8** 95
 Sypesteijn, C.A. van, **1** 6, 12
 Szeliga, J., **20** 13, 19
T,
 T-O kaarten, **1** 34, *34; **2** 7-8, *7, *8, 11, 54; **4** 22, 24, 29; **6** 54-60, *55, *56, *58, *59; **7** 21-30, *22; **9** 72-73, *73
 T-O-kaart, **16** 68
 Tabula Moderna, **11** 26
 Tabula Peutingeriana, **2** 56-57, *56, *57; **4** 24
 Tacitus, P.C., **9** 27
 Taemszoon van Hoorn, C., **17** 6
 Tafelbaai, **5** 84; **6** 9
 Talleyrand-Périgord, C.M. de, **1** 54
 Tannstetter, wiskundige, **20** 65, 66
 Tarling, **20** 17
 Tartarije, **7** 33
 Tas, A., **6** 21; **7** 10, 12
 Tasman, Abel Jansz., **3** 23; **7** 80; **11** 73; **12** 73; **20** 35
 Tasmanië, **3** 23; **12** 74
 Tatton, G., **1** 58, *60
 Tavenier, M., **16** 85
 Taverne, E.R.M., **12** 84
 Tavernier, G., **10** 46
 Tavernier, M., **7** 41
 Taxis, F. von, **7** 41
 Taxis, J.A. von, **7** 41
 Taylor, Eva G.R., **14** 13
 Tene cultuur, La, **11** 37
 Teding van Berkhout, J., **8** 98
 Teding van Berkhout, P., **8** 98
 Teixeira, J., **1** 53
 Teixeira, Luis, **13** 112
 Temminck Groll, Coenraad Liebrecht, **16** 49
 Temminck, C.J., neef van C.L. Temminck, **16** 50
 Temminck, Wilhelmina Henriëtte, **16** 49
 Ten Brink, **11** 64
 Tency, P.J., **6** 8
 Tengnagel, Frans Gansneb, **12** 45
 Tengnagel, J.L.T. van, **7** 4-5, 7, 8
 Ternate, **6** 8
 Terneuzen, **10** 55
 Terra del Fuego, **7** 33
 Terschelling, **5** *67, 68-70; **9** 61
 Tets, G.F. van, **5** 38
 Texel, **9** 60; **20** 63-67, *64
 Teylingen Bas, Jacob van, **11** 71
 Teylingen, Johan van, **20** 63, 64

Teysinga, Henricus, ingenieur, **9** 39, *39; **18** 93
 Thackaray, J., **1** 56
 Thameschool, **1** 58
 Thérouanne, **8** 84, 89
 Theeuwis, S., **9** 7
 Thematische kartografie, **1** 22-23, *23, 33; **2** 18-21, *18, *19, 22-23, *22, 46, *46; **3** 19, *19, 21, 23, 25-26, *25; **8** 46-52, *47, *48, *49, *50, *51; **9** 40; **10** 12-15, 35-36, *35
 Theodosius de Grote, **2** 6
 Thesing, J., **8** 1, *2, 6
 Thibault, J.-T., **6** 9
 Thibault, L.M., **6** 4, 5, 9
 Thiel, J. van, **8** 45
 Thielle, **11** 33, 37
 Thieme, U, **14** 77
 Thier, Catharina, **16** 1
 Thijssen, Fritz, **11** 94
 Thijsz van Leijden, J., **10** 30
 Thim, Jan Hendriksz, **9** 11; **12** 80
 Tholen, **8** 90, 92; **9** 69-70
 Thomas (apostel), **3** 38, 39
 Thomas de Bittere, **9** 73, *73
 Thomas van Aquino, **4** 22, 23
 Thomkins, D.J., **15** 45
 Thorlaksson, Gudbrandur, **13** 7
 Thorne, Robert, **11** 30
 Thornton, J., **1** 52; **2** 62
 Thüringen, **3** 49; **7** 33
 Thucydides, **6** 13; **9** 29
 Thuin, Jean de, **15** 67
 Thurn und Taxis, **7** 41
 Tibet, India, Nepal, grensgebied, **17** *13
 Tibet, oost van Lhasa, **17** *12
 Tieboe, **13** 52
 Tieboel, C.J., **8** 45
 Tiel, **8** 91, 92; **18** *70
 Tiele, P.A., **13** 98
 Tielenburg, G., **8** 45
 Tilburg, **5** 13
 Timmerman, **15** 45
 Timmermann, Reinier Pietersz., **14** 55, 57
 Timmermans, A., **8** 45
 Timor, **12** 35
 Tiramisu, bureau, **11** 73
 Tirion, Isaac, **4** 5, 6, 65, 66; **6** 39-42, *40; **7** 15, 35; **8** 45; **12** 18; **15** 33, 34, 102; **18** 4; **19** 28, 37, 66, 68, 69
 Tirion, wed. I., **8** 45
 Tirol, **7** 32; **11** *3
 Tirol, kardinaal en aartshertog Leopold van, **20** 44
 Tissot, **13** 15
 Tjarda van Starckenborgh, L., **1** 27
 Tjeenk Willink, W.E.J., **17** 56
 Tjilatjap, Rede van, **8** 55
 Tönning, **4** 42
 Topografisch Bureau, **2** 12; **5** 5, 27, 29, 36, 38; **19** 93-104
 Topografisch, Militair, **12** 82, 85
 Topografische Dienst, **8** 26; **15** 72
 Topografische kaarten, **1** 6-7, *9, 18-20, *19; **2** 12-13, *12; **3** 20; **4** 2-9, *3, *4, *7, 47, 50; **5** 21-39, *24, *30, *35, *37, 75-85, *76-77; **6** *3, 24, *25; **8** 68; **11** 63, 66; **12** 6, 7, 12
 Topografische overzichtskaarten, **1** 5-7, *5, *7, *8, 11-12, 24-29; **2** 34-35, *35
 Topografische prenten/tekeningen, **1** *43, 51-52; **2** *40, *53, *61; **3** *10; **4** *48, *49, *51; **7** *13; **8** 59; **9** 8-13, *9, *10, *12
 Toponymie, **7** 68-75
 Toscane, **7** 32
 Toscanelli, Pablo dal Pozzo, **13** 13, 17
 Touring Club Italiano, **11** 62
 Tournai, **4** *44; **8** 90
 Traill, J., **8** 45
 Tramezini, Michaela, **2** 61; **7** 69, *69, 71; **20** 61
 Tranchot, Jean Joseph, **17** 54
 Transsylvanië, **7** 33
 Trap, P.W.N., **11** 82, 85
 Traytorrens, F. de, **1** 47
 Trenks, J.F., **4** 50
 Tresling & Co, steendrukkerij, **11** 81
 Tresoortjes, **18** 69, 91; **19** 27, 114
 Triangulatie, zie: Driehoeksmeting,
 Trier, aartsbisdom, **3** 5; **7** 32
 Trilaterie, **8** 70
 Trincomalee, **6** 6, 8
 Trip, Pieter, **14** 53, 54, 57
 Triton (schip), **1** 5
 Trock, J.D., **5** 68
 Tromnau, Gernot, **15** 90
 Tromp, M.H., **9** 30
 Troost, Cornelis, **16** 36,40; **18** 33, 34
 Trop, J.H., **8** 45
 Truchsess von Waldburg, G., **3** 3-4

Truyde, J., **10** 69
 Tschang-Tschun, **3** 43
 Tübingen, **8** 67, *68
 Tuinarchitectuur, **1** 2-4, *2; **2** 50, *50; **7** 1-8, *2, *3; **10** *73
 Tunnel, Kanaal, **18** *70
 Turijn, **4** 43
 Turkse Rijk, **4** 62-69, *63, *64; **5** 40; **7** 33; **9** 64
 Turner, Gerard L'E., **15** 90
 Turner, Gerard L'E., **13** 73
 Tuyn, zie: Baarsel & Tuyn, van
 Tuyn, zie: Baarsel & Tuyn, Van,
 Tweenhuyzen, L. van, **1** 57, 59
 Twent, A.C., **6** 6-8
 Twickel, **1** 2
 Tyrus, Marinus van, **13** 12
 Tzum, **8** 87

U,
 Udenhout, **6** 23, 25
 Uffenbach, Z.K. von, **9** 58
 Uitwaterende Sluizen, Hoogheemraadschap van, **7** 50; **11** 12, 16, 69, *69, 70; **16** 2, 3, 5
 Ulloa, Alfonso, **15** 67
 Unger, W.S., **15** 9
 Unie van Utrecht, **17** 1
 Utopia, **7** 34; **11** 55; **18** 65, 68
 Utrecht (provincie), **1** 26-27; **4** 16, *17; **5** 28, 29, 31, 36; **6** 33-38, *35; **11** *65; **20** 108
 Utrecht (stad), **1** 43; **2** 40-41, *40, 45; **6** 33-38; **8** *83, 86, 91, 92; **15** *58
 Utrecht, bisdom, **3** 5
 Uytwerff, H., **8** 45

V,
 Vaerne, Abigaël de, **20** 45
 Vaillant, J.G., **6** 5-7, 9
 Val Akaiou, **1** 5, 11
 Val, Pierre du, **16** 39
 Valck, A., **4** 37, 38
 Valck, G. & L., **2** 13, 14; **4** 64, 65; **7** 31-33; **11** 9; **18** 87, 88; **20** 39
 Valck, Gerard, **4** 37, 38; **7** 33-34; **8** 45; **15** 33; **16** 36; **18** 4; **19** 15, 16, 69
 Valck, L.G., **4** 37
 Valck, Leonard, **8** 45; **18** 4
 Valckenier, Gilles Jansz., **19** 16

Valegio, **15** 102
 Valenciennes, **8** 89, 90
 Valentijn, François, **6** 21; **9** 10-12; **15** 33
 Valk, zie Valck, G. en L.
 Valk en Schenk, **19** 66, 68
 Valkenburg, **8** 92
 Valkenburg en Dalem, graafschap, **3** 5
 Valter, W., **15** 45
 Van Gelder & Schouten, **15** 42
 Vandamme, Ludo, **14** 33
 Vandermaelen, **19** 37
 Vandermaelen, **20** 13
 Varel, Jan van, **14** 7
 Vargas Machuca, Tomas Lopez de, **16** 42, *43
 Vaugondy, Didier, **16** 42
 Vedel, A.S., **8** 69-70, 71
 Veelwaard, Abraham, **8** 12; **19** 41
 Veelwaard, D.C., **8** 12
 Veelwaard, Daniël (I), **8** 12; **19** 41
 Veelwaard, Daniël (II), **5** 69; **8** 12, 13; **19** 41
 Veelwaard, Daniël (III), **8** 12, 13, *14; **9** 41
 Veelwaard, Dirk, **8** 12, 13
 Veelwaard, fam., **8** 12-14
 Veelwaard, Harmanus (I), **8** 12; **19** 41
 Veelwaard, Harmanus (II), **8** 12, 13
 Veelwaard, Hermanus, **8** 12-13
 Veen, A., **4** 74
 Veen, Huis te, **18** 91
 Veenderpolder, **16** 6
 Veer, Gerrit de, **13** 8-10; **14** 11; **17** 2
 Veer, J. de, **4** 50, 52
 Veere, **8** 90, 92
 Vega, **11** 30
 Vegelin van Claerbergen, H., **10** 74
 Vegelin van Claerbergen, J., **1** 27; **10** 73-74
 Velada, Markies de, **16** 73
 Velde de jongere, Willem, **19** 112, 113
 Velde, Adriaan van de, **13** 77-79
 Velde, C.W. van de, **1** 20
 Velde, J. van de, **10** 63
 Velden, J. van de, **15** 45
 Veldse polder, **16** 9
 Velius, **11** 68, 70, 72
 Velsen, Anthonie, **14** 6
 Velsen, Cornelis, **6** 39-42; **11** 23; **14** 6
 Velthuisen, Diederick van, **14** 53
 Veluwe, **1** 43; **7** 4-8, *4
 Velzen, Bas van, **15** 19
 Ven, J.F. van de, **11** 63

Venema, G.A., **9** 40
 Venetië (stad), **1** 43
 Venetië, republiek, **7** 32
 Venetië, Doge van, **12** 55, 56
 Venlo, **8** 86, 91, 92, 93
 Venne, A. van de, **10** 65
 Verbeek, D.C. of J.D., **14** 3, 4
 Verbeke, E.J., 3e tekenaar,
 Verbiest, fa., **10** 61
 Verbiest, fam., **14** 25, 78
 Verbiest, Ferdinand, **18** 5
 Verbiest, Pieter, **17** 65
 Verbist van Antwerpen, Peter, **14** 28, 29, 33
 Verbist, fam., **14** 34
 Verbist, Isack, **14** 28
 Verburg, J., **9** 9
 Verburgt, J.W., **13** 37, 41
 Verden, hertogdom, **7** 33
 Verden, K. van, **8** 6
 Verdugo, F., **3** 66
 Verelst, D.H., **9** 68
 Verelst, J.L., **9** 67-68
 Verenigde Nederlanden, **11** 48-49, *48; **19**
 *29; **20** *57, *59
 Verenigde Oostindische Compagnie (VOC),
1 41-42, 51, 52; **2** 24, 61, 62; **3** 2, 58; **4**
 46; **5** 75, 78, 83-84; **6** 1-7, 9, 19-22, 36;
7 10, 15, 35; **8** 33, 37, 38, 53-55, 57; **9**
 8-13, 58, 62; **11** 32; **11** 52; **12** 73-75,
 77, 78, 80; **13** 63; **17** 11; **19** 51, 54, 55
 Verenigde Staten, **1** 54
 Vergelegen, Hofstede, **7** 13, *13
 Verhees sr., H., **5** 12
 Verhees, A., **5** 12
 Verhees, Hendrik, **5** 12-17, *13, *14, *15;
14 88
 Verhuell, C.A., **6** 6
 Veris, J.B., **10** 1, 5-11, *5, *6, *7, *8
 Verkiezingskaarten, **2** 46
 Verkolje, Jan, **20** 38
 Verlichterijkunst, **9** 1-7, 57
 Vermandel, H., **8** 45
 Vermandois, **13** *82, 83
 Vermeer, Albert Jolle, **18** 32
 Vermeer, Johannes, **8** 24, 27; **9** 27-30, *28,
 *29; **14** 81, 83; **19** 1; **20** 69
 Vermeulen, G., **2** 34
 Vermij, R., **13** 18, 21
 Vernagt-Ferner, **8** 73-74
 Verpondingskaart, **16** 46
 Versey, Corn., **18** 29, 31
 Versey, Elisabeth, **18** 31, 33
 Versey, Leonard, **18** 29, 31
 Vervou, F. van, **5** 55
 Veselaer, J., **8** 45
 Vestgracht te Leiden, **16** 6
 Vestingplans, **1** 25, 26, 46-47, *47; **2** *3,
 *52; **3** 20; **4** 42-43, *44, *48, *49, 51-
 52, *53, 68; **6** *5, *6, 7-8, 36-38, *44,
 *46; **8** *10, **9** 11; **12** 82-84; **14** *88; **15**
 57, *59, *60
 Veth, P.J., **17** 11, 14
 Veth, Pieter Johannes, **19** 37, 42-44
 Veur, **16** 9
 Veurne, **8** 90
 Vianen, **8** 90, 92
 Victoria, koningin van Engeland, **8** 47
 Victorsz., Victor, **20** 37
 Vier Noorder Koggen, dijk van de, **7** 61-63,
 *63
 Vieregg, C. de, **6** 23, 24
 Vieroot, H., **8** 45
 Viglius van Aytta, zie: Aytta, V. van,
 Villafranca, Markies de, **16** 71
 Vinckboons, D., **10** 61
 Vingboons, fam., **2** 62; **6** 22, 43; **11** 51
 Vingboons, Johannes, **1** 51; **12** 73-80; **13** 96;
17 43; **18** 6
 Vingboons, Justus, **12** 79
 Vingboons, Philips, **12** 78, 79
 Vinkeles, Abraham, **19** 94
 Vinlandkaart, **3** 22, 23
 Virginia in Noord Amerika, **18** *4
 Vis, Arie, **13** 98; **18** 12; **20** *83
 Vis, Klaas, **16** 9
 Visscher, Claes Jansz. (I), **1** 59, *59; **2** 44,
 45; **4** 16, *17, 77; **8** 45, 96, 102; **9** 27,
 29, 69; **10** 61-65, *61, *62-63; **11**
 48, 54, 55; **14** 26, 29, 30, 33, 34, 78, 79,
 81, 83, 84; **15** 9-12, 30, 102; **16** 39, 42,
 85, 86; **17** 65, 85-91; **20** 5-7, 9
 Visscher, Claes Jansz. (II), **15** 12
 Visscher, Nicolaas (II), **1** 27, 29; **4** 64-69,
 *66; **5** 16; **7** 31-33, 41; **8** 45; **10** 7, *7,
 64-65; **14** 30, 33; **16** 35-39, 42; **18** 29,
 31, 33; **19** 51-55; **20** 5, 7-9; **20** 26, 63,
 64, 67, 69
 Visscher, Nicolaas Johannes (I), **2** 44; **5** 18;
8 45; **9** 27; **10** 63-65; **14** 26, 28-30, 32,
 33, 84, 87; **20** 36

Visscher, wed. Nicolaas (II), **6** 21; **8** 45
 Visser, J.C., **15** 107
 Visser, J.G., **8** 45
 Visser, P., **10** 10
 Visvliet, D. van, **4** 8
 Visvliet, J. van, **4** 8
 Visvliet, M. van, **4** 8
 Visvliet, O. van, **4** 2-3, 6, 8
 Vitelli, Chiappino, **15** 59-61, 65
 Vivianus, Johannes, **13** 112
 Vlaamse eilanden, zie: Azoren,
 Vlaanderen, **3** 2, 5; **6** 52; **7** 32; **9** 69; **10** 65;
11 54; **13** 23-26, *24-25, *105; **14** 79;
15 *9, *11; **20** 13-19, *14, *15
 Vlaardingen, **8** 90, 92
 Vlam, B., **8** 45
 Vlamingh, Willem Hesselsz. de, **13** 96, 97,
 99; **20** 37
 Vlasblom, Louis, **18** 4
 Vlasveld, Peter, **12** 47
 Vleeshouwer, J.T., **5** 54
 Vlie (t), **9** *59, 61; **12** 33, *33
 Vlieger, Simon de, **19** 113
 Vlieland, **5** 68-70, *68; **9** 61
 Vliet, W. van, **8** 45
 Vlimmeren, J. van, **6** 26
 Vlissingen, **3** 71; **8** 85, 90, 92; **10** 65
 Vlissingen, citadel van, **15** *64
 Voerstralmethode, **8** 63
 Voet, generaal Johan Hendrik, **16** 11
 Vogelvluchten/Panorama's, **1** 43-44; **2** 28,
 *29, *50; **3** *10, *67, *69; **6** *45; **7** 1; **8**
 6, 22-32, *25, *27, *29; **9** 42-44, *43
 Volbarth, C.F.A., **6** 8
 Volder Burchard de, **19** 51, 53, 55
 Vollenhove, **6** *44; **8** 86, 91, 92
 Vondel, Joost van den, **12** 40
 Vooght, C.J., **8** 38
 Voogt, J.W.F., **20** *99
 Voor-IJ, **8** 99, 101, 102
 Voorbeijtel Cannenburg, W., **12** 78; **13** 95;
18 2, 3
 Voorburg, **1** 43
 Voorn (fort), **2** 45
 Voorne, **1** *22
 Voornseinde, **6** 24, 26
 Voorst, Huis De, **1** 3, 44
 Voorst, Transisulanus Adolf van, **14** 53
 Voort, A. van der, **5** 54
 Voorwaartse snijding, **8** 63-65, *64, *65,
 *66, 67, 69-70, 86
 Vopel, Caspar, **14** 83, 84; **15** 6, 7
 Vorsterman, Lucas, **6** *53; **14** 83
 Vos, Henrick, **15** 100
 Vos, M. de, **13** 71
 Vos, M.C., **11** 85
 Vos, Maarten de, **12** 76-78
 Vos, P.W.E., **11** 85
 Vos-Schiotling, A.G. de, **11** 85
 Vossius, I., **4** 10
 Vou, Johannes, **14** 50
 Vranx, Sebastiaan, **17** 88
 Vredeman de Vries, Hans, **14** 79, **15** 63
 Vredenburg, kasteel, **15** *58
 Vreewijk buiten Leiden, **16** 6
 Vrie, D. de, **11** 14
 Vrie, D. de, landmeter, **18** 87, 88
 Vrients, Joan Baptista, **6** 50, 52, *52; **7** 35;
10 45; **14** 26, 28, 30, 32, 63, 66, 67, 82,
 84; **16** 71; **17** 1, 66; **19** 28, 29
 Vries, Abel de, **11** 18, 19
 Vries, C. de (stadsarchivaris), **10** 30
 Vries, Claes de, **8** 45
 Vries, D.P. de, **1** 59
 Vries, Dirk de, **13** 108; **15** 66
 Vries, H.T. de, **8** 45
 Vries, M.de, **11** 23
 Vries, Maarten Gerritsz, **12** 73, 74, 76, 79
 Vries, simon de, **12** 53
 Vught, **5** 12, 14; **8** 82
 Vurtheim en Zoon, fa. J., **4** 30

W,
 Waal, A.M.de, **12** 12
 Waal, rivier de, **5** 1-10, *3, *6, *7; **6** *40;
17 *43
 Waard, Zuidhollandse, **16** 6
 Waasten, zie: Warneton,
 Wachtendonk, **3** 4, 8; **8** 82, 85, 91, 92
 Waddeneilanden, **5** 65-71, *65, *66, *67,
 *68, *69
 Waddenzee, **2** 3, 20; **5** 53
 Waeij, W.H. van, **8** 53, 55
 Wael, C.C. de, **8** 96
 Waele, P. de, **4** 8
 Waesbergen, Gilles Janssonius van, **19** 15
 Waesbergen, H.J. van, **8** 45
 Waesbergen, Johannes Janssonius van, **8** 45;
19 15

Waesberghe, Jansonius van, **14** 12
 Wagenaar, J., **12** 18
 Wagenaar, Zacharias, **12** 80
 Wageningen, **1** 2; **8** 86, 87, *88, 91, 92, 93
 Waghenaer, Lucas Jansz, **1** 41, 51, 58, 60, *60; **2** 62; **3** *45, 46; **5** 66, 67; **7** 70-73, *72; **8** 38; **10** 12; **12** 33; **13** 95, 96; **16** 71; **17** 7; **18** 4, 6; **20** 2, 39, 64
 Wagner, Herman, **13** 13
 Walachije, **7** 33
 Waldseemüller, Martin, **3** 22, *22; **13** 12, 13
 Wale, Pieter de, **20** 10, 11
 Waliën, **1** 3
 Wall Bake, R.W.J.C. van den, **16** 50
 Wall, F.J. van de, **7** 5
 Walle, Andries van der, **14** 7, 54, 55, 57
 Waller, F.G., **14** 77
 Wallis, dr Helen, **13** 98; **14** 13, *13, 14
 Walraven, Maurits, **10** 29-30; **16** 8
 Wambersie & Zn, **2** 60
 Wandelaar, J., **10** 77, 79, *79
 Wandkaarten, **1** 24-29, 43-44; **2** 42; **3** 49; **4** 36; **6** 11, *15, 49-53, *52; **7** 54; **9** 28; **10** 65, 73; **20** 107, 108
 Warmenhuysen, H.A. van, **10** 62, 64
 Warmond, Ambacht, **16** *2, 3
 Warmond, Huys te, **1** 43
 Warnaers, Jan, **14** 56
 Warnars, G., **8** 45
 Warneton, **8** 90
 Warwijck, Wijbrant, **17** 2
 Warwyck, vice-admiraal Wybrand van, **20** 31
 Washington (D.C.), **1** 56
 Wassenaar, **16** 8
 Wassenaar, geslacht van, **11** 71
 Watelet, M., **10** 54
 Waterschap Bijleveld, **16** 6
 Waterschap Heikop, **16** 6
 Waterschap Woerden, Groot-, **16** 6
 Waterschapskaarten, zie: Polderkaarten,
 Waterstaatskartografie, **1** 11-12, 56; **4** 31-35, *47; **5** 1-10, *6, *7, 13, *13; **6** 39-42, *40; **7** 47-48, 61-67, *63, *65; **8** 3, *4, 8-11, *10-11, 95; **10** 1-12, *1, *2, *3, *6, *7, *8, 55, *68, 69, *72
 Waterstaatskartografie, zie ook:
 Polderkaarten,
 Weege, D., **4** 42-44, 68; **5** 40
 Weege, J., **8** 45
 Weel, Anthonie van, **6** 24; **15** 39, 45
 Weert, **8** 92, 93
 Weesp, **8** *23, 90, 92
 Wegenkaarten, **1** *23; **2** 56-57, *57; **3** 5-6, 23; **7** 32, 41-46, *42, *43, *44
 Weijer, P.W. van de, **11** 82, 85
 Weiland, A.J., **19** 93, 96
 Welbergen, H.W. van, **8** 45
 Weldam, Huis, **11** 69-71
 Welu, James, **14** 78
 Wendelen, G., **2** 36
 Wenen, **8** 59
 Wenke, Jan, **18** 33
 Wennink, J., **8** 86, 93
 Wentsel, C.D., **6** 2
 Werdeman, mej., **16** 46
 Wereldbeeld, **1** 34-40, *34, *36, *37, *38, *39, 41; **2** 6-11, *6, *7, *8, *9, *10, 54-59, *55; **3** 38-44, *42, *43; **4** 22-29, 64, 68; **6** 54; **12** 73
 Wereldkaarten, **1** 33, 36, 41; **2** 22, 23; **3** 2, 22-23, *22, 42-43, *42, *43, 46; **6** 11, 13, *15; **7** 32; **8** 46, *47; **9** 63; **10** 12, 61; **12** *79; **13** 12; **14** *9; **16** 33; **17** *18 *35; **18** *2, *5; **19** 57, 58; **20** 1, *2, *5, *6, *7, *8, *9
 Werff, Adriaan Pietersz, van der, **13** 37
 Werneke Cz., A., **5** 21-25
 Werner, Jan, **20** *70, *83
 Werthern, D. von, **10** 33
 Werve, Huis te, **1** 43
 Wervik, **8** 90
 Weser (departement), **2** 13
 Wesselman, C.F., **5** 12
 West Europa, **11** 31-34, *31, *33
 West Friesland, ambachten van, **16** 7
 West- Friesland, **19** 1-7, *1
 West-Indië, **1** 51, 52; **4** 46-53; **7** 33; **8** 36; **12** 73
 Westerengh, Huize, **1** 3
 Westerwolde, **7** 66
 Westerwolde, Huize, **1** 3
 Westfalen, **6** 11-14, *11; **7** 32
 Westfriese zeekerende dijken, **7** 61-67
 Westindische Compagnie (WIC), **1** 4, 6, 50, 51-52, 53, 59; **2** 62; **4** 46-50; **6** 1; **12** 74, 80
 Westindische koloniale besturen, **1** 9
 Westkapelle, **8** 90, 93
 Westwoldingerland, **2** 12, 13

Wetstein, G., **8** 45
 Wetstein, H., **8** 45
 Wetstein, J., **8** 45
 Wetstein, R., **8** 45
 Wetten, Grieta van, **15** 2
 Wetten, Jenneken (Johanna) van, **15** 2
 Weyer, J.F. van de, **5** 12, *12, *15
 Weygand en Beuster, **11** 85
 Whewell, W., **8** 51
 Wiarda, D., **5** 56
 Wichers (gouverneur), **4** 51
 Wied, Anton, **11** 29
 Wied, Hermann von, **13** 20
 Wiedeman Karsten, J., **15** 40, 41, 45
 Wieder, F.C., **11** 12; **13** 95; **14** 49
 Wioldrecht, **16** 8
 Wiericx, Jan, **14** 83
 Wierikker schans, **16** 9
 Wieringen, **9** 61
 Wieringerwaard, **7** 50
 Wijck, H.J. van der, **15** 44
 Wijck, luitenant-ingenieur Van der, **2** 13; **17** 55
 Wijckel, **8** 87
 Wijdenes, Huis te, **7** *64
 Wijdenesse, D. van, zie: Baens, D.C.,
 Wijk bij Duurstede, **8** 91, 93
 Wijk Roelandszoon, J. van, **19** 41-43
 Wijk, H.A., **11** 85
 Wijlicx van Xanten, Dirck, **15** 2
 Wijmer, S., **4** 37
 Wijngaarden, G. van, **9** 44
 Wijngaarden, gebr. Van, **10** 69
 Wijngaerde, Anton van den, **1** 43; **16** 71
 Wijsman, H.C., **11** 85
 Wilde Zwanen, Huis De, **1** 3
 Wildeman, G., **7** 47
 Wilhelm der Reiche, **13** 20, 21
 Wilhelmina van Pruisen, **6** 35
 Willem Barents (schip), **1** 42
 Willem Carel Hendrik Friso, zie: Willem IV
 (prins van Oranje),
 Willem de Veroveraar, **11** 5
 Willem I, koning der Nederlanden, **6** 36; **14** 25, 33, 60, 90; **15** 43, 44; **19** 94, 103
 Willem II, koning der Nederlanden, **13** 53
 Willem II, koning van Sicilië, **7** 28; **13** 53
 Willem II, prins van Oranje, **9** 27
 Willem III, koning van Engeland, **15** 33; **20** 46
 Willem III, prins van Oranje, **1** 44; **7** 1; **9** 29, 45, 71; **14** 54
 Willem IV, prins van Oranje, **1** 15; **2** 50; **4** 46; **7** 1; **9** 45, 66-72; **13** 29, 51, 53; **15** 40
 Willem Lodewijk, graaf van Nassau, **2** 2; **3** 66, 71; **5** 55, 56; **12** 85
 Willem V, prins van Oranje, **1** 8; **4** 46, 48; **5** 12, 13, 14; **6** 3-4, 6, 9, 33-37; **7** 1-2, 4, 7; **9** 45; **10** 64; **13** 28, 29, 49-51, 53, 54; **15** 38, 40, 42; **17** 86
 Willem van Ockham, **4** 29
 Willem van Oranje, **7** 52, *54, 55; **11** 75; **14** 63
 Willem, graaf, **14** 32
 Willems, V., **4** 71
 Willemstad (N.A.), **4** 52
 Willemstad (NL), **9** 70, 71; **13** *47
 Willers, Georg, **17** 65
 Wils, Pieter, **7** 48; **16** 6
 Wilt, C., **8** 45
 Wiltschut, P., **4** 5; **9** 66-67
 Windesheim, **1** 3
 Windkaarten, **8** 46
 Winekes, M., **8** 45
 Wingen, Hieronymus van, **13** 112
 Wingurla, **9** *10, 11
 Winkeldijk, **7** 61
 Winsemius, P., **2** 3-4, 5
 Winter, A. de, **4** 77; **8** 45
 Wisboom, B., **15** 45
 Wisby, Leeskaartboek van, **7** 70
 Wispelaere, F. de, **10** 55
 Wit, Frederik de, **1** 27; **2** 28, 61; **4** 64, 65; **5** 75; **7** 31-33, 66; **8** 45, 59; **11** 55; **12** 55, 58; **13** 63, 77-79; **15** 33, 102; **16** 12, 14-16, 35, 38, 39, 42; **17** 55, 58; **18** 4, 37; **19** 55, 65, 66, 68, 70, 71
 Wit, K., **8** 45
 Wit, weduwe van F. de, **16** 12
 Witkamp, P.H., **18** 55
 Witsen, N., **8** 1, 2
 Witt Hamer, mr M.J. de, **13** 51-53
 Witt, J. de, **9** 29
 Witt-Hammer, fam. de, **13** 54
 Witte, J.E. de, **6** 2, 9
 Wittensz, C.F., **10** 55
 Witteroos, Thomas, landmeter, **15** 61; **18** 77
 Wittichius, J., **11** 17, 19, 23
 Woelderink, B., **13** 49

Woensdrecht, **6** 24, 25
 Woensel, J. van, **4** 67-69, *67; **8** 6
 Woerden, **8** 90, 93
 Woerden, Groot-Waterschap van, **11** 16
 Wogmeer, **7** 50; **11** 67-72, *67, *68, *69
 Wolf, Rudolf, **19** 15
 Wolfgang van Dalberg, aartsbisschop van
 Mainz, **4** 37
 Wolfgang, A., **8** 45
 Wollant, J.F.F., **1** 6, 10; **4** 46-47, *47, 49-
 50
 Wollart, ingenieur, **17** 55
 Wolters, J., **8** 45
 Wolters, W., **6** *33, 36, 37
 Wolzogen, Ludwig, **14** 57
 Workum, **8** 91, 93
 Workumer Nieuwland, **10** *75
 Wormer, **7** 50, 66; **8** 98, 102
 Woudrichem, **8** 90, 91, 93
 Wouw, **6** 24, 25, 26
 Wouwerman, **18** 33
 Wouwse Plantage, **6** 26
 Wright, B., **1** 58
 Wright, Edward, **13** 14
 Württemberg, **2** 19; **7** 32; **8** 67
 Wulfhildis van Saksen, **7** 22
 Wulster, Celia, **18** 32
 Wurzbach, A von, **14** 77
 Wyffliet, C., **7** 79-80

Y,

Yntema, J., **8** 45
 Yucatan, **1** 52

Z,

Zaagman, G.J., **8** 45
 Zaat, J., **2** 60
 Zakglobe, **11** 7-10 *7, *8
 Zaltbommel, **8** 85, 91, 93; **18** *70
 Zandvliet, Kees, **12** 14; **20** *83
 Zandvoort, **14** *3
 Zapmeer, **18** *85, *86, *87
 Zarqali, al-, **2** 55
 Zayas, Gabriel de, **16** 71-74
 Zayton, **3** 43
 Zeeburg en Diemerdiik, Hoogheemraadschap
 van de, **10** 77, *79
 Zeegers, W.F., **15** 45
 Zeehaan (schip), **3** 23
 Zeehaen (schip), **12** 74

Zeekaarten, zie: Maritieme kartografie,
 Zeeland, **1** 14, 26, 27, 28, 29; **3** 5, 46, 48,
 *47; **4** 5; **8** 81; **9** 69; **10** 41-46, *41, *42,
 *43, *44, 49, 51, 65; **12** 49; **14** *31; **15**
 *43
 Zeeman, J., **10** *75
 Zeemansgidsen, **18** 3
 Zeemeeuw (schip), **12** 74
 Zeespiegel, zeeatlas de Grote, **16** 75
 Zeeuw, A. de, **18** 97
 Zeeuws-Vlaanderen, zie: Staats-Vlaanderen,
 Zegveldbroek, **9** *61
 Zeist, **16** *20
 Zeist, Slot, **1** 44
 Zelst, A., **3** 4
 Zeno, gebr., **13** 7
 Zenoi, Dominico, **15** 66; **18** 4
 Zesen, P. von, **8** 59; **12** 25
 Zetter, J. de, **8** 45
 Zeus, **13** 79
 Zeven Provinciën, **11** 54,55
 Zevenbergen, **8** 90, 93
 Zevenborren, **16** 68
 Zevenhoven, **12** 48
 Zeventien Provinciën, **1** 21; **2** *42, *43, 44-
 45; **3** 5, 8, *47, 62; **5** *72; **6** 49-53, *51,
 *52; **7** 32, 52-55, *53, *55; **9** 27, *28,
 29, 64, *65; **10** 12-15, *13, 63, 65; **11**
 54, 55; **14** *31, *60, *64, *65, *82; **17**
 *28; **19** *114
 Zeversz, J., **5** 66; **7** 70
 Ziegler, Jacob, **11** 26
 Zierikzee, **8** 90, 93
 Zijpe, **7** 50; **9** 1, *57, *58, 59-62; **14** *4
 Zillesen, C., **15** 45
 Zocher jr., J.D., **1** 2
 Zocher sr., J.D., **7** 8
 Zoeterwoude, **16** 6, 7, 8
 Zonekaarten, **1** 34, *34, 40; **2** 6-8, *6, *7,
 54
 Zonnewijzers, **2** 13-14, *13, *14
 Zorgvliet, **1** 44
 Zoutman, B., **9** 2, 7
 Zoutman, D., **9** 2, 7
 Zoutman, Jan Dirksz., **7** 47, 50; **9** 1-7, *1,
 *3, *4, *5, 57-63, *57, *58, *59, *60,
 *61; **17** 78
 Zoutman, L., **9** 2
 Zsamboky, Janos, **20** 65-67
 Zündt, M., **3** 62; **7** 52-55, *53, *54, *55

Zürner, A.F., **7** 33
Zuid-Afrika, **3** 20, *22; **6** 21
Zuid-Amerika, **7** 33; **9** 63
Zuid-Beveland, **9** 70
Zuid-Holland, **1** *23; **5** 26-32, *30; **10** 49;
12 56, *56
Zuid-Tirol, zie Tirol
Zuidelijke Nederlanden, **1** 18, 25, 26; **3** 20; **5**
16; **6** 24; **7** 32; **20** *12
Zuiderzee, **2** 18-21, *18; **8** *37
Zuidgeest, **6** 24, 25
Zuidhollandse polder, zie: polderkaarten
Zuidpolder, **8** 98-99, *99, 101
Zuidpolder onder Ossendrecht, **4** 6
Zuidpool, **12** 76, *76, 77
Zurcher, A., **8** 45; **19** 41
Zutphen (stad), **2** 45; **8** 91, 93; **17** **90
Zutphen, graafschap, **3** 5, *7; **4** 16, *17; **17**
*87
Zuñiga, Don Juan Domingo de, **16** 74
Zuylestein, **1** 44
Zvtphaniae Comitatus, **17** *53
Zwarte Zee, **4** *66, 67, *67, 69; **7** 33; **8** 3, 4
Zwartsluis, **6** *44
Zweden, **7** 33
Zwicker, J.C., **16** 50
Zwingli, Huldryck, **13** 18
Zwitserland, **2** 21; **3** 49; **7** 32; **11** 94
Zwolle, **8** 91, 93